

Fot. KPP w Tucholi

Poważny wypadek z narkotykami w tle

Niemowlę w stanie ciężkim. Ojciec prowadził bez uprawnień

Str. 2 Szokujące ustalenia śledczych w sprawie zdarzenia drogowego przed Kiełpinem.

100% POLSKIEGO KAPITAŁU

Tygodnik

tygodnik.pl

ISSN 1234-6314

nr 33 (1693) 14 sierpnia 2024

cena 5,10 zł (w tym 5% VAT)

Reklama

EXPRESS OPTYK

Tuchola, ul. Pocztowa 4 tel. 501 713 717

DLA KLIENTÓW

BADANIE WZROKU

GRATIS

www.express-optyk.pl

– [...] Ludzie na pewno zorientowali się, że zwyczajnie śmierdzą. Całymi tygodniami potrafiłem się nie kąpać. Nie przebierać się. Na tym polega problem, depresja wyraża się w taki sposób – mówi ksiądz Wojciech Trapkowski. Opowiada o codziennej walce z ciężką chorobą, o niemocy, płaczu, dwóch próbach samobójczych... Mówi o leczeniu psychiatrycznym i przyjmowaniu leków.

Książd szczerze o swojej depresji

„Właściwie byłem trupem za życia”

Fot. (pp)

Str. 10-13

Dodatkowe

60

tys. złotych
dla Katulskiego
za 2023 rok

Str. 3

Czy rentgen w szpitalu już działa? Str. 4

Uwaga! Naciągacze znowu krążą Str. 5

Jak ostatecznie ma wyglądać Tucholski Ośrodek Kultury? Konserwator zadecydował Str. 6

Ogień w kościele w Jeleńcu Str. 8

Sottys artysta. Służył w... Libanie Str. 14

Konserwator zadecydował Str. 28-29

Znany piłkarz z miasta opowiada o swoim życiu

ŚLIWICKI BOXING SHOW

2

PIĄTEK
30 SIERPIEŃ 2024
GODZINA 18:00

AMFITEATR GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W ŚLIWICACH
UL. DWORCOWA 39

BILETY NA:
kup **bilecik**

10 WALK boks olimpijskiego
3 POJEDYNKI freak fight
2 WALKI boksu zawodowego, w tym z udziałem mistrza Europy
Dodatkowe atrakcje w trakcie imprezy

BILETY JUŻ OD 29 ZŁ! SPRAWDŹ:

gruchala TEAM PRO MODULAR Made to change LOK ŚLIWICE

mm ART

SKLEP PAPIERNICZY

KIERMASZ ARTYKUŁÓW SZKOLNYCH
OTWARCIE JUŻ WKRÓTCE!

POLECAMY ARTYKUŁY:

- szkolne • biurowe •
- kreatywne • plastyczne •
- imprezowe • zabawki •
- upominki • usługi ksero •

DOWÓZ DO KLIENTA

SODASTREAM - PUNKT WYMIANY BUTLI CO₂

tel. 662 122 402 • ul. Świecka 77, 89-500 Tuchola
(obok Centrali Nasiennej)

9 771234 631407

Indeks 367915

Poważny wypadek między Tucholą a Kiełpinem z narkotykami w tle

Niemowlę w stanie ciężkim. Ojciec prowadził bez uprawnień

Szokujące ustalenia śledczych odnośnie wypadku drogowego przed Kiełpinem. 24-latek, który nieprawidłowo wyprzedził i uderzył autem w drzewo, nie posiadał prawa jazdy. Policjanci ujawnili też przy nim narkotyki. Zarówno mężczyzna, podróżująca z nim kobieta, jak i 7-miesięczny chłopiec trafili do szpitali.

Peugeot 307 po czołowym uderzeniu w drzewo zatrzymał się na polu. Fiat ducato znajdował się na jednym z pasów drogi.

W wyniku wypadku, do którego doszło przed Kiełpinem, ucierpiało dwoje dorosłych i niemowlę. Auto prowadził ojciec dziecka, matka wraz z niemowlakiem podróżowali z tyłu pojazdu. W momencie przyjazdu na miejsce zdarzenia strażaków, kierowca i dziecko znajdowali się poza pojazdem. Reanimację chłopca prowadził świadek zdarzenia.

Do piątkowego (9 sierpnia) wypadku doszło przed Kiełpinem na DW 237 około godziny 15:00. W wyniku poważnego zdarzenia do okolicznych szpitali trafiły trzy osoby, w tym 7-miesięczny chłopiec. Walka o jego życie rozpoczęła się już na miejscu, krótko po uderzeniu w drzewo. Dziecko z auta wyniósł świadek, który niezwłocznie przystąpił do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, mającej przywrócić funkcje życiowe. Tym świadkiem był lekarz. Po przyjeździe na miejsce strażaków z KP PSP w Tucholi, to oni przejęli opiekę nad poszkodowanymi, także niemowlęciem.

– Resuscytacja niemowlaka prowadzona była także po przybyciu na miejsce zdarzenia ZRM-u z Tucholi, aż do czasu przywrócenia czynności życiowych. Dziecko nieprzytomne, ale z przywróconymi czynnościami życiowymi, zostało przetransportowane śmigłowcem LPR-u do szpitala w Bydgoszczy – relacjonuje Grzegorz Polok, p.o. dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej KP PSP w Tucholi, który był też obecny na miejscu wypadku. Jak przyznaje, dla strażaków

było to trudne zdarzenie, w lańnie ze względu na uczestnictwo w nim tak małego dziecka.

– Nie wiemy, jakie są dalsze skutki tego wypadku, ale cieszymy się, że udało się przywrócić czynności życiowe temu maluszkowi. Walka o jego życie trwała około godziny – dodaje kapitan.

Do tego samego szpitala trafił ojciec dziecka – 24-letni mieszkaniec gminy Czersk, który zdawał się być w najlepszym stanie. Jak wynika z relacji strażaków, był przytomny i zadawał logiczne pytania. Matkę (24 l.) niemowlęcia, która uskarżała się na ból w klatce piersiowej, jamie brzusznej oraz miednicy, karetka przetransportowała do szpitala w Chojnicach.

Popęłnit błąd przy wyprzedzaniu

Jaki przebieg zdarzenia rysuje się z ustaleń służb? Nadmien-

Reklama

my, że na czas ich działań droga była całkowicie nieprzejezdna, a dla kierowców wytyczony został objazd przez Raciąż (trzy zastępy JRG z Tucholi, zastęp OSP z Raciąża, dwie karetki pogotowia, śmigłowiec LPR-u, a także kilka policyjnych radiowozów – to siły i środki, jakie zostały zaangażowane przy wspomnianym wypadku). W zdarzeniu przed Kiełpinem udział brały dwa pojazdy: peugeot 307, którym podróżowała wspomniana przez nas trójka poszkodowanych oraz bus.

– Skierowani na miejsce zdarzenia policjanci wstępnie ustalili, że kierujący peugeotem 24-latek najprawdopodobniej nie upewnił się, czy może wyprzedzić i rozpoczął manewr w momencie, gdy inny pojazd – fiat ducato – też był w trakcie wyprzedzania. W wyniku tego osobowe auto zjechało z drogi i uderzyło w drzewo – informuje Marta Porożyńska z KPP w Tucholi. Jak już wiemy, wszystkie osoby podróżujące autem francuskiej marki trafiły do szpitali. Drugi z kierujących nie odniósł obrażeń, był trzeźwy.

Natomiast w trakcie prowadzenia czynności z kierowcą peugeotu wyszło na jaw, że nie posiada on uprawnień do kierowania pojazdami. Przy 24-latku ujawniono także środki odurzające.

– Mieszkaniec gminy Czersk decyzją prokuratora został objęty policyjnym dozorem. Śledztwo w sprawie prowadzi Prokuratura Rejonowa w Tucholi – podaje policjantka.

Agata Wiśniewska, fot. KPP w Tucholi

TAXI
Przewóz max. 6 osób
tel. 781 555 507

AUTO REJESTRACJE
AKCJA, TABLICE, TŁUMACZENIA UBEZPIECZENIE OC/AC
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA REJESTRACJI POJAZDÓW
TUCHOLA • ul. Świecka 74-76 (przy rondzie) tel. 535-005-001

TARTAK WUTKOWSKI
• tarcica iglasta sucha – sosna, modrzew
• tarcica liściasta sucha – dąb, brzoza, buk, olcha, jesion
• więzby dachowe
• deski szalunkowe 25 mm
• łaty 6x4, kontrłaty 6x2,5
• tarcica strugana/podbitki/deski tarasowe
• impregnacja zanurzeniowa/ciśnieniowa
DREWNO CERTYFIKOWANE
ŚLIWICE, ul. Starogardzka 45, tel./fax 52 334 00 93
www.tartakwutkowski.pl e-mail: biuro@tartakwutkowski.pl

PRODUCENT PELLETU transport GRATIS
ZABROCCY®
PIĘKNO W CZYSTEJ FORMIE
tel. 52 33 40 369
Okoniny Nadjeziorne 14
89-530 Śliwice

Dodatkowe 60.000 złotych dla prezesa szpitala

Walne zgromadzenie wspólników spółki Szpital Tucholski przyznało Jarosławowi Katulskiemu tzw. wynagrodzenie uzupełniające za realizację celów zarządczych w roku 2023. W artykule podajemy jego kwotę netto.

Prezes Szpitala Tucholskiego Jarosław Katulski w trakcie oficjalnego otwarcia obiektu nowego ZOL-u i Rehabilitacji, jakie miało miejsce w marcu br.

W roku ubiegłym Szpital Tucholski po stronie przychodów odnotował 72.352.000 zł, przy czym koszty całkowite wyniosły 72.218.000 zł, co przełożyło się na zysk w wysokości 134.000 zł netto (zysk w całości został przeznaczony na fundusz rezerwy spółki). Dla porównania w ro-

ku 2022 spółka wypracowała zysk na poziomie 222.000 zł, w roku 2021 stratę na poziomie 379.972 zł. Sprawozdanie finansowe placówki za rok 2023 zostało przedstawione i zatwierdzone podczas zgromadzenia wspólników, które odbyło się 29 maja br. Na tym samym posiedzeniu po-

chylono się nad „premią” dla prezesa Jarosława Katulskiego.

Nie premia, a dodatkowe wynagrodzenie

– Prezes zarządu nie otrzymuje premii sensu stricto, tylko wynagrodzenie roczne [dodatkowe – red.], które stanowi

stały element jego wynagrodzenia, a jego wypłata uzależniona jest od wykonania określonych celów zarządczych, które tak jak zawsze do tej pory, zostały zrealizowane w stu procentach – wyjaśnia Anna Nieżorawska, dyrektorka ds. organizacji w Szpitalu Tucholskim, do której zwróciliśmy się z zapytaniem o wysokość przyznanej „premi” stojącemu na czele tucholskiej lecznicy. Wcześniej o to samo poprosiliśmy przewodniczącego rady nadzorczej, ale zasłonił się on niepamięcią.

– Wiele kwot padało na tym posiedzeniu, ponieważ do zatwierdzenia był cały rok. Uchwałę podejmowało zgromadzenie wspólników, my jako rada opiniowaliśmy wykonanie celów zarządczych – mówi Tomasz Sobiecki. Z kolei wspomniana wcześniej już dyrektorka ds. organizacji w Szpitalu Tucholskim w sprawie wysokości dodatkowego wynagrodzenia odesłała nas do organu określającego jego wysokość, tj. wspólników spółki. Przypomnijmy, tymi są gminy z naszego terenu (poza gm. Kęsowo), Powiat Tucholski, a także osoby fizyczne.

60.000 zł netto

Starostwo Powiatowe w Tucholi, udzielając odpowiedzi, w pierwszej kolejności

przytoczyło przepisy ustawy z 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Zgodnie z nimi wynagrodzenie całkowite składa się z części stałej – stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe – oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki.

– Zgromadzenie Wspólników Spółki „Szpital Tucholski” Spółka z o.o., po zapoznaniu się z opinią Rady Nadzorczej, przyznało prezesowi zarządu wynagrodzenie uzupełniające w kwocie 60.000 złotych netto za realizację celów zarządczych wyznaczonych na 2023 rok – podał Jacek Lorczyk, sekretarz Powiatu Tucholskiego.

W roku ubiegłym prezes tucholskiej lecznicy, z racji pełnionej funkcji, otrzymał łączne wynagrodzenie podstawowe w kwocie 282.376,92 zł. W oświadczeniu majątkowym złożonym 30 kwietnia br. przez Jarosława Katulskiego, jako radnego sejmiku województwa, nie widnieje czy wskazana kwota jest kwotą netto czy brutto. Wskazana suma rocznych pensji nie zawiera dodatkowego wynagrodzenia, ponieważ zostało ono przyznane miesiąc po złożeniu oświadczenia.

Tekst i fot. Agata Wiśniewska

Reklama

**HURTOWNIA
PAPIERNICZA**

**NAJWIĘKSZY WYBÓR ARTYKUŁÓW
SZKOLNYCH W TUCHOLI I OKOLICY**

*Polecamy: plecaki, tornistry, saszetki, torby, piórniki,
worki, zeszyty, art. piśmiennicze z limitowanych
kolekcji polskich producentów
i wiele innych
produktów do szkoły*

**Możliwość zamówienia
podręczników szkolnych**

Robiąc u nas zakupy, bierzesz udział w loterii z cennymi nagrodami!
Tuchola, ul. Kościuszki 1b, tel. 784 014 801

Tuchola
ul. Transportowa 4
tel.: 606 757 722
www.zlotowska.pl

**Centrum
zaopatrzenia
rolnictwa**

węgiel orzech, ekogroszek

pasze, karmy i zanęty

nawozy rolnicze i ogrodnicze

materiał siewny

siatki i panele ogrodzeniowe

zlotow
Centrum Zaopatrzenia Rolnictwa

- PASZE dla zwierząt gospodarskich
- PASZE DLA KONI marki zlotowska
- materiały BUDOWLANE
- akcesoria OGRODNICZE
- OPAL
- środki OCHRONY ROŚLIN
- NAWOZY
- materiał SIEWNY
- NASIONA

W Szpitalu Tucholskim popsuł się rentgen. Części do naprawy sprowadzano z Azji

O niemożliwości wykonania badania RTG w tucholskiej lecznicy poinformował nas czytelnik. Jak się okazało, z awarią urządzenia placówka borykała się od kilku tygodni. – Pełna funkcjonalność sprzętu została przywrócona w środę, 7 sierpnia – podała Anna Niezórawska ze Szpitala Tucholskiego.

Mieszkaniec Tucholi numer do redakcji „Tygodnika” wykreślił po kilku nieskutecznych próbach umówienia się na prześwietlenie w Szpitalu Tucholskim. Jak przyznał, miał już po prostu dosyć zwodzenia, że na badanie może uda zarejestrować się za kilka dni.

– Na ten rentgen czekam już prawie półtora miesiąca. Potrzebny jest mi do dalszej diagnostyki. Inni pacjenci też są zwodzeni albo

odsyłani do innych placówek, Chojnic czy Śliwic. Przyznaję, że badanie chciałbym wykonać na miejscu, bez potrzeby wybierania dnia wolnego w pracy – podnosił nasz rozmówca.

– Jestem głównym mechanikiem w firmie i jakbym powiedział szefowi, że maszyna stanie na półtora miesiąca, to by mnie z pracy zwolnił. A w szpitalu nikt chyba tym tematem się nie zajmuje – dodał poirytowany mężczyzna.

Następnego dnia (7 sierpnia) wybraliśmy się do szpitalnej rejestracji, gdzie usłyszeliśmy, że rentgen już działa.

Wykonywali zdjęcia w ograniczonym zakresie

Po szersze informacje zwróciliśmy się do **Anny Niezórawskiej**. Dyrektorka ds. organizacji w Szpitalu Tucholskim przyznała, że placówka przez kilku tygodni borykała się z awarią aparatu RTG. Wedle jej za-

Zakupem nowego urządzenia szpital pochwalił się w kwietniu br. Teraz aparat RTG został naprawiony w ramach gwarancji. Fot. Szpital Tucholski

pewnień nie miało to jednak wpływać na bieżącą pracę izby przyjęć, oddziałów i poradni szpitalnych.

– W ograniczonym zakresie mogliśmy wykonywać zdjęcia. Aparat jest nowy – na gwarancji, nowoczesny, takie rzeczy się zdarzają. Czas naprawy się wydłużał, ponieważ konieczne było sprowadzanie części bezpośrednio z Azji – informowała pracownica szpitala.

Na stronie internetowej placówki nie było komunikatu o braku możliwości wykonania zdjęć RTG, dlatego też zapytaliśmy, w jaki sposób szpital o tym fakcie informował swoich pacjentów.

– O wstrzymaniu realizacji zdjęć ambulatoryjnych informowaliśmy, oprócz jednostek nadzórnych, np. NFZ czy WSPR, współpracujące z nami ośrodki zdrowia. To zatrudnieni w nich lekarze wystawiają skierowania na badania RTG i mamy nadzieję, że informowali swoich pacjentów o naszej awarii oraz przedstawiali im alternatywne miejsce, gdzie mogą wykonać tzw. „prześwietlenie” – odpowiedziała Anna Niezórawska. Dodaje, że pełna funkcjonalność sprzętu został przywrócony w środę (7.08).

Agata Wiśniewska

Tuchola: Mercedesa przy rondzie rozbił 28-letni tucholanin

Służby na miejsce wtorkowego zdarzenia wezwali świadkowie. Ich relacje przyczyniły się także do ustalenia personaliów sprawcy drogowego wykroczenia.

Reklama, ogłoszenie płatne

Mężczyzna, który rozbił we wtorek (6.08) wieczorem mercedesa w okolicy tucholskiego ronda, a następnie oddalił się z miejsca zdarzenia, za swój czyn odpowie przed sądem. Odrębne postępowanie toczy się w związku z substancją psychotropową, którą policjanci ujawnili w pozostawionym pojeździe.

Funkcjonariusze tucholskiej policji ustalili personalia kierowcy, który 6 sierpnia, chwilę po godzinie 23:00, uderzył autem osobowym w latarnię przy rondzie w Tucholi, a następnie oddalił się z miejsca zdarzenia. Mercedese E Klasą, na zagranicznych tablicach rejestracyjnych, poruszał się 28-letni mieszkaniec Tucholi, obywatel Polski.

– Dane kierującego ustalone zostały przez mundurowych KPP w Tucholi. Zabezpieczony mate-

riał do sprawy oraz relacje świadków przyczyniły się do ustalenia sprawcy zdarzenia. Mężczyzna dobrowolnie poddał się czynności przesłuchania w jednostce policji, gdzie stawił się na wezwanie funkcjonariuszy – informuje **Marta Porożyńska** z tucholskiej komendy.

W trakcie przesłuchania, które miało miejsce w czwartek (8.08), 28-latek przyznał się do popełnionego wykroczenia.

– Sprawa zostanie przekazana do Sądu Rejonowego w Tucholi celem ukarania mężczyzny – dodaje policjantka.

Wobec tucholanina toczy się także odrębne postępowanie.

– Mężczyzna usłyszał zarzuty za posiadanie substancji psychotropowej, którą ujawniono w jego pojeździe – kończy Marta Porożyńska.

Agata Wiśniewska, fot. KP PSP w Tucholi

SKŁAD OPAŁU
poleca
• PELLET – **PROMOCJA**
• WĘGIEL
• DREWNO OPAŁOWE
• MATERIAŁY BUDOWLANE
• POKRYCIA DACHOWE
• MIESZALNIA
TYNKÓW I FARB
• CEMENT EKSPERT
Bystaw, ul. Przemysłowa 9
tel. 608 67 10 25, 602 52 16 69
DOWÓZ W CENIE

Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lutówko, Lutówko 18, 89-407 Lutówko
ogłasza I przetarg pisemny
na sprzedaż przestarzałego sprzętu IT
Ofertę na zakup należy złożyć do dnia 23 sierpnia 2024 do godz. 10:00. Szczegóły dostępne na stronie internetowej Nadleśnictwa Lutówko pod adresem:
<https://www.lutowko.torun.lasy.gov.pl/aktualności>

SKŁAD WĘGLA
EKOGRASZEK, ORZECH
zapraszamy dowóz gratis
NAWOZY AZOTOWE
WIELOSKŁADNIKOWE
BLACHA TRAPEZ
PELLET *promocja*
PRĘTY 6, 8, 10, 12, 14, 16
609 068 202

Sołtysi i wójt proszą mieszkańców o czujność

W minionym czasie mieszkańcy sołectw w gminie Lubiewo byli poddawani próbom nieuczciwych praktyk. Kilkuosobowe grupy podszycywały się pod gazowników lub ludzi udzielających dotacji z programu Czyste Powietrze. Należy pamiętać, że takie dofinansowania muszą przejść przez urząd danego samorządu!

W ostatnich dniach domostwa mieszkańców gminy Lubiewo odwiedzali naciągacze. Najczęściej podszywali się pod przedstawicieli firm fotowoltaicznych, osoby udzielające dotacji z programu Czyste Powietrze bądź gazowników, którzy jednak w żaden sposób nie byli rekomendowani przez tamtejszy urząd gminy. Fałszywych grup pojawiło się wiele i działały w nieskoordynowany sposób. Jak tłumaczy „Tygodnikowi” sołtys Bysławka **Mateusz Jochim**, zdarzało się, że tego samego dnia do jednego domu, przychodziły różne grupy, próbując wmówić tę samą usługę.

Reklama

Uwaga! Naciągacze znowu krążą na naszym terenie

Nieuczciwi przedstawiciele firm sfotografowani w Bysławku.

Nieuczciwe praktyki

Osoby pojawiające się na naszym terenie próbują wykorzystać obecną sytuację ekonomiczną i gospodarczą. Wywierają presję stwierdzeniami o konieczności oszczędzania na skutek zwiększonych kosztów za energię.

– Mieszkańcy są bardzo zaniepokojeni [...]. Domokrażcy tłumaczą, że trzeba zakładać instalacje fotowoltaiczne, podkreślają korzystność swojej oferty – mówi wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak**.

Włodarz gminy wyjaśnia, że osoby te są bardzo perfidne i za nic mają słowa mieszkańców, którzy w kontrze informują o korzystnych i bezpiecznych ofertach nadzorowanych przez urząd gminy. Oszuści sugerują, że posiadają lepszą ofertę, której gmina nie ma bezpośrednio z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ponadto próbują wymuszać wpłacanie zaliczek czy podpisywanie deklaracji.

– Mamy bardzo dobrze prosperujący punkt konsultacyjny na te-

mat Czystego Powietrza, w pełni bezpłatny. Prowadzi go pani Magdalena Hoppe, codziennie w urzędzie gminy w godzinach urzędowania. Za darmo opracowuje wnioski o płatności i opiekuje się całym etapem pozyskiwania dotacji – mówi Jastak.

W minionym tygodniu na terenie sołectwa Bysławek opisywane grupy podawały się za gazowników, którzy oferowali sprzedaż i montaż czujników gazowych, dokonując przy tym sprawdzenia butli gazowych i pobierając zalicz-

ki. Składali też „oferty” w ramach programu Czyste Powietrze.

Ludzie z zewnątrz

Wójt dodaje, że nie ma miesiąca, aby do urzędu gminy nie zgłaszano takich sytuacji. Oprócz Bysławki, tacy „przedstawiciele” firm bądź instytucji chodzili po Wępińsku, a wcześniej Klonowie i Lubiewie. Wybierają zarówno teren zabudowany, jak i gospodarstwa domowe na wybudowaniach.

Zdaniem Jastak, prób naciągania nie dokonują lokalni mieszkańcy. Na dokumentach, które często pozostawiają, widnieją pieczętki z miejscowości spoza województwa kujawsko-pomorskiego. Jednak pieczętkę nietrudno przecież podrobić.

– Wiem, że są to firmy, które chcą zarobić, sprzedając nawet te czujniki gazu. To jest też ich zarobek [...]. Ale nie mogą powoływać się na gminę. Nie mogą powoływać się na inne środki, niż te z narodowego funduszu, ponieważ to wszystko musi przejść przez samorząd. Dlatego mamy podejrzenia, że to są nieuczciwe firmy – podsumowuje.

Mimo nalegań ze strony Urzędu Gminy Lubiewo, aby w przypadku pojawienia się takich osób, sprawę zgłaszać na policję, do Komendy Powiatowej Policji w Tucholi jak dotąd nie wpłynęło żadne zawiadomienie.

Anna Lipska,
fot. FB Sołectwo Bysławek

AKADEMIA KUJAWSKO-POMORSKA

zajęcia -
zdalnie
i stacjonarnie

JEDNOLITE 5-LETNIE STUDIA MAGISTERSKIE

- PRAWO (Studia nauczycielskie)
- PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

STUDIA MAGISTERSKIE, INŻYNIERSKIE, LICENCJACKIE

- PSYCHOKRYMINALISTYKA
- EKONOMIA
- FINanse I RACHUNKOWOŚĆ
- ADMINISTRACJA
- PEDAGOGIKA: RESOCJALIZACJA, OPIEKA NAD DZIECKIEM I INNE
- PRACA SOCJALNA
- FILOLOGIA (ponad 600 godzin praktycznej nauki języka obcego)
- PIELĘGNIARSTWO
- BUDOWNICTWO
- INFORMATYKA
- GEODEZJA I KARTOGRAFIA
- PRAWO MIĘDZYNARODOWE I UE W BIZNESIE
- PRAWO W ZARZĄDZANIU
- OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO*

STUDIA PODYPLOMOWE

KOLEGIUM DOKTORSKIE

§1 W POLSCE
§2 W POLSCE
Ranking Uczelni Niepublicznych
Gazeta Prawna 2023

1
MIEJSCE
w Bydgoszczy i rejonie
RANKING
Szkół Wyższych Niepublicznych
Perspektywy 2023

KOLEGIUM DOKTORSKIE

Nadawanie stopni
• DOKTORA
• DOKTORA HABILITOWANEGO

NAUKI PRAWNE

NAUKI O KULTURZE I RELIGII

kilkadziesiąt
kierunków
i specjalności

Zapisz się online!
srs.akp.bydgoszcz.pl

ul. Toruńska 55, BYDGOSZCZ

+48 500 149 149

* w przygotowaniu

Wszelkie materiały zawarte na stronach AKP mają wyłącznie informacyjny charakter i nie stanowią oferty w rozumieniu art. 66 § 1 Kodeksu Cywilnego.

Konserwator zabytków postawił na swoim

Więcej średniowiecznego spichlerza na murach TOK-u

Wojewódzki konserwator zabytków nie przychylił się do prośby tucholskiego ratusza. Urzędnicy chcieli zmniejszyć zakres konserwacji murów średniowiecznego spichlerza. Jednak dzięki decyzji konserwatora o obiekcie, na którym wybudowano TOK, przypominać będzie m.in. narożnik z czerwonej cegły od strony ul. Zamkowej. – Dla nas ta decyzja będzie wiązała się z większymi kosztami – komentuje burmistrz Tadeusz Kowalski.

Trzy tygodnie temu na naszych łamach pisaliśmy o termomodernizacji Tucholskiego Ośrodka Kultury, która rozpoczęła się w kwietniu i o rozmowach na linii ratusz – wojewódzki konserwator zabytków, które toczyły się w tle inwestycji. Doprecyzujmy. W ramach zadania, na którego realizację Urząd Miejski w Tucholi pozyskał 98-procentowe dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (przy 19.000 zł wkładu własnego), ma zostać wyeksponowana historyczna część obiektu, tj. średniowiecznego spichlerza. Zgodnie z przygotowaną dokumentacją inwestor (gmina Tuchola) zamierzał odsłonić 6 m² murów. Wojewódzki konserwator zabytków, po oględzinach, które miały miejsce przy budynku TOK-u 1 lipca, opowiedział się za zwiększeniem zakresu konserwacji odsłoniętych murów zabytku do około 25 m². Jak przekazała nam Agnieszka Kram-Pestka, kierowniczka wydziału rozwoju gospodarczego w Tucholi, konserwator z Bydgoszczy domagał się, aby wyeksponować narożnik przy ul. Zamkowej, a także fragment, gdzie mur spichlerza łączy się

z murem obronnym. W reakcji ratusz wystosował pismo z prośbą o zmniejszenie wspomnianego zakresu prac. Miało to bezpośredni związek z finansami. Wykonawca zadania wstępnie wyliczył, że odrestaurowanie większej powierzchni muru będzie kosztowało gminę dodatkowych kilkadziesiąt tysięcy złotych. Wiadomo już, że konserwator z Bydgoszczy podtrzymał swoje stanowisko i na ochronie zabytku gmina nie zaoszczędzi. Za kilka miesięcy przechodzący koło placówki kultury będą mogli podziwiać odrestaurowany narożnik dawnego spichlerza, na którym widoczne są też fragmenty kamiennego fundamentu, jak i ww. łączenie murów.

Burmistrz: Nie zmienia się w trakcie zasad gry

O decyzji konserwatora informuje nas Agnieszka Kram-Pestka.

– Zgodnie z nią robimy wszystko to, co zostało wskazane w protokole po oględzinach konserwatora. Zakres prac nie będzie zmniejszony – mówi kierowniczka wydziału rozwoju gospodarczego. Od niej dowiadujemy się również, że prace

dotyczące zabytku zostaną wykonane najprawdopodobniej na samym końcu.

– Cegła zostanie odświeżona, a elementy, które tego wymagają, wymienione na cegły z tożsamości okresu – zdradza szczegółowo fotyczące części zakresu prac przy restauracji zabytku.

W kilku słowach do decyzji konserwatora odnosi się burmistrz Tucholi.

– Nie powinno się zmieniać zasad gry w jej trakcie. Dla nas ta decyzja będzie wiązała się z większymi kosztami. Moim zdaniem powinniśmy się trzymać wcześniejszych uzgodnień – mówi Tadeusz Kowalski.

Błędy gminy już na etapie dokumentacji projektowej

Zaglądamy do odpowiedzi, jakiej tucholskiemu ratuszowi udzielił Janusz Flemming. Poza zawartą w niej informacją o podtrzymaniu stanowiska z lipcowych oględzin, kierownik delegatury w Bydgoszczy Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu wskazuje, że w dokumentacji projektowej, na rysunkach elewacji, błędnie określone zostały miejsca, w któ-

Aktualnie ocieplana jest frontowa ściana TOK-u.

Nie wiedzieli, w jakim stanie będzie mur

Kierowniczkę wydziału rozwoju gospodarczego dopytujemy o „błędnie” określone odkrywki.

– To nie jest błąd, że w dokumentacji projektowej są wskazane takie, a nie inne miejsca odkrywek. Dlatego, że pani konserwator, która wcześniej wykonywała dokumentację dotyczącą TOK-u, nie wskazała wprost, jakie to mają być miejsca. To miały być miejsca, które wskazują na zachowanie muru w takim, a nie innym stanie. Natomiast na etapie projektu nikt nie wiedział, jak już odkryjemy ten mur, gdzie on będzie w najlepszym stanie. Stąd w dokumentacji projektowej, opracowanej przez biuro projektowe Jarosława Górala, znalazły się odkrywki w trzech miejscach. My i tak odkryliśmy prawie całość ściany, jeszcze przed ogłoszeniem przetargu na to zadanie, żeby pokazać ją konserwatorowi – podaje Agnieszka Kram-Pestka.

Termomodernizację TOK-u wykonuje Zakład Remontowy Budownictwa ELMAL za 940.212 zł. Na realizację zadania pn. „Renowacja elewacji budynku z zachowaniem stylu architektonicznego dawnego spichlerza zamkowego wraz z przebudową dachu” tucholska firma ma pół roku.

Tekst i fot. Agata Wśniewska

W głębi fragment średniowiecznego muru obronnego, który czeka na renowację.

KOPALNIA KRUSZYWA

Drew-Kos Tuchola, ul. Chojnicka 57a
tel. 534 665 535, 52 334 38 38

Oferujemy:

- piasek, glinę,
- ziemię z wykopów (do wyrównywania terenu),
- ziemię ogrodową,
- kamień polny,
- żwir.

KONCESJONOWANA AGENCJA OCHRONY MIENIA I OSÓB „BOS”

Mariusz Łaszewski

POSTAW NA BEZPIECZEŃSTWO

- projektowanie systemów alarmowych
- montaż • centrale telefoniczne
- internet bezprzewodowy
- konwoje • ochrona fizyczna
- monitoring

KORZYSTAJ Z USŁUG PROFESJONALISTÓW Z TUCHOLI!

Tuchola, ul. Przemysłowa 4, tel. 52 334 35 14, kom. 603 504 254, 502 722 217
biuro@ochronabos.pl

Zmarł ksiądz, który wywoływał poruszenie

Ksiądz Zygmunt Iwicki,
ur. 23 kwietnia 1930 r.,
zm. 2 sierpnia 2024 r.

Ks. Zygmunt Iwicki przyszedł na świat 23 kwietnia 1930 roku jako syn Konstantego i Gertrudy z domu Jezierskiej, którzy po ślubie w Berlinie w 1918 r. zamieszkali w Lubiewie. Matka księdza była Niemką, zmarła, gdy ten miał 16 lat. Był najmłodszym dzieckiem z piętki rodzeństwa, z których trójka nie przeżyła dzieciństwa.

W Lubiewie Zygmunt Iwicki ukończył szkołę podstawową, którą zgodnie z wolą rodziców rozpoczął rok wcześniej. W trakcie nauki w lubiewskiej placówce miał grać w szkolnym teatrze. Jego rodzina sąsiadowała z Niemcami wyznania ewangelicznego. Wzajemnie odwiedzali się podczas świąt, uroczystości religijnych jak i rodzinnych. Takie działania nie przypadły do gustu Polakom mieszkającym ówczesnie we wsi.

Od 1945 roku mieszkał u krewnych w Złotowie, natomiast w latach 1946-1951 kształcił się w gimnazjum w Gdańsku

i Poznaniu. Następnie w 1951 r. rozpoczął studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosianum” w Olsztynie. Święcenia kapłańskie z rąk bp. Franciszka Salezego Korszyńskiego otrzymał 22 lipca 1956 r. w katedrze Trójcy Świętej w Gdańsku – Oliwie z przeznaczeniem dla diecezji gdańskiej.

Aresztowany w Polsce, potem żył w Szwajcarii

W latach 1956-1971 pełnił posługę duszpasterską, m.in. w parafiach Bożego Ciała w Pręgowie (1956-1957), Najświętszego Serca Pana Jezusa w Pszczółkach (1957-1958), Trójcy Świętej w Gdańsku-Oliwie (1965-1969) oraz Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Gdańsku-Jelitkowie (1969-1971).

Pod koniec lat 50. XX wieku otoczył opieką duszpasterską członkinie Ruchu Szentszackiego. Organizował wyjazdy, prowadził dni skupienia, sprawował

sakramenty, co było znaczącym wyzwaniem w ówczesnej rzeczywistości politycznej, zwłaszcza że dotyczyło to Niemek, które pozostały w Gdańsku po zakończeniu wojny. W 1966 r. został przewencyjnie aresztowany na skutek swoich działań i zaangażowania w sprawy społeczne, w tym upominania się o prawa dla krzywdzonych i prześladowanych.

W latach 1965-1971 był duszpasterzem akademickim w Gdańsku. W kwietniu 1971 r. udał się z młodzieżą do Gniezna, na spotkanie z prymasem, kardynałem Stefanem Wyszyńskim oraz kardynałem Karolem Wojtyłą. Równocześnie do 1971 r. studiował w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od 12 lipca 1971 r., za zgodą władz kościelnych, przebywał za granicą – do 1978 r. w Niemczech, potem w Szwajcarii. Od 1979 r. był profesorem

W sobotę (10 sierpnia) odbył się pogrzeb śp. ks. Zygmunta Iwickiego, który pochodził z Lubiewa. Duchownego pożegnano w archikatedrze oliwskiej. Był historykiem sztuki, doktorem filozofii oraz autorem licznych publikacji o oliwskiej świątyni i Lubiewie. Odszedł 2 sierpnia w 95. roku życia i 69. kapłaństwa.

w Kantonsschule Kollegium Schwyz (Zurych) i konserwatorem przy tamtejszym Muzeum Diecezjalnym. W 1995 r. przyjął jako drugie obywatelstwo szwajcarskie, w tym samym roku przeszedł na emeryturę szwajcarską.

Test na przyjaciółkę

– Na pewno to, co robił, to robił z całego serca. W sensie historycznym, badawczym, jak i też organizując pomoc dla mieszkańców w czasach stanu wojennego – opisuje zmarłego księdza w rozmowie z „Tygodnikiem” regionalista i historyk Marek Sass.

Jego zdaniem każdy przyjazd Zygmunta Iwickiego do Lubiewa wywoływał poruszenie. Integrował swoich rówieśników, którzy jak on byli absolwentami przedwojennej lubiewskiej podstawówki. Organizował zjazdy, gdzie wszyscy pojawiali się w szkole, rozmawiali i spotykali się z lokalną społecznością.

Ze słów Sassa można wywnioskować, że duchowny miał poczucie humoru. Sam osobiście poznał Iwickiego „testem na przyjaciółkę”.

– Kiedy zadzwonił do mnie [...], to zapytał, czy może przyjść ze swoją przyjaciółką. Takie pytanie wzbudzało u niektórych osób konsternację. Ksiądz z przyjaciółką? Bardzo niepokojące połączenie. Dopiero później okazywało się, że ta przyjaciółka, to jego ukochany pies, suczka Tamina – opowiada.

Jak słyszymy, na ten test ludzie reagowali jednak różnie.

Lubiewo w publikacjach Zygmunta Iwickiego

Zmarły ksiądz był autorem wielu publikacji, w tym dwóch najważniejszych dla lokalnej społeczności, czyli „Lubiewo wczoraj i dziś” oraz swojej autobiografii, którą podzielił na trzy okresy:

przedwojenny, wojenny i powojenny. Dzięki temu można dowiedzieć się wiele o życiu w Lubiewie za czasów lat młodości Iwickiego.

Szczególnie dokładnie opisuje doświadczenia konfliktu zbrojnego, którym była II wojna światowa. Można odnieść wrażenie, czytając publikację księdza, że to właśnie ten okres wpłynął na ukształtowanie jego charakteru. Opisywał z perspektywy 9-letniego chłopca moment wybuchu wojny, pobicie Niemca mieszkającego w Lubiewie oraz próbę ucieczki za Wisłę. Wspomina historię mieszkańców wsi, przejścia frontów i zniszczenia.

– Lubiewo, Bory Tucholskie, Oliwa oraz Katedra Oliwska i dzieje cystersów, to miał głęboko w sercu – podkreśla Sass, który niejednokrotnie współpracował i wymieniał się historycznymi materiałami z księdzem.

Delegacje z Lubiewa

W ostatnim pożegnaniu ks. Zygmunta Iwickiego udział wzięły dwie delegacje z gminy Lubiewo: pierwszą z nich reprezentowały wójt gminy Lubiewo Joanna Jastak oraz jej zastępczyni Łucja Koniarzka. Ze Szkoły Podstawowej w Lubiewie pojechali z kolei bibliotekarz Stefan Ochenda i nauczycielka Daria Pieczka.

Mszy pogrzebowej przewodniczył bp. Wiesław Szlachetka wraz z kapłanami z diecezji oraz z Niemiec i Szwajcarii. Uroczystą homilię wygłosił ks. Tadeusz Jakubowski z diecezji monachijskiej, który był przyjacielem Iwickiego. W trakcie pogrzebu do pochodzenia zmarłego nawiązali jego siostrzenica oraz bp. Szlachetka, który również pochodzi z Borów Tucholskich.

Anna Lipska,
na podstawie materiałów
Marka Sassa,
fot. gdansk.gedanopedia.pl

Budowa sygnalizacji świetlnej w Bysławiu trwa

Z końcem lipca ruszyły prace prowadzone na najważniejszym skrzyżowaniu dróg w Bysławiu. Zadaniem firmy ELPERIA jest budowa sygnalizacji świetlnej przy drodze wojewódzkiej numer 240 Tuchola-Świecie i drodze powiatowej w kierunku Cekkyna i Lubiewa.

Jak już wcześniej informowaliśmy, zakończenie prac budowlano-instalacyjnych planowane jest we wrześniu. Jednak termin włączenia sygnalizacji nadal trudno określić. Dlaczego? Jak słyszymy od rzecznika Zarządu Dróg Wojewódzkich, jest to uzależnione od gotowości operatora energetycznego do dostarczania prądu. W przypadku nowych obiektów czas na ich podłączenie to nierzadko nawet kilka miesięcy... Zwykle

terminy te zawarte są w podpisanych umowach.

Na ten moment w trakcie powstawania sygnalizacji nie pojawiają się żadne utrudnienia, o czym mówi sołtys Bysławia Wojciech Słupiński. Wszelkie prace odbywają się pod ziemią, czyli bez konieczności zamykania całego skrzyżowania.

– Mieszkańcy są zadowoleni, że będą mieli inne rozwiązanie wyjazdu, przede wszystkim od strony Cekkyna. A to,

że na trasie Tuchola – Świecie będzie spowolnienie w postaci światła, wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo wokół skrzyżowania – komentuje sołtys.

Przypominamy, że sterowanie ruchem ulicznym w tym miejscu będzie odbywać się za pomocą specjalnego sterownika. Przejścia dla pieszych zostaną wyposażone w system detekcji w postaci przycisków z kontrolką potwierdzającą. Inne detektory z kolei umożliwiają wykrycie potoku pojazdów. Dzięki

Planów dotyczących poprawy bezpieczeństwa w Bysławiu było wiele. Mówiło się o rondzie, a nawet obwodnicy. Ostatecznie na ruchliwym skrzyżowaniu powstanie sygnalizacja.

ki temu światła będą zmieniały się z zielonego na czerwone zgodnie z aktualnym natężeniem ruchu. Dodatkowo w Bysławiu zamontowany zostanie system z pomiarem

prędkości. Samochód, który będzie poruszał się za szybko, zostanie prawdopodobnie spowolniony za pomocą czerwonego światła.

Tekst i fot. Anna Lipska

Ogień w kościele w Jeleńcu.

Proboszcz: To cud, że spłonęła tylko figurka

Po pożarze z pierwszej niedzieli sierpnia świątynia wymaga posprzątania przez specjalistyczną firmę. Na szczęście ogień w zabytkowym kościele strawił jedynie figurę Matki Bożej Fatimskiej, część klęcznika i dywanu. Proboszcz Piotr Waldoch mówi, że to prawdziwy cud.

Od ognia zajęł się także dywan usytuowany najbliżej klęcznika i figury. Fot. KP PSP w Tucholi

To, że w kościele w Jeleńcu doszło do pożaru, odkryto kwadrans przed niedzielą mszą świętą (4 sierpnia). Na eucharystię o godzinie 11:00 zaczęli się już zjeżdżać wierni i proboszcz.

– Zadymienie ujawnił pan otwierający drzwi do świątyni – przyznaje w rozmowie z Tygodnikiem ks. Piotr Waldoch. Natychmiast wezwano strażaków. Na miejscu pojawiły się 2 zastępy JRG z KP PSP w Tucholi, a także 3 zastępy OSP, w tym dwa z Kęsowa i jeden z Żalna. Łącznie w Jeleńcu działało 20 strażaków.

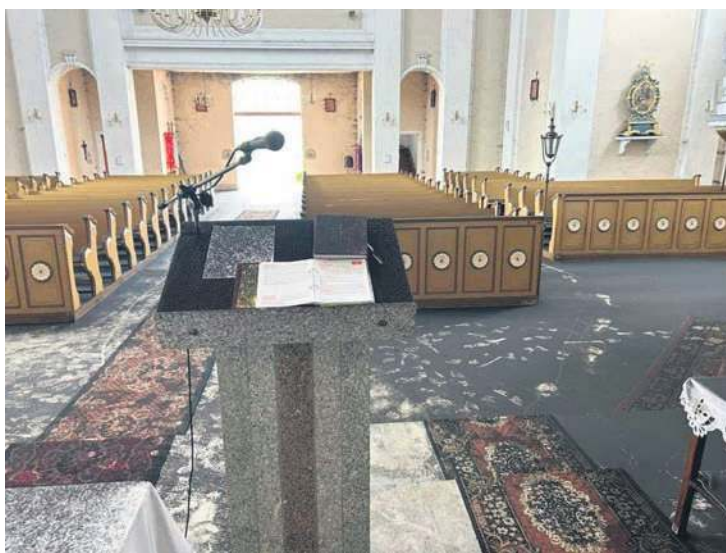
Wierni wraz z proboszczem przebywali na zewnątrz kościoła, nie było konieczności przeprowadzania ewakuacji.

– Po rozpoznaniu ustalono, iż spaleni uległa jedna z figurek w bocznej nawie ołtarza, która oświetlana była przez kinkiet. Wewnątrz świątyni wystąpiło duże zadymienie. W związku z tym w pierwszej fazie prowadzenia działań konieczna była praca w sprzęcie ochronnym układu oddechowego – informuje Grzegorz Polok, p.o. dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej KP PSP w Tucholi.

Po wyłączeniu zasilania kościoła w energię elektryczną strażacy przystąpili do oddymiania jego wnętrza. Przy użyciu kamery termowizyjnej sprawdzono stopień nagrzania spalonych elementów. Wynosił on około 30 st.C.

Figurka Matki Bożej Fatimskiej spaliła się od kinkietu, który był na innym zasilaniu niż wieczna lampka przy tabernakulum. Płomienie nadpaliły także klęcznik. Fot. ks. Piotr Waldoch

Praktycznie całe wnętrze kościoła pw. Chrystusa Króla w Jeleńcu po pożarze spowiła sadza. Jej usunięciem zajmie się specjalistyczna firma sprząająca. Fot. ks. Piotr Waldoch

– W końcowym etapie działań dokładnie sprawdzono pożarzystość oraz całą świątynię, a także rozgarnięto spalone pozostałości jej wyposażenia – podaje Grzegorz Polok.

Centymetry od tragedii

Proboszcz parafii, widząc zadymienie, nie wiedział, czego się spodziewać po wnętrzu kościoła.

– Ono było tak silne, że nic nie było widać. Bałem się, co tam się stało – relacjonuje. Teraz liczy, że Matka Boża Fatimska pomoże mu odnowić wnętrze świątyni. To właśnie figurka przedstawiająca jej podobiznę uległa całkowitemu spaleni.

– Jednocześnie uratowała nas. W pobliżu, jakieś 30 centy-

metrów od figury, znajdował się zabytkowy ołtarz, nakryty obrusem. To, że się nie zajął od płomieni, można ujmować w kategoriach cudu – mówi ks. Piotr Waldoch.

Zabytek był ubezpieczony. Miejsce wizytował już rzeczoznawca.

– Sądźmy, że usuwanie skutków pożaru wyniesie do stu tysięcy złotych. Według nas ta sadza, która została po pożarze, bardzo delikatnie przylega do murów. Może wystarczy samo odkurzenie kościoła – dodaje kapłan, jak i to, że zapytania co do ceny i wolnych terminów zostały już wysłane do specjalistycznych firm, które zajmują się sprząaniem po pożarach.

– Jeśli nie zmieścimy się w tej kwocie, to ogłosimy zbiórkę, ale jestem dobrej myśli. To raczej nie będzie konieczne. Chciałbym, aby świątynię udało się uporządkować jeszcze latem, zanim zdąży wejść do niej wilgoć – przyznaje proboszcz.

Na ten moment zbiórka niepotrzebna

Duchownemu wciąż towarzyszą myśli o niedzielnym pożarze i jego skutkach, ale jak mówi, to „zmartwienie, z którym trzeba sobie po prostu poradzić”.

Od nas ks. Piotr Waldoch dowiedział się o zbiórce, jaką na rzecz jego parafii ogłosił kilka dni po zdarzeniu proboszcz parafii w Wielkim Mędomierzu. „(...) planujemy w Uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny po Mszach Świętych w naszej parafii przeprowadzić zbiórkę do puszek na rzecz sąsiedniej wspólnoty parafialnej. Sąsiadom w kłopotach powinno zawsze się pomagać” – napisał na profilu wspólnoty ks. Wojciech Trappowski.

– Ja na razie nie potrzebuję żadnej zbiórki. Muszę najpierw dowiedzieć się, na czym dokładnie to sprząanie kościoła będzie polegało – podkreśla proboszcz parafii, w której doszło do pożaru.

Do czasu uporządkowania kościoła pw. Chrystusa Króla w Jeleńcu msze święte sprawowane będą jedynie w kościele św. Bernarda w Kęsowie.

Agata Wiśniewska

Dożynkowe konkursy w gminie Kęsowo

Konkurs na najładniejszy pojazd rolniczy w roku ubiegłym cieszył się także zainteresowaniem najmłodszych mieszkańców gminy.

31 sierpnia mieszkańcy gminy Kęsowo będą się bawić na dożynkach, a już teraz mogą zgłaszać chęć udziału w konkursach i rozpocząć przygotowania do nich. Kto zrobi najładniejszy wieniec, a kto witacz?

Ostatni dzień sierpnia w gminie Kęsowo będzie stał pod znakiem zabawy, wieńczącej okres żniw. Dożynkowy korowód po mszy świętej tradycyjnie skieruje się do kęsowskiego parku, gdzie na młodszych i starszych czekać będzie cała moc atrakcji, w tym: stoiska tematyczne, warsztaty i konkurs hobby horse dla dzieci, dmuchańce, występy artystyczne. Zabawę taneczną poprowadzi DJ Pitter, a gwiazdą wieczoru będzie Jesika.

Już teraz gmina zachęca swoich mieszkańców do dokonywania zgłoszeń, jeśli chodzi o udział w konkursach, które są nieodzownym elementem wspólnego świętowania. W Wiejskim Domu Kultury w Kęsowie czekają na nie do 23 sierpnia (piątek).

Tradycyjnie dożynkowa rywalizacja obejmie: witacze, wieńce, pojazdy rolnicze, a także stoiska wystawiennicze. W pierwszym i drugim z wymie-

nionych konkursów mogą wziąć udział zarówno sołectwa, koła gospodyń wiejskich jak i osoby indywidualne. Same witacze do oceny komisji konkursowej powinny być przygotowane do 26 sierpnia.

Konkretne wymagania dotyczą pojazdów rolniczych. Pojazdy zaprzęgowe i mechaniczne, biorące udział w konkursie, powinny być przyozdobione kłosami zbóż, barwnymi elementami dekoracji, jak: kolorowe wstążki, kwiaty cięte, suszone czy z bibuły i krepy lub materiału, ręcznie wykonane elementy konstrukcji.

Zwycięzców poszczególnych konkursów poznamy podczas oficjalnych uroczystości dożynkowych 31 sierpnia.

(aw), fot. (pp)

Uciekał przed policjantami z Chojnic

Policjanci chojnickiej drogówki zatrzymali po pościgu kierowcę volkswagena, który nie zatrzymał się do kontroli drogowej i zaczął uciekać. Okazał się nim 22-latek z gminy Śliwice.

W miniony piątek (9.08) około godz. 8:30, policjanci z chojnickiej drogówki postanowili zatrzymać do kontroli kierowcę volkswagena, który jechał od strony Czerska w kierunku miejscowości Ustronie. Jadący osobówką zlekceważył wydane przez policjantów polecenia do zatrzymania się i zaczął uciekać.

– Policjanci natychmiast ruszyli za nim w pościg. Funkcjonariusze, jadąc oznakowanym radiowozem, włączyli sygnały świetlne i dźwiękowe wydając mężczyźnie polecenie do zatrzymania się. Kierowca golfa podczas gwałtownego manewru

nagle zjechał do przydrożnego lasu i uderzył w drzewo, po czym wysiadł z auta i zaczął uciekać – relacjonuje mł. asp. **Aleksandra Drobińska** z KPP w Chojnicach.

Po zatrzymaniu uciekiniera okazało się, że jest nim 22-letni mieszkaniec gminy Śliwice. Mężczyzna zdecydował się prowadzić auto, mimo braku posiadania do tego uprawnień, za to będąc na podwójnym gazie.

– Badanie stanu trzeźwości wykazało w jego organizmie ponad 2,5 promila alkoholu, dodatkowo nie posiadał on prawa jazdy – informuje policjantka.

Mężczyzna zostanie pociągnięty do odpowiedzialności, nie tylko za popełnione wykroczenia w ruchu drogowym podczas ucieczki, ale przede wszystkim za przestępstwo polegające na niezatrzymaniu się do kontroli oraz kierowaniu w stanie nietrzeźwości.

– Za te czyny grozi kara nawet do 5 lat pozbawienia wolności – podaje policjantka.

Tekst (aw), fot. KPP w Chojnicach

Badanie stanu trzeźwości wykazało w organizmie 22-latka ponad 2,5 promila alkoholu.

kronika policyjna

• W poniedziałek 5.08 o godz. 16:30 w Zalesiu kierujący skodą 23-latek z gm. Cekcyn nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze i uderzył w znak, uszkadzając go. Za spowodowanie kolizji został ukarany mandatem.

• We wtorek 6.08 o godz. 14:10 w Szumiącej kierujący mercedesem 30-latek z Torunia nie zachował bezpiecznej odległości i najechał na tył zestawu volvo z naczepą. Sprawca zdarzenia przyjął mandat.

• Tego samego dnia o godz. 22:40 na trasie Piastoszyn – Silno 17-latek z pow. chojnickiego, kierując motorowerem yamaha, nie dostosował prędkości do warunków panujących na drodze, stracił panowanie nad pojazdem i zjechał do pobliskiego rowu. Był trzeźwy, został pouczoney.

• W środę 7.08 o godz. 20:30 w Iwcu na terenie prywatnym kierujący ciągnikiem rolniczym 48-latek z gm. Cekcyn nieprawidłowo wykonał manewr omijania, na skutek czego dokonał uszkodzenia zaparkowanego renault należącego do bydgoszczanina. Wobec sprawcy zastosowano pouczenie.

• W piątek 9.08 o godz. 18:10 w Tucholi na ul. Szkolnej poruszający się na hulajnodze elektrycznej 65-latek, mieszkaniec Konarzyna, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu i uderzył w citroena, którym kierowała 45-latka z pow. tucholskiego. Sprawca kolizji został ukarany mandatem.

• Tego samego dnia o godz. 17:25 na ul. Czarna Droga w Tucholi 56-latek z pow. tucholskiego, kierując oplem, nie zachował bezpiecznej odległości pomiędzy pojazdami i najechał na motorower peugeot, którym poruszał się 23-latek. Trwają czynności wyjaśniające w tej sprawie.

• Również w piątek o godz. 21:50 w Piastoszynie 33-latek z naszego powiatu kierował mercedesem, będąc nietrzeźwym oraz nie mając uprawnień.

Badanie wykazało 2,14‰ alkoholu we krwi. Mężczyzna został zatrzymany i osadzony.

• W sobotę 10.08 o godz. 8:20 w Lubiewicach zatrzymano kierującego w stanie nietrzeźwości. W jego krwi krążyło 1,01‰ alkoholu, a dodatkowo pojawiło się podejrzenie, że prowadzi pojazd pod wpływem środków odurzających.

• Tak że tego dnia o godz. 9:00 w Tucholi na skrzyżowaniu ulic Bydgoskiej i Czarnej Drogi kierujący oplem 50-latek z Częstochowy nie ustąpił pierwszeństwa kierującej audi równolatce z pow. tucholskiego. Za spowodowanie kolizji mężczyzna przyjął mandat.

• Również w sobotę o godz. 11:40 na trasie Woźniwoda – Gołębek kierujący, jadąc poza drogą publiczną, zauważył dym wydobywający się spod pokrywy silnika. Wysiadł z pojazdu i wezwał służby, ale pożar szybko się rozwinął i auto uległo całkowitemu spaleniu. Straty poniósł 43-letni mieszkaniec pow. tucholskiego. Jak słyszymy w tucholskiej straży, pojazd poruszał się po drodze leśnej w okolicy Woźniwody. Gdy strażacy przybyli na miejsce, ogniem zajęte były komora silnika i wnętrze toyoty corolli. Odłączono od niej przyczepkę.

• O godz. 19:00 w Śliwicach na ul. Podgórznej kierująca toyotą 76-latka nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu kierującemu motorowerem 34-latkowi z gm. Cekcyn. Kobieta przyjęła mandat.

• O tej samej porze w Tucholi zatrzymano do kontroli skuter. W jej trakcie okazało się, że kierowca znajduje się w stanie nietrzeźwym. Alkomat wskazał wynik 2,92‰. Pojazd został procesowo zabezpieczony, sprawca po czynnościach zwolniony.

• W niedzielę 11.08 o godz. 16:00 w Okoninach Nadejzornych kierujący volvo 42-latek spoza naszego powiatu nieprawidłowo wykonał manewr wymijania, na skutek czego uderzył w jadące renault. Pokrzywdzonym okazał się 45-latek z Malborka. Sprawcę stłuczki pouczoneo

G.

kronika strażacka

- W czwartek 8.08 o godz. 19:26 w Żalnie w kotłowni budynku mieszkalnego pojawił się pożar, który zajął składowane kartony i drewno. Po ugaszeniu oddymiono pomieszczenia.
- Tego samego dnia o godz. 19:45 strażacy pomagali policji w otwarciu drzwi do domu Przy

Szosie Sępoleńskiej w Tucholi. Przebywała w nim osoba na wózku inwalidzkim.

• W sobotę 10.08 w Tucholi strażacy pomagali w otwarciu drzwi do bankomatu, w którym ktoś się zatrzasnął.

• Tego samego dnia wezwano strażaków do Piszczka, gdzie ich zadaniem było pomóc Zespołowi Ratownictwa Medycznego w dotarciu do poszkodowanej,

która straciła przytomność wskutek wywrócenia się kajaka na Brdzie. Strażacy przetransportowali kobietę na brzeg, na ścieżkę leśną, skąd zabrała ją karetka.

• W niedzielę 11.08 w Tucholi na Podmiejskiej doszło do nadpalenia pomostu rybackiego. Pożar na szczęście ugaszono jeszcze przed przybyciem PSP.

G.

Reklama

Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej
ul. Świecka 89a, 89-500 Tuchola,
tel/fax 52 334-35-31, 52 336-37-53

ZAOCZNA LUB WIECZOROWA BEZPŁATNA SZKOŁA DLA DOROSŁYCH

Centrum Kształcenia Ustawicznego

OFERTA KSZTAŁCENIA NA ROK SZKOLNY 2024/2025

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

4 - letnie (po szkole podstawowej i gimnazjum)
3 - letnie (po zasadniczej szkole zawodowej, branżowej szkole I stopnia)

KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE
(dla absolwentów wszystkich typów szkół)

- kosmetyczka/technik usług kosmetycznych	- pszczelarz/ technik pszczelarz
- opiekunka dziecięca	- rolnik/ technik rolnik
- opiekun osoby starszej	- mechanik pojazdów samochodowych/ /technik pojazdów samochodowych
- technik chłodnictwa i klimatyzacji	- elektromechanik pojazdów samochodowych /technik pojazdów samochodowych
- technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	- kucharz/ technik żywienia i usług gastronomicznych
- elektryk	
- operator obrabiarek skrawających	

BRANŻOWA SZKOŁA II STOPNIA - 2 letnia
(dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia)

- technik handlowiec
- technik żywienia i usług gastronomicznych
- technik pojazdów samochodowych
- technik spawalnictwa (możliwość uzyskania uprawnień spawalniczych)

SZKOŁA POLICEALNA
(dla absolwentów wszystkich typów szkół średnich)

- technik usług kosmetycznych	2 lata - forma zaoczna (zjazdy 2 razy w miesiącu)
- technik archiwista	
- technik administracji	
- technik bezpieczeństwa i higieny pracy	1,5 roku - forma zaoczna (zjazdy 2 razy w miesiącu)

Wszystkie proponowane przez nas kierunki są **BEZPŁATNE**.
Wystawiamy zaświadczenia np. do ZUS-u, KRUS-u oraz legitymacje szkolne.

Szczegółowe informacje na temat proponowanych kierunków można uzyskać u doradcy zawodowego TCEZ i w sekretariacie szkoły!
tel. 52-334-35-31, 52-336-37-53. e-mail: sekretariat-tcez@wp.pl

„WŁAŚCIWIE BYŁEM TRUPEM ZA ŻYCIA”

– Nie jesteś w stanie nic zrobić, umyć zębów, ogolić się. Z tej przyczyny zacząłem nosić brodę. Ludzie na pewno zorientowali się, że zwyczajnie śmierdzę. Całymi tygodniami potrafiłem się nie kąpać. Nie przebierać się. Na tym polega problem, depresja wyraża się w taki sposób – mówi ksiądz Wojciech Trapkowski. Opowiada o codziennej walce z ciężką chorobą, o niemocy, płaczu, nieufności do ludzi i dwóch próbach samobójczych. O niezrozumieniu dla chorujących na depresję i o tym, że nie są „czubkami”. Opisuje straszne stany, których nie da się „zamodlić” – mimo wiary w Boga. Mówi o leczeniu psychiatrycznym i przyjmowaniu leków.

Z duchownym rozmawia redaktor naczelny „Tygodnika Tucholskiego” – Piotr Paterski.

Niedawno informowaliśmy naszych czytelników o zmianach personalnych dotyczących kapłanów z naszego powiatu i z niemałym zaskoczeniem przyjęto, że odchodzi ksiądz z Wielkiego Mędomierza. Zaskakujące jest również to, że przestaje ksiądz być proboszczem, co może być odbierane jako kara czy degradacja. Jak należy postrzegać to księdza odchodzenie z Wielkiego Mędomierza, z naszego regionu na rzecz Chojnic?

Wierni, widząc, że ich proboszcz zostaje zadekretowany wikariuszem, mogą rzeczywiście ten fakt odbierać jako degradację. Ja osobiście ten stan rzeczy przyjmuję jako błogosławieństwo, a należy też wyjaśnić, że odchodzę z Wielkiego Mędomierza na własną prośbę, z powodów zdrowotnych. Aby uciąć wszelkie spekulacje – chodzi o depresję.

Gdy złożyłem rezygnację na ręce księdza biskupa Ryszarda Kasyny z pełnienia funkcji proboszcza w tej parafii, nie zostało wtedy jeszcze określone, czy będę w nowym miejscu kapłanem, wikariuszem czy rezydentem. Nas trudno zakwalifikować administracyjnie. Jeśli przechodzę w stan „spoczynku” z powodu zdrowotnego, trzeba ten fakt umieścić w ramach kościelnych. Nie mam wieku emerytalnego, co było istotne w przypadku księdza biskupa Edwarda Dajczaka z Koszalina [diecezja koszalińsko-kołobrzeska – red.], który też z racji depresji zrezygnował z urzędu i przeszedł na emeryturę. Ja muszę być administracyjnie jakoś przyporządkowany. W jednej parafii nie może być dwóch proboszczów. Zyskałem więc status wikariusza, ale nie będę pełnił jego funkcji formalnie, bo mi zdrowie nie pozwala. Mówi się, że księża nie płacą podatków. A to nieprawda. Urząd skarbowy będzie chciał wiedzieć, czy jestem proboszczem, czy wikariuszem, stąd taka decyzja biskupa Kasyny.

W Chojnicach nie ma na mnie jeszcze ostatecznego pomysłu. Ksiądz, który będzie od 20 sierpnia moim nowym proboszczem, rzucił luźny pomysł, abym zajmował się siostrami zakonnymi. Był też pomysł, abym zrobił doktorat. W przypadku podjęcia studiów doktoranckich wątpliwości ma mój psychiatra, bo studiowanie wiązałoby się z dużym stresem. A tego mam unikać.

Wyjaśnijmy więc, bo temat rozmowy już wybrzmiał w pierwszej odpowiedzi. Mówimy nie tyle o zmianie miejsca pracy, ale przede wszystkim o depresji jako chorobie.

Takiej, która wciąż jest stygmatyzowana, niezrozumiana, ale też zakłamywana. Spróbujmy ją odkłamać i uświadomić nieświadomym na przykładzie księdza.

Ksiądz jest zdiagnozowany, od kilku miesięcy leczy się

farmakologicznie na depresję. Proszę wrócić do początków problemu, który przerodził się w chorobę. Jest szansa, że ktoś, czytając tę rozmowę, zauważy podobieństwa u siebie albo w swoim otoczeniu i zareaguje w porę.

Na pierwsze symptomy podpowiadające, że dzieje się coś niedobrego, mógłbym wskazać, sięgając trzy lata wstecz.

Jakie symptomy?

Pierwszym, najbardziej podkreślanym, jest obniżenie poczucia dobrego nastroju i zadowolenia z życia. To jest czasami mylnie traktowane jako tzw. „zły dzień”. Taki się przytrafia. Jeśli ten stan się przedłuża w ciągłości już przez około trzy tygodnie, to można to nazwać jakimś początkiem stanu depresyjnego. Teraz okazuje się, że były to zupełnie wstępne sygnały, które ja traktowałem jako trudny czas.

A ten trudny polegał na czym?

Pominę samą nawałnicę [2017 r. – red.], bo to wszyscy przeżyliśmy. Po niej nadszedł czas przeprowadzenia wielu prac, co w okolicy było widoczne. Wiele z tych zadań zostało wykonanych na kredyt, do zapłacenia na później. Potem przyszedł czas pandemiczny, w którym nastąpiło ograniczenie wiernych w kościele i diametralnie spadła ofiarność, bo skoro ludzie nie mogli być na mszach, to tej ofiarności nie było. Zaczęło się niespłacanie zobowiązań finansowych parafii. Prozaiczny przykład: wierni nie uczestniczyli we mszach, ale na cmentarzu przychodzili już bez większych przeszkód. Z tego tytułu opłat mi nie brakowało, one narastały: opłata za wywóz śmieci z trzech cmentarzy, opłata za wodę...

Wpadał ksiądz w długi?

Tak, ale nawet nie o długi chodzi. Miałem poczucie niesłowności, bo np. osobom remontującym dachy czy sprzątającym las parafialny z wiatrołomów obiecywałem, że do danego terminu ureguluję dług, a potem się okazywało, że na dobrą sprawę nie ma z czego.

Druga dołująca sprawa ma podobne podłoże. Po nawałnicy wiele obiektów sakralnych było zniszczonych. I tak dla przykładu, jeżeli zniszczona została leśniczówka, to Lasy Państwowe pomagały leśniczczym w remoncie. Jeśli było zniszczone przedszkole, to był grant na jego odbudowę. Pojawiły się pieniądze na nowe drogi. W przypadku kościołów na terenie parafii Wielki Mędomierz wszystko zostało na mojej głowie, bez dotacji zewnętrznych czy to kościelnych, czy państwowych. To, że akurat teraz rozpoczynamy remont z grantu rządowego, wynika z faktu utworzenia pewnej furtki. Nie wiemy też, na jak długo.

To wszystko przyczyniło się do nawarstwienia stresów natury egzystencjalnej. To pierwsza rzecz.

Proszę mówić o kolejnych.

Kolejnym źródłem permanentnego stresu było zachwiane poczucie akceptacji w lokalnym środowisku. Pojawilo się w momencie, w którym zacząłem tłumaczyć się z donosów wysłanych do mojego biskupa. Krytykowano w nich moją pracę duszpasterską i relacje ze społecznością. To spowodowało nieufność. Ponadto w trakcie 23 lat kapłaństwa dopiero w tej parafii po raz pierwszy zdarzyło się, że w mojej sprawie było toczzone postępowanie sprawdzające przez prokuraturę. Nie przeciwko mnie, ale w sprawie. Nie miałem statusu oskarżonego czy pokrzywdzonego. W zasadzie nie otrzymałem informacji, czego sprawa dotyczy.

Ksiądz twierdzi, że nie wiedział, o co chodzi?

Dokładnie. Wiedziałem tylko, że gostyńscy policjanci robią w mojej sprawie wywiad środowiskowy wśród parafian. Pytali o moje życie. Dowiedziałem się tylko tyle, że było w mojej sprawie jakieś zawiadomienie do prokuratury w Bydgoszczy. Na ten moment nic z niego nie wynikało. Niby nie należy brać sobie tego do głowy, ale sam fakt wystarczy. Może dlatego zacząłem się czuć tu niezaakceptowany i zupełnie niepotrzebny.

To dołało oliwy do ognia: bardzo zaniżyło poczucie własnej wartości we własnych oczach, co jest kluczowe dla rozwoju depresji.

Rozumiem, że dochodziło do kumulacji czynników, które ostatecznie doprowadziły do jej zdiagnozowania. Rozmawiamy o genezie. A jakie były objawy?

Najgorsze dla mnie, to niemożność funkcjonowania. Całe dnie leżenia w łóżku...

A da się tak zrobić w przypadku księdza? Księdza, który musi codziennie pojawiać się wśród wiernych?

W czasie tej strasznej fazy udawało mi się na tyle zbierać na wieczorne msze, że jakoś się ogarniałem. Nasi parafianie wiedzą, że ja się stale spóźniam. Spóźnianie nie wynikało wcale z tego, że ja to lubię robić. Po prostu ogarnianie siebie przychodziło raz lepiej, raz gorzej. Dla depresji charakterystyczne jest, że funkcjonowanie najlepiej przychodzi wieczorem lub w nocy. Najtrudniej jest w godzinach porannych. To nie polega tylko na tym, że ty leżysz i śpisz. Nie jesteś w stanie nic zrobić, umyć zębów, ogolić się. Z tej przyczyny zacząłem nosić brodę. Ludzie na pewno zorientowali się, że zwyczajnie śmierdę. Całymi tygodniami potrafiłem się nie kąpać. Nie przebierać się. Na tym polega problem, depresja wyraża się w taki sposób.

Ksiądz pamięta taki pierwszy fatalny poranek?

Nie, w ogóle. Z tego czasu w ogóle niewiele pamiętam. Myślałem, że problemem jest mój mózg i moja pamięć. Gdy sięgnąłem do literatury o depresji, okazało się znów, że było

to kwestią charakterystyczną dla przeżywanych stanów depresyjnych. Może organizm sam się broni i wymazuje trudne fazy z życia.

To o czym mówię, było wtedy wstydliwe i upokarzające. Miałem poczucie odczłowieczenia. Ja byłem właściwie trupem za życia. Nie masz siły zrobić zakupów, za chwilę okazuje się, że nie masz nic do jedzenia albo jesz coś starego i spleśniałego. Żeby zjeść cokolwiek...

Ksiądz mówi, że ktoś musiał zauważać wygląd, czuć – brutalnie mówiąc – smród. Czy ktokolwiek o to spytał?

Gdybym żył w małżeństwie albo w rodzinie, reakcja byłaby naturalna, bo takie symptomy zauważa się w domu jeden u drugiego. W przypadku duchownych ludziom jest łatwiej rozmawiać między sobą, że z księdzem jest coś nie tak. Wróć jeszcze do objawów depresji. Takim charakterystycznym jest nieotwieranie się człowieka na innych. Zdobylem się wstać na mszę czy ruszyłem spóźniony z kolędowaniem po domach i było ok. Ale żeby odbierać telefony, otwierać drzwi, regularnie sprawdzać skrzynkę na listy, uregulować płatności: podatki, prąd, woda... Wszystko było dla mnie wielkim wyzwaniem. Nie wynikało to z faktu, że w ogóle nie miałem pieniędzy. Po prostu nie byłem w stanie funkcjonować. Wszystko, co pilne i ważne odkładałem bezwiednie na później. To nie było moje widzimisię, tylko kolejny objaw depresji, który wprost nazywa się mechanizmem prokrastynacji.

Jeżeli coś takiego zauważa się np. u księdza albo u lekarza, nauczyciela, a taki człowiek najczęściej podlega ocenie publicznej, to mało kto odważy się bezpośrednio zwrócić uwagę i powiedzieć wprost, że „coś jest niehalo”. Wówczas o takich rzeczach społeczeństwo raczej rozmawia między sobą lub pisze skargi do przełożonych – również anonimowo.

Od Komisji Wizytacyjnej, która jest organem kontrolnym kurii diecezjalnej, miałem informacje pochodzące z donosów, że źle funkcjonuję jako proboszcz. Ale z drugiej strony parafialny profil facebookowy dawał do zrozumienia w Pelplinie, że tutaj wiele się duszpastersko dzieje. Nawet dla wspomnianej komisji sytuacja ta była niezrozumiała.

Przez depresję przyszedł czas w moim życiu, w którym jeżeli nawet ludzie dostrzegali we mnie jakieś dobro, ja tego nie zauważałem. U mnie pozostawały wyłącznie nieufność i niepewność. Paradoksalnie nie potrafiłem pozytywnie przyjąć faktu, że byłem za coś chwalony. Do mnie to nie docierało, skupiałem się tylko na tym, o co ludzie mają do mnie pretensje. Pojawiały się na przykład zwyczajne uwagi w zakresie pracy duszpasterskiej, wyrażane bez złośliwości. Ja brałem je bardzo do siebie, uważałem, że jestem nikim.

Pamiętam, że w tym czasie, stosunkowo niedawno, ksiądz zorganizował ćwiczenia ratownicze, które wymagały jednak bardzo dużego otwarcia na ludzi i kontaktu z nimi.

Nie chciałem podejmować się tych manewrów. Gdyby przypadkiem nie zmobilizował mnie – bo przecież nie wiedział o niczym – dyrektor Tucholskiego Ośrodka Kultury, nie byłoby ich. Zdecydowałem się i rozpisałem scenariusze na trzy dni Borowiackich Manewrów Ratowniczych. Ale nawet gdyby przyjrzeć się zdjęciom z tamtego czasu, które publikowaliście w „Tygodniku Tucholskim”, widać, że to nie jest ten sam Wojtek. Wszystko miało miejsce krótko po pierwszej próbie samobójczej.

Skoro ksiądz otwarcie mówi o próbach samobójczych, proszę spróbować powiedzieć o szczegółach.

Tak. Wiem, że to szokujące, co powiem, ale podjąłem dwie próby zabicia się. Dążenie do samobójstwa jest procesem. Najpierw pojawia się chęć zniknięcia z tego świata. Doświadcza jej, na pewnym etapie życia, każdy z nas. Coś na zasadzie „najchętniej bym zniknął”, nie wracał do domu lub do pracy. Masz wszystkiego serdecznie dość. W drugim etapie nadchodzi analiza i zastanawianie się, czy miałbym siłę się zabić. Czy byłbym w stanie podjąć taką decyzję ostatecznie. Zdecydowałem, że ja tę siłę mam. To już jest złośliwość myślenia w rodzaju „najchętniej bym się zabił”, rozważanie, że faktycznie chcę to zrobić. Trzecim etapem jest budowanie scenariusza, w jaki sposób tego dokonać: czas, miejsce i sposób zabicia się. Wtedy już nie ma myśli samobójczych, tylko bardzo zła faza planowania. Jeśli jej się nie przerwie, to próba zakończy się samobójstwem. Czynniki, które potrafią zatrzymać ten proces, często są przypadkowe. Ja jako człowiek religijny powiem, że te przypadki są dziełem Opatrzności Bożej. Przykładowo, człowiek zdecydowany zabić się, idzie na most, z którego chce skoczyć. W jego pobliżu zdarzy się jednak wypadek. I on czuje się nagle odpowiedzialny, aby nieść pomoc. Proces próby samobójczej jest przerywany.

Niech pan zwróci uwagę na internetowe komentarze pod samobójstwami. W swoim czasie byłem ich bardzo ciekaw. Zazwyczaj ktoś atakuje, komentując, że „trzeba być pi****onym egoistą, żeby zostawić żonę i dzieci”. I kiedyś pewnie podpisałbym się pod stwierdzeniem, że samobójcy swój cel zrealizowali ponad życie innych.

Ksiądz zaczął myśleć inaczej?

Gdy znalazłem się z drugiej strony, czułem się już jakbym był w innym wymiarze. To jest nie do opisanego. Nie myślisz o śmierci sensu stricto, a o sposobie zaprzestania uczucia, jak bardzo się męczysz i cierpisz. Oceniasz,

że to rzeczywiście i jedyne rozwiązanie. Analizujesz nawet, jak się zabić, aby na pewno nikt nie miał z tego tytułu problemów. Przecież pojawiłby się prokurator, przeprowadziłby śledztwo. W moim przypadku pytania byłyby zadawane mojemu biskupowi, księżom czy parafianom o ewentualnych wrogów, o osoby czy instytucje, z którymi miałem konflikt. Mogłyby pojawić się wzajemne oskarżenia w małej, wiejskiej społeczności lub domysły bez pokrycia w faktach. Ja zwyczajnie nie chciałem czuć już bólu swojego życia. Dlatego chciałem, żeby wszystko wyglądało na nieszczęśliwy wypadek.

To było jesienią zeszłego roku. Zacząłem przygotowywać się do porażenia prądem. Jednak w trakcie realizacji samobójstwa do drzwi dobijał się kurier, nie odpuszczał. Wtedy nie wiedziałem, kto puka. Pomyślałem, że może ktoś wzywa mnie do chorego... Proszę zauważyć, że byłem na etapie nieotwierania drzwi, ale jednak poszedłem sprawdzić, co się dzieje. Okazało się, że kurier pomylił się, bo szukał kogoś innego, a paczka była za pobraniem. Przez zamieszanie emocje opadły, rzuciłem się na łóżko, rozplakałem się, a właściwie wylem z bezsilności do poduszki.

Czy to wydarzenie z jesieni coś zmieniło? Dało jakiś przełom?

Nic. To była tylko nieudana próba samobójcza. Do kolejnej próby... Zmiana nadeszła z wizytą u psychiatry.

Ale po kolei. Co takiego wydarzyło się w tym najgorszym etapie, że ksiądz w ogóle znalazł się u psychiatry?

W międzyczasie straciłem przytomność wśród wiernych, w czasie modlitw w Bralewnicy. W zapaści zostałem zabrany karetą do Tucholi. Diagnozowanie, po przewiezieniu do szpitala, nie odpowiedziało na pytanie, dlaczego doszło do zasłabnięcia. Mój psychiatra później wytłumaczył mi, że to mógł być objaw depresji, jako reakcja organizmu na zmiany biochemiczne w mózgu. W kwestii tego, że czuję się psychicznie źle, z lekarzami z Tucholi nie byłem szczery, bo traktowałem temat jako wstydlivy. Przed samym sobą nadal mi wstyd, że jeszcze niedawno chciałem się zabić.

Pobyt w tucholskim szpitalu był dla mnie czasem osobistych przemyśleń. Zerkalem na Tucholę zza szpitalnego okna. Leżałem tam tydzień i zacząłem myśleć o sensie życia. Chyba miałem odrobinę nadziei, że to będzie ten moment, o który pan tak pyta. W którym uświadczę, że życie jest piękne. Ale tak nie było. Co prawda odpocząłem, zacząłem obserwować ludzi odwiedzających szpital, niekiedy już tylko po to, żeby zegnać swoich umierających bliskich. Nachodziła mnie jednak myśl: „tu ktoś umiera, a chce żyć, a ja nie umieram, a przecież żyć nie chcę”.

Skoro to wydarzenie nie było przełomem, to które?

Wiosną tego roku wyjechałem samochodem na S5, by podjąć drugą próbę samobójczą. Jestem z rodziny kolejarskiej. Zdarzyło mi się podsłuchać w domu rozmowę taty z kolegami o tym, że ktoś targnął się na życie, wchodząc na tory przed pociąg. Opowiadając tę mroczną historię maszynista zobaczył tylko, jak człowiek, chwilę przed uderzeniem, przeżegnał się. Potem ten widok stale śnił się koledze taty. Na mnie ta podsłuchana opowieść w domu zrobiła takie wrażenie, że samobójca również jakiś czas mi się śnił, mimo że go nigdy nie widziałem. Dlatego planując wypadek samochodowy, nie myślałem o zderzeniu z innym pojazdem, aby w swój dramat nie wciągać innych użytkowników drogi i nie doprowadzić do tragedii. Kiedy jadąc rozważałem, o jaką przeszkodę się rozbić, niespodziewanie zadzwonił do mnie jeden z ratowników medycznych, którego poznałem podczas Borowiackich Manewrów Ratowniczych. Słyszał, że prowadzę. Opowiedziałem mu, że jadę właśnie „oczyścić głowę”. Jeszcze wtedy się nie przyznałem do swojego stanu, ale on zaczął wypytывать. Rzuciłem w trakcie rozmowy słowa o „zabiciu się”. To uruchomiło u niego falę pytań. Ten ratownik znał temat depresji z autopsji, bo sam kilka lat wcześniej pokonał tę chorobę i w tym momencie rozpoczął walkę o moje życie. Udało mu się zawrócić mnie do Wielkiego Mędomierza. Powtarzał mi w kółko: idź do psychiatry!

Przekonał?

Wszedłem na aplikację „znanych lekarzy”. Sprawdziałem, jakie mają oceny... Ostatecznie wybrałem psychiatrę z nazwiskiem bardzo podobnym do mojego [ksiądz podaje dane psychiatry z Bydgoszczy – red.]. Zapisalem się do niego, wizyta miała być za tydzień.

Starczało sił na ten tydzień? Sam fakt celu – terminu wizyty – stanowił motywację, aby wstawać z łóżka rano?

Ten ratownik, który telefonicznie sprowadził mnie bezpiecznie do domu przy drugiej próbie samobójczej, dzień w dzień wydzwaniał, żeby ze mną rozmawiać. Wypytywał co wieczór, czy coś jadłem, czy odprowadzam mszę, jak się czuję. Czy czasami czegoś nie kombinuję... On mnie do tego psychiatry pchnął. Przyznaję, że o specjalistę myślałem już, gdy byłem w szpitalu po zapaści. Tam też pierwszy raz pomyślałem o rezygnacji z bycia proboszczem i zadbania o swoje zdrowie. Jednak w naszej mentalności nadal funkcjonuje myślenie, że gdy ktoś idzie do psychiatry, jest czubkiem. Nie chciałem przyjąć do wiadomości, że jestem właśnie takim czubkiem. Druga rzecz jest prozaiczna. Nasłuchałem się, że do specjalistów są kolejki. To miało wymagać czasu oczeki-

wania na pomoc. Ostatnia kwestia: ja od początku myślałem, że swój problem zamodlę, czyli depresję pokonam modlitwą.

Przy pierwszej wizycie u psychiatry usłyszałem pytanie: czy gdy ksiądz czuje, że jest przeziębiony, to modli się, aby nie mieć kaszlu i kataru, czy bierze coś na przeziębienie? Oczywiście to drugie. Kolejne pytanie brzmiało: to dlaczego ksiądz, wiedząc, że dzieje się coś złego, wołał to omodlić niż przyjść po pomoc?

O to chciałem spytać już kilka razy... Czy w tych najgorszych chwilach, gdy ksiądz zamykał się przed światem, modlił się? Inaczej mówiąc: czy jako człowiek wiary ksiądz rozmawiał z Bogiem?

Tak.

O czym?

Że nie mam siły żyć.

Nawet, gdybym nie był księdzem, to szukałbym pomocy w mojej relacji z Bogiem.

Czy na konkretnych etapach budowania scenariuszy prób samobójczych ksiądz nadal odnajdował się w tej relacji?

Tak, ale to był już etap zaufania. Aby Bóg przyjął mnie do siebie.

W moim życiu kapłańskim przewija się cierpienie. Z powodów zdrowotnych o rok dłużej byłem w seminarium. Będąc w Śliwicach wikariuszem, w 2007 roku zachorowałem na raka i na szczęście bitwę o zdrowie wygrałem. Przy okazji wspomnianego ostatniego pobytu w szpitalu stwierdzono zmianę na nerce do dalszej diagnostyki. Zalecanych badań nie zrobiłem, bo depresja silniej oddziałuje na psychikę, niż strach przed nowotworem. Z pewnością wkrótce się tą kwestią zajmę, wykorzystując czas pobytu w Chojnicach. Jeden z moich znajomych, niewierzący, powiedział mi: jaki twój Bóg musi być okrutny, skoro ci gotuje taki los. To zdanie dużo dało mi do myślenia. Jednak nie dało mi wątpliwości, czy Bóg mnie nadal miłuje. Nie miałem kryzysu wiary. Obiektywnie, patrząc z boku, osoba niewierząca może stwierdzić, że ci katolicy mają dziwne go Boga. Im bardziej ich katuje, tym bardziej go chwala. Mnie wiara pomaga wrócić do zdrowia i dziś pomaga o tym mówić, zachęcając, aby osoby w depresji nie wstydziły się prosić o wsparcie dla siebie i pozwalają na udzielenie sobie pomocy.

Wróćmy do psychiatry. Ksiądz się do niego udał. Diagnoza była szybka i od razu mówiła o depresji?

Tak. Mało tego, psychiatra chciał mnie z automatu położyć w szpitalu, aby wdrożyć leczenie możliwe tylko pod opieką lekarską, ale akurat wtedy najważniejsze były obowiązki. Zbliżał się w naszej parafii czas komunijny i uroczystości Bożego Ciała. Dzieci miały już próby ze mną, więc jak mógł się pojawić inny ksiądz w zastępstwie?

Co ksiądz czuł, kiedy wszedł do specjalisty? Nadal była blokada przed mówieniem o czymś co zawstydzia, a nawet upokarza?

Nie. Usiadłem, a lekarz spytał, co mnie sprowadza. Odpowiedziałem: „Proszę mnie ratować”. I wybuchnąłem płaczem. To było wycie, zanosilem się jak dzieciak. Wychodził ze mnie ból nieszczęśliwego życia. Lekarz był pierwszą osobą, po koledze ratownikowi, której o tym opowiedziałem. Rodzina jeszcze nie wiedziała. Możliwość wypłakania się była bardzo ważna. Potem mogliśmy rozmawiać. Psychiatra słuchał, dopytywał, notował. Długa rozmowa. Choć inaczej: ja miałem wrażenie, że opowiadam krótko i minęło pięć minut. A zeszła ponad godzina.

Przyznaję, że przed wizytą u psychiatry zacząłem dużo czytać i nastawiać się negatywnie. Zupełnie niepotrzebnie. Jeśli to dobry moment na podpowiedź: nie czytajcie mądrości z internetu przed decyzją o wizycie u psychiatry. Nie nastawiajcie się, tylko spróbujcie.

Dodam, że wizyta była oczywiście prywatna, nie wiem jak wyglądałoby na NFZ. Ale podkreślę, że ta moja była warta wydania każdych pieniędzy. Bez niej i kolejnych nie rozmawialibyśmy. Pozostałby tylko grób i wspomnienia o mnie.

Oprócz wywiadu lekarskiego została wdrożona farmakologia.

Tak, mam przepisane leki i je zażywam. Obawiałem się, że po nich nie będę mógł prowadzić samochodu, a podczas kazania będę mówić o niebieskich jednorożcach. Był strach, ale w żadnym wypadku tak to nie działa. Gdy zacząłem brać leki, wszystko zaczęło się zmieniać. Pozytywnie.

Przyznam szczerze, że efekt przyszedł o wiele szybciej, niż się spodziewałem. Już wiem, że wizyta u psychiatry była jedynym ratunkiem. To jedyna rzecz, którą chora osoba może i musi zrobić. Nalegam, aby nikt nie bał się tej wizyty i samych psychiatrów.

Teraz poszukuję dobrego psychoterapeuty, bo chcę przejść psychoterapię. Niestety, gdy któryś ma dobre notowania, to zapisać można się najszybciej na październik. A wolałbym jednak nie eksperymentować i spokojnie szukać. W międzyczasie – co mogę też polecić innym – sięgam po podcasty w tematyce psychologii czy samej depresji. To w nich powtarzane są reguły brzmiące: zacznij dbać o siebie, wychodź na spacer, podejmuj wysiłek fizyczny, zwracaj uwagę na to, co jesz. Ciekawostka, której dowiedziałem się w gabinecie, dotyczy właśnie czynników zewnętrznych, które wpływają na stany depresyjne. Na przykład permanentny stan stresu. Związek z depresją ma niedobór serotoniny, a większość jej wytwarzana jest w przewodzie pokarmowym, w jelitach. Tego też dotyczą nowe leki na depresję,

które nie wyciszają, a wpływają na prawidłowy poziom serotoniny w organizmie. Wydaje mi się, że stawianie na te nowe rozwiązania jest domeną młodych lekarzy psychiatrów.

Co ksiądz teraz myśli i jak się czuje?

Żałuję, że tych „leków na przeziębienie” nie wziąłem szybciej...

A codzienność wygląda zupełnie inaczej?

Dla depresji charakterystyczne jest zupełne zarzucenie swoich pasji, zajęć, które sprawiają przyjemność. Anhedonia wywraca całe dotychczasowe życie. Przykładem jest motocykl, który poszedł w odstawkę na dwa lata. Małymi krokami wracam do życia przed depresją również za sprawą ludzi wokół. Ostatnio jeden parafianin zrobił przegląd tego jednoślada, a inny go wyczyścił, by wyglądał jak nowy. Zresztą zauważyłem, że po informacji o moim odejściu z parafii ludzie do mnie przychodzą i mówią, że szkoda i pytają, czy w czymś jeszcze mogą pomóc. O mojej depresji wiedzą też już wszyscy księża z dekanatu tucholskiego i bardzo mnie wspierają modlitwą i dobrym słowem, ale też pomocą w duszpasterzowaniu na ostatnie moje dni w Wielkim Mędomierzu.

Wcześniej ksiądz wytłumaczył mi, że zrezygnował z probostwa w Wielkim Mędomierzu i planował urlop zdrowotny. To jednak biskup był zdania, aby ksiądz został przypisany do jednej z chojnickich parafii. Zapewne nie chciał ryzykować, że popularny ksiądz z tego urlopu nie wróci. Różnie mogłoby być. Jakie emocje towarzyszą księdzu przed przeprowadzką i – można tak powiedzieć – zmianą pracy? Ekscytacja czy przerażenie?

Na pewno obawa. Pokora i obawa przed chorobą. Coś jest też chyba na rzeczy z tym społecznym przekonaniem, że najwięcej samobójstw jest na jesień. Na dobrą sprawę nie wiem, co będzie dalej. Z depresji wychodzi się latami. Czasami też nie wraca się już do aktywności zawodowej, a dla mnie bycie księdzem, to coś więcej niż zawód. To powołanie. Stąd tak wiele niewiadomych. Również obaw.

Podsumujmy, dlaczego my w ogóle dziś rozmawiamy...

Nie opowiadałem tego wszystkim, aby szokować w „Tygodniku” czy zabiegać o uwagę. Ostatnio ktoś mi powiedział, że znów byłem na waszych łamach. Ale tym razem z nazwiska na dużym nekrologu, gdzie były podziękowania za mszę pogrzebową! Przyznam, że od początku duszpasterzowania w Borach Tucholskich co jakiś czas są o mnie wzmianki w prasie, ale tym razem najmniej chodzi o moją osobę.

To może wyglądać na niezdrowy ekshibicjonizm emocjonalny z mojej strony, ale tak naprawdę ze zła, jakie mi się przytrafiło, chciałbym wydobyć jakiegokolwiek dobro. Mówiąc o mojej depresji, chciałbym

poruszyć temat, który nadal jest tabu. O depresji trzeba rozmawiać. Ja mogę, skoro mnie dotknęła. Depresja za 10 lat będzie głównym czynnikiem chorobo-

wym. I nie są to moje wymysły, a oficjalne prognozy Światowej Organizacji Zdrowia. Z powodu tej choroby jest najwięcej samobójstw. Już dziś w Polsce więcej

ludzi codziennie odbiera sobie życie, niż ginie w wypadkach komunikacyjnych. Ludzie jednak nadal nie wiedzą, o co chodzi z depresją. Może słyseł co-

kolwiek na jej temat w serialu, który oglądają. Depresja dociera do społeczeństwa głównie hasłowo. Trzeba wyjaśniać, o co w niej chodzi i do czego prowadzi, jeśli zlekceważy się fachową pomoc. Depresja to choroba, która może przytrafić się każdemu.

W moim przypadku, społeczeństwo może kierować się stereotypami. Przecież takiemu księdzu jak ja nic nie brakuje. Jest wykształcony, generalnie ma wszystko podstawione pod nos. Depresja, jak wiele innych chorób, kiedy atakuje, nie pyta się o status społeczny, majątek, wykształcenie... Przychodzi i zabiera ci życie. Z zewnątrz to wygląda, jakbyś sobie z czymś ważnym nie poradził, z własnej winy lub ze złego działania innych.

A ksiądz o sobie tak myśli? Że na tym etapie życia i akurat w tej parafii, sobie nie poradził?

W pewnym sensie jestem przegrany. Pokonała mnie choroba, a właściwie nie pozwoliła mi normalnie funkcjonować w płaszczyźnie duszpasterskiej, administracyjnej i społecznej,

bo bitwa o moje pełne zdrowie trwa nadal. Chciałbym, żeby coś innego wybrzmiało z naszej rozmowy. Nie odchodzę z tej parafii jako ze znienawidzonego miejsca. Przyznam otwarcie, że pogubiłem się w tym, kto jest przyjacielem, a kto mi jest wrogiem i chciałbym mego odejścia z Wielkiego Mędomierza. Mam tu na uwadze skargi i do Pelpłina, i do bydgoskiej prokuratury. Nie jest to już nawet tematem moich rozmyślań, jak to było przy początku rozwoju choroby. Mogę jedynie zwrócić uwagę na wszystkich na przyszłość, że robiąc przykre wpisy internetowe pod adresem innych, knując intrygi ze szkodą dla ludzkich relacji czy plotkując bez opamiętania, przyczyniamy się niestety do wzrostu liczby samobójstw ludzi odchodzących z tego świata w ogromnym osamotnieniu i w mocnym poczuciu krzywdy.

Za dobro, którego tu doświadczyłem, jestem bardzo wdzięczny. Chciałbym tę wdzięczność w sobie zostawić, tak jak jest w sercu moja miłość do Borów Tucholskich.

NIE ZWLEKAJ I POSZUKAJ POMOCY (źródło: depresja.org)

116 123

Bezpłatny kryzysowy telefon zaufania dla dorosłych. Można dzwonić codziennie, od poniedziałku do niedzieli (z wyjątkiem dni świątecznych!), w godzinach 14.00-22.00.

116 111

Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – czynny całą dobę (24h).

22 484 88 01

Antydepresyjny telefon zaufania Fundacji ITAKA. Można dzwonić w poniedziałki i wtorki (dyżuruje psycholog), w godzinach 15.00-20.00 oraz w środy (dyżuruje seksuolog), również w godzinach 15.00-20.00.

22 484 88 04

Telefon Zaufania Młodych – ta linia zapewnia wsparcie zdrowia psychicznego. Można dzwonić w od poniedziałku do piątku, w godzinach 13.00-20.00.

800 70 22 22

Centrum Wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego – bezpłatny telefon czynny całą dobę (24h).

800 08 02 22

Całodobowa, bezpłatna infolinia dla dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli czynna całą dobę (24h).

800 12 12 12

Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży Rzecznika Praw Dziecka. Można dzwonić codziennie, od poniedziałku do piątku, w godzinach 8.15-20.00. Pod numer Dziecięcego Telefonu Zaufania mogą również dzwonić osoby dorosłe, by zgłosić problemy dzieci.

22 270 11 65

Telefoniczne wsparcie dla osób doświadczających lęku. Można dzwonić we wtorki, środy i czwartki w godzinach 18.00-21.00.

22 635 09 54

Telefon zaufania dla osób starszych. Można dzwonić w poniedziałki, środy i czwartki w godzinach 17.00-20.00. Dyżur na temat choroby Alzheimer'a: środa w godzinach 14.00-16.00.

42 200 60 50

Telefon wsparcia dla seniora. Dyżury wolontariuszy: poniedziałki – soboty w godzinach 16.00-20.00. Dyżur dietetyka: wtorek w godzinach 16.00-20.00. Dyżur farmaceuty: środa w godzinach 16.00-20.00.

800 108 108

Bezpłatny telefon wsparcia dla osób po stracie bliskich (będących w żałobie). Można dzwonić codziennie, od poniedziałku do piątku, w godzinach 14.00-20.00.

800 111 123

TUMBOLINIA – pomoc dzieciom i młodzieży w żałobie. Można dzwonić od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00-18.00

800 120 002

Bezpłatny ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie – Niebieska Linia – czynny całą dobę (24h).

600 100 260

Bezpłatny interwencyjny telefon w sprawie zaginionych dzieci – Linia Nadziei (projekt współfinansowany przez MSWiA) – czynny całą dobę (24h).

800 100 100

Bezpłatny telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci. Można dzwonić codziennie, od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00-15.00.

801 199 990

Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki – Narkomania. Można dzwonić codziennie, od poniedziałku do niedzieli (z wyjątkiem świąt państwowych) w godzinach 16.00-21.00 (koszt jak za połączenie lokalne, niezależnie od jego trwania). Uzależnienia behawioralne: 801 889 880, można dzwonić codziennie w godzinach 17.00-22.00

Nasi sołtysi. Gmina Kęsowo, sołectwo Kęsowo

Sołtys artysta. Służył w... Libanie

– Rzeźbię od 1995 roku, byłem wtedy na misji. W 2000 roku wygrałem konkurs w Palestynie na pisanek wielkanocną. Stworzyłem idealne jajo ułożone na mojej dłoni. Wyrzeźbiłem dokładnie swoją dłoń, z obgryzionymi paznokciami i uszkodzonym palcem. Dostałem wszystkie nagrody. Marmur był śnieżnobiały. Zawsze było mi blisko do sztuki – mówi sołtys Kęsowa Roman Ziemey. Rozmawia z nim Hanna Szulwic.

Po raz pierwszy wybrano pana na sołtysa Kęsowa?

Jestem pierwszy raz, ale wcześniej startowałem w wyborach na sołtysa. Przegrałem dziewięć głosami, jednak nie zraziłem się i zaproponowałem swoją kandydaturę w ostatnich wyborach. Było trzech kandydatów, dostałem aż 57 głosów, najwięcej.

Jest pan sołtysem od dwóch miesięcy i dopiero wchodzi w sołeckie zagadnienia, ale co jest dla pana najważniejsze, na czym zamierza pan się skupić?

Zawsze byłem otwarty na ludzi, starałem się wszystkim pomagać i dalej zamierzam to robić. Teraz, gdy zostałem sołtysem, mogę to robić skuteczniej i wciągnąć do tego mieszkańców. Ostatnio dla pani po wylewie zrobiłem specjalne zejścia i oparcia. Sąsiedzi tej pani również pomagają. Staram się dyplomatycznie wciągać mieszkańców we wspólne działania, szczególnie młodych. Sołtys powinien wysłuchać wszystkich.

Ma pan w głowie jakieś plany dla Kęsowa?

Jestem sołtysem dopiero dwa miesiące. Chciałbym postawić przy drogach dojazdowych tablice z napisem: Witamy we wsi Kęsowo. Nasza miejscowość leży na uboczu, ale jest ruch, bo nawigacja prowadzi samochody jadące na wybrzeże przez Obrowo i Kęsowo. Część przejeżdżających z pewnością zapamięta, gdzie leży Kęsowo. Razem z Wiejskim Domem Kultury planuję postawić dużą ściankę, żeby młodzież mogła na niej malować, a nie na ławkach czy murach. Uważam, że w Kęsowie powinno być więcej zieleni. Tegoroczny fundusz sołecki jest prawie wykorzystany, zostało 4 tys. zł. na utrzymanie zieleni. Przyszłoroczny prawdopodobnie będzie w wysokości około 60 tys. zł. i będziemy go dopiero układać, ale chciałbym, żeby gmina zgodziła się na zatrudnienie pracownika, który od wczesnej wiosny do późnej jesieni będzie zajmował się zielenią i małą architekturą na terenach wspólnych. Systematyczna praca z pewnością przyniesie efekty, poprawi estetykę otoczenia. Zależy mi również, żeby w końcu powstał we wsi market Dino. Działka na tę inwestycję już jest. Wiele mieszkańców na to czeka, bo nie wszyscy mogą łatwo dojechać na zakupy do Tucholi czy Gostycyna.

Sołtys musi reagować na wszystkie zgłoszenia o nieprawidłowościach w sołectwie. Szczególnie trzeba się troszczyć i otworzyć na potrzeby ludzi starszych. Traktować ich poważnie. Kiedyś miałem spotkanie w domu opieki i z zażenowaniem patrzyłem na gazetkę ścienną. Pod napisem: „Jesień” były przypięte kolorowe liście. Jak w przedszkolu. A przecież pensjonariusze są poważnymi

ludźmi, wiele możemy się od nich nauczyć.

W klubie seniora w Żalnie trzy razy prowadziłem warsztaty rzeźbiarskie. Uczestnikom dawałem wolną rękę. Wszystkie farby i pędzelki miałem ze sobą.

Moim zdaniem sołtys nie powinien zajmować się tylko organizacją zabaw i pikników. Integracja jest ważna, ale mieszkańcy mają różne potrzeby. Niekiedy potrzebna jest pomoc w sprawach bytowych. Z funduszy sołeckich można przygotować dożynki i jakiś piknik. Pozostały fundusz trzeba przeznaczyć na potrzebne rzeczy.

Jest pan w dobrej sytuacji, bo Kęsowo to wieś gminna, działa tu Wiejski Dom Kultury, jest urząd gminy – te instytucje również organizują imprezy.

Bardzo dobrze współpracuje mi się z urzędem gminy, wójtą Radosławem Januszewskim i jego zastępczynią, Jagodą Has. Na dom kultury też zawsze mogę liczyć. Bo przecież oni również działają dla mieszkańców.

Jakie miejscowości wchodzi w skład sołectwa?

Kęsowo, Siciny i Sicinki.

A ilu jest mieszkańców?

Na koniec czerwca było 947 mieszkańców, w tym 209 dzieci i młodzieży.

Jest Koło Gospodyń Wiejskich?

Jest, działa w nim około 20 kobiet. Panie rozpoczęły prace nad wieńcem dożynkowym. Zamierzam pójść do nich, żebyśmy się poznali i porozmawiali. Może wpadną na myśl dobre pomysły. Ponadto prężnie działa u nas Ochotnicza Straż Pożarna.

Sołectwo Kęsowo jest sołectwem rolniczym?

Zdecydowanie. Dużo jest u nas gospodarzy, ale mieszkańcy pracują

też w okolicznych miejscowościach. W samym Kęsowie mało jest miejsc pracy. Tylko skup żmółki, gorzelnia, szkoła. Mieszkańcy prowadzą jednoosobowe działalności. Ludzie sobie radzą.

Wspomniał pan, że nie pochodzi z Kęsowa. Proszę opowiedzieć, kiedy pan tutaj zamieszkał.

Mam 60 lat, pochodzę z Dziedna, które leży przy szosie z Mąkowskiej do Sępólna. Mam żonę z Kęsowa, mieszkam tutaj od 1987 roku i zdążyłem poznać wieś i jej mieszkańców. Mamy dwoje dorosłych dzieci. Starszy syn ma już własną rodzinę i mieszka w Tucholi, a córka jest w Bydgoszczy, gdzie pracuje i studiuje zaocznie. Obecnie pracuję w gminie jako pracownik gospodarczy. Wcześniej pracowałem w bydgoskiej Telfie, w Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni i w Stolbudzie w Tucholi. W latach 1990-2003 byłem żołnierzem zawodowym, służyłem w Czarnem i krótko w Bartoszycach. Stamtąd na trzy lata wyjechałem na misję pokojową do Libanu, w czasie wojny z Izraelem. Trwało to od 1995 roku do 2000 roku. W sumie 5 lat, ale między wyjazdami było 150 dni urlopu. W ciągu tych lat byłem na sześciu misjach.

To trudne. Żonie pewnie też łatwo nie było. Żona mnie wspiera w moich poczynaniach i często doradza w wielu sprawach. Jest moim dobrym mentorem i bez niej byłoby mi trudno. Teraz porozmawiamy o pana artystycznych zainteresowaniach i pracach. Siedzimy w starej kuźni, w której urządził pan swoją pracownię.

To nie jest stara kuźnia, zbudowałem ją w 2009 roku, ale

na wzór kuźni stojącej 50 metrów od mojego rodzinnego domu. Jeszcze niedawno było w niej palenisko, bo również wykonuję rzeźby metalowe. Pracuję w kamieniu i w drewnie. Maluję obrazy olejne i rysuję ołówkiem. Meble i wyposażenie kuźni są też moim dziełem. Jestem samoukiem, mam fotograficzną pamięć. Na przykład w czasie Dni Młodzieży w 2000 roku w Quebecu w Kanadzie przed papieżem Janem Pawłem II tańczyła między innymi Masajka z Nairobi. Zrobiłem jej rzeźbę z pamięci. Mam ją do dzisiaj, stoi w domu.

Byłem w restauracji i zobaczyłem, jak wróbel usiadł na filiżance. I wyrzeźbiłem go.

Rzeczywiście, wygląda jak żywy. Tyle, że nie odleci, bo drewniany. Po kim odziedziczył pan talent?

Po tacie.

Ojciec też rzeźbił?

Nie, był księgowym. Jako dziecko pamiętam go malującego obrazy. Nie miał czasu, bo było nas siedmiu.

Zawsze pan rzeźbił?

Rzeźbię od 1995 roku, byłem wtedy na misji. W 2000 roku wygrałem konkurs w Palestynie na pisanek wielkanocną. Stworzyłem idealne jajo ułożone na mojej dłoni. Wyrzeźbiłem dokładnie swoją dłoń, z obgryzionymi paznokciami i uszkodzonym palcem. Dostałem wszystkie nagrody. Marmur był śnieżnobiały. Zawsze było mi blisko do sztuki.

Przed kuźnią stoi kamienny żuraw, symbol gminy Kęsowo, a w pańskiej kuźni pełno jest świątków, są dwie piety i ozdobne krzyże, wiele figur i figurek, płaskorzeźby. Co pan lubi rzeźbić? Wszystko.

Rzeźbi pan na zamówienie?

Na zamówienie również.

Najciekawsze zamówienia?

Dla teatru w Gdańsku wyrzeźbiłem potrzebny w przedstawieniu instrument, którego oryginał jest w zbiorach muzeum w Pucku, a ono nie chciało wypożyczyć zabytku do teatru. To była taka kołatka w kształcie świni. Muzealnicy z Pucka skontaktowali się z muzeum w Bytowie, a oni polecieli mnie i wykonałem dokładną kopię.

W 2016 roku wykonałem cokół na grób żołnierza Gromu, który zginął podczas pokazów lotniczych dla prezydenta Dudy. Trochę zmieniłem pierwotny projekt, ale żona zmarłego oficera była zadowolona. Jego grób jest na Cmentarzu Marynarki Wojennej w Gdyni.

Rzeźbię najczęściej to, co mnie zainspiruje. Na kiermaszach moje prace idą jak ciepłe bułki, bo są ciekawe. Moje rzeźby żyją, nawet te drobne. Na przykład drewniany osioł ma przekrzywiony łeb, a gęś ma wyciągniętą szyję.

Widzę tu różne zwierzęta domowe, ale kota nie ma.

Koty sprzedają się najszybciej. Małe figurki zwierząt często rozdaje dzieciom. Jednak najbardziej lubię sztukę sakralną, bardzo mnie pociąga. Przy kościele w Jeleńcu robiłem mur, bo też tłukę kamienie. Lubię brać udział w konkursach. Cieszę się, że ludzie kupują moje rzeźby i na kiermaszach obok mnie jest łańcuszek zainteresowanych. Liczą się pomysły. 15 sierpnia będę na Imieninach Borowej Ciotki w Plotowie, który organizuje muzeum w Bytowie. Współpracuję z nimi i bardzo lubię tam jeździć.

W jakim drewnie lubi pan rzeźbić?

W akacjowym, chociaż to trudne drewno.

Dlaczego jest trudne?

Bo jest bardzo twarde.

A lipa jest miękka?

Tak, miękka i plastyczna, ma mało słoików.

Która nagroda czy wyróżnienie sprawiło panu największą satysfakcję?

Największym wyróżnieniem było dla mnie ponad 32 tysiące odwiedzających stronę internetową po mojej wystawie oraz dużo gości na samym wernisażu w Kęsowie.

Nie wiem, czy najładniejsza rzeźba już była, czy dopiero będzie. W muzeum w Bytowie jest moja rzeźba św. Katarzyny, zakupiona jako eksponat.

Jakie plany na najbliższą przyszłość?

Nie wiem, czy mogę pani powiedzieć, bo pomyśli pani, że jestem odjechany.

Każdy artysta jest odjechany, niech pan mówi.

Chciałbym wyrzeźbić kobietę, która będzie cała w motylach. Będzie wkomponowana w podpierające kuźnię belki. Szukam jeszcze odpowiedniego kawałka drewna. Spędza mi to sen z powiek. Na razie mam projekt w głowie. Wszystkie motyle będą pomalowane.

Dlaczego w motylach?

Bo to wydaje mi się ciekawe. Jak wyrzeźbię, pani pierwszeństwo przesył zdjęcie.

Trzymam za słowo i dziękuję za rozmowę.

Tekst i fot. Hanna Szulwic

16 - 22 sierpnia 2024

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

1:10
TVP 2**Duma i uprzedzenie**

Melodramat kostiumowy, Wielka Brytania, Francja, USA, 2005

Pięć siostr Bennet dorastało w przekonaniu, iż jedynym ich celem jest zdobycie mężów. Ale jedna z nich, Lizzie, zna przynajmniej sto powodów, by nie brać ślubu. Kiedy pani Bennet słyszy ekscytującą wiadomość, iż bogaty kawaler zamierza wynająć pobliski dworek, węszyć znakomitą okazję znalezienia mężów dla swoich córek. Zgodnie z tym planem, najstarsza z siostr usidla panicza Charlesa Bingleya. Ale gdy Lizzie trafia na przystojnego pana Darcy'ego, który zdaje się być dla niej idealną partią, jej sercem zaczynają targać tak duma, jak i uprzedzenia. Czy zdoła je pokonać i znaleźć w końcu powód do poślubienia mężczyzny?

Sobota

22:35
TVN**Wzgórza marzeń**

Musical, USA, 2021

Aromat cafecito caliente unosi się w powietrzu niedaleko stacji metra przy 181. ulicy w Nowym Jorku, gdzie istny kalejdoskop marzeń nakręca tętniącą życiem i zżytą społeczność. Tam właśnie mieszka sympatyczny, obdarzony magnetyczną osobowością właściciel sklepiu Usnavi. Mężczyzna odkłada każdy grosz z dziennego utargu, żyjąc nadzieją i fantazją oraz śpiewając o lepszym życiu. Obraz łączy muzykę i teksty Lin-Manuela Mirandy z żywym i autentycznym sposobem opowiadania reżysera Jona M. Chu.

REKLAMA

TOLEK®

Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

**Napęd
nożny****Rowery mogą być z napędem elektrycznym**Rower jako wyrób medyczny
jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie
oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny**ROWERY POLECANE SĄ:**

- ▶ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
- ▶ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
- ▶ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
- ▶ Dzieciom
- ▶ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.ple-mail: biuro@rowertolek.pl

adres: ul. 3 Maja 2A, 87-850 Choceln k. Włocławka

tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 AnnaTo jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą

Poniedziałek

22:35
TVP 1**Trucizny Putina**

Dokument, Francja, 2023

Film o serii prób unicestwienia wielu przeciwników Putina za pomocą trucizn. Wiktor Juszczenko - trwale oszpecony przez dioksyny. Aleksander Litwinienko - zabity radioaktywnym polonem. Siergiej Skripal - otruty za pomocą nowiczoka. Aleksiej Nawalny, Władimir Kara-Murza... Lista osób, które prawdopodobnie zostały otrute na rozkaz Putina, jest długa. W latach dwudziestych rosyjskie tajne służby utworzyły pierwsze laboratorium trucizn, którego zadaniem było zabijanie wrogów reżimu komunistycznego. Za czasów Putina nastąpił powrót do tych metod...

Wtorek

20:00
TVN 7**Godzina zemsty**

Sensacja, USA, 1999

Kradzież gotówki, zaplanowana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziatu gotówki Val postanawia zabić swego kolegę - Portera - i zatrzymać całą zdobytą sumę. W spisku przeciwko Porterowi bierze również udział jego żona. Tymczasem okazuje się, że Porter przeżył. Powraca owładnięty chęcią zemsty, chce odzyskać pieniądze. Z pomocą prostytutki Rosie Porter rozbija azjatycki gang i pokonuje skorumpowanych policjantów. Nowi szefowie Wala z syndykatu dochodzą do wniosku, że co do Portera to lepiej upewnić się, czy jest martwy. **INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, GODZ. 0:30**

Środa

23:10
TVN 7**Po zachodzie słońca**

Komedia sensacyjna, USA, 2004

Agent FBI Stan (Woody Harrelson) tropi nieuchwytnego złodzieja Maxa Burdetta (Pierce Brosnan), zwanego również królem alibi, oraz jego piękną i sprytną współniczkę, Lolę (Salma Hayek), którzy odpoczywają na jednej z rajszych wysp na Atlantyku. Ich ostatni wspólny skok oczywiście zakończył się sukcesem. Skradli drugi z trzech największych na świecie diamentów i jak zwykle zapewnili sobie żelazne alibi. Teraz przygotowują się do kolejnej akcji... **INNE DATY EMISJI: PIĄTEK, 0:45**

PIĄTEK • 16 sierpnia

TVP 1

05:05 Miasto z morza - serial, 2009
05:55 Przybyli ułani - kom., Polska, 2005
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Życiowe wybory - Przysięga małżeńska - telenow. dok., Polska, 2020
08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym.
08:50 Ranczo - serial obycz.
09:45 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial hist., 2024
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 To się opłaca - magazyn
13:00 Sekretne życie kotów - reality show
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 5.
17:00 Teleexpress; Pogoda

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial, 2022
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Operacja zdrowie - Lipedema - choroba grubych nóg - magazyn medyczny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akcja Jura 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022
18:10 Va Banque - teleturniej

TVN

05:30 Uwaga! - program interwencyjny
05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Ten moment - program obyczajowy
07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
09:10 Szpital - program obycz.
11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:25 Szpital - program obycz.
15:25 Doradca smaku - program kulinarny
15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
17:40 Detektywi - program krym.
18:45 Sport; Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:20 Pogoda
16:25 Interwencja - magazyn reporterów
16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny
17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia

TVP Kultura

07:00 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn
07:35 Podróże z historią - Atomowa tajemnica - dok., Polska, 2017
08:20 Wędrowiec Polski - rep.
09:00 Polskie drogi - serial, 1977
10:40 Mój przyjaciel Hachiko - obycz., USA, Wlk. Bryt., 2009
12:20 Renoir. Portrecista odchodzącej epoki - dok., Niemcy, 2022
13:45 Karino - serial, 1974
15:00 Książę i żebrak - fab., Wlk. Bryt., USA, 1978
16:55 Informacje kulturalne
17:20 Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów - dok., Polska, 1990
18:30 Muzeum Polskiej Piosenki - „Kochać” - Piotr Szczepanik, 2013
18:55 Dziecko i clown - dok., Dania, 2011

TV Puls

06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny
08:00 Kobra - oddział specjalny - Krüger staje się zakładniczką w hotelu. Paul przygotowuje się do wyjazdu do Nowej Zelandii...
10:55 Wielka włóczęga - kom., Franc., 1966
13:35 Kapuśniaczek - kom., Franc., 1981
15:40 Facet na miarę - kom., Franc., 2016. Diane jest młodą i piękną prawniczką. Pewnego dnia dzwoni do niej mężczyzna, który proponuje jej randkę.
17:40 W 80 dni dookoła świata - przyg., USA, 2004. Ekscentryczny londyński wynalazca Fieas Fogg przyjmuje od Lorda Kelvina, z Królewskiej Akademii Nauk, niecodzienny zakład... zobowiązuje się objechać kulę ziemską w 80 dni.

TVN 7

05:00 Szkoła - Kornelia Drzewicka mówi koleżankom, że nie będzie mieć chłopaka. Uczennica podoba się Jankowi ze starszej klasy i chłopak umawia się z nią na randkę.
06:55 Zagadki losu - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program kryminalny
11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
11:45 Fachowcy
12:25 Zapisane w gwiazdach - paradokument
13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - Doktor Dominika Gajda przyjmuje na oddział 17-latkę, która zaatakowała w tramwaju kontrolera biletów, a uciekając, uszkodziła sobie nogę.

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **08:00** Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. **09:00** Dlaczego ja? - serial paradok. **11:00** Trudne sprawy - program obyczajowy **13:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **14:00** Gliniarze - serial paradok. **15:00** Na ratunek 112 - serial obyczajowy **16:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny **23:00** Underworld: Przebudzenie - sens., USA, Kan., 2012 **00:55** Love Island. Wyspa miłości - reality show **01:55** STOP Dogrywka - serial policyjny **02:55** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień **09:45** Jestem mamą **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Myśląc Historia **11:35** Artystyczna dusza **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Polka **12:50** Fatima - znak nadziei **13:30** Msza św. **14:30** Drzwi do lasu **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa do Bożego Miłosierdzia **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Natura Obiektywnie **16:40** Prosto o gosp. **17:00** Metr od Świętości **17:30** Geopolityka **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnog. **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Oddech Boga **22:50** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **22:55** Moja Fatima

SOBOTA • 17 sierpnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
06:20 Awantura o Basię - serial, 1996 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 08:50 Polskie Parki Narodowe - Drawieński Park Narodowy - dok., Polska, 2022 09:25 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 10:30 Komisarz Alex - serial krym. 11:25 Ojciec Mateusz - serial 12:25 Sissi - film biograficzny, Austria, 1955 14:20 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 6.: Wadowice - Bukowina Resort	05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2024 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:40 To jest grane - magazyn muzyczny 12:20 Asteriks i Obeliks: Osiedle Bogów - anim., Francja, 2014 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:25 Tamte lata, tamte dni - Krzysztof Zanussi - magazyn 17:55 Słowo na niedzielę	05:55 Uwaga! - program interw. 06:10 Bugs Bunny Builders - animacja 06:55 Ugotowani w parach - turniej kulinarny 07:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:40 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:00 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 14:05 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 15:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:45 Bella i Sebastian III - przyg., Franc., 2017 17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:50 Hotel Transylwania - anim., USA, 2012. Książę Drakula chce ucczyć sto osiemnaste urodziny córki wystawia imprezę dla najbliższych przyjaciół. Przyjęcie zakłóca... 10:50 Faceci w czerni 2 - kom., USA, 2002. W czasie rutynowego dochodzenia J wpada na trop planu, za którym stoi Serleena, zła i przewrotna kosmitka z odległej galaktyki, ukrywająca się pod postacią seksownej modelki 12:40 Gliniarze - serial. Kierowca natyka się na ciężko pobitą kobietę. Poszkodowana twierdzi, że uciekała przed myśliwym, który na nią polował... 17:50 Chłopaki do wzięcia - serial paradokumentalny	06:05 Książę i izebrak - fab., Wlk. Bryt., USA, 1978 08:05 Irena Jarocka. Koncert w Malborku, 1981 09:05 Tamte lata, tamte dni - Alicja Majewska - mag. 09:40 Serialowa nostalgia - Ziemiennicy - serial, 1986 10:50 Ludwig van Beethoven - IX Symfonia d-moll op. 125 - koncert, Franc., 2015 12:20 Dokument tygodnia - Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022 13:55 Informacje kulturalne 14:25 Komedie lato - Wyjście awaryjne - kom., Polska, 1982 16:10 James Tissot, portrecista neoklasyzmu - dok., Franc., 2020 17:20 Retro kino - Kot - dramat, Franc., 1971 19:00 Konkurs Eurowizji Młodych Muzyków - Bodo - koncert	06:00 Taki jest świat - Przegląd wydarzeń z całego globu. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Paul staje się głównym podejrzanym w sprawie śmierci jego dziewczyny. Semir próbuje mu pomóc, ale odkrywa wideo obciążające Paula. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - 48-letnia Zofia opiekuje się, unieruchomioną z powodu choroby, matką Marią. Zajmując się nią od lat, sama podpada na zdrowiu, więc lekarze zalecają jej wyjazd do sanatorium. Problem w tym, że... 20:00 Gorące krzesło - akcja, 2022. Haker Orlando Friar jest przywiązany do krzesła z tykającą bombą. Jest zmuszony do współpracy z zamachowcem...	05:00 Szkoła - Jednemu z uczniów gimnazjum, Oskarowi Gawronowi, który przeszedł operację kolana, nadopiekuńcza mama zabrania ćwiczyć na wuefie. 06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 06:55 Tom i Jerry Show - anim. 07:25 Turbo - kom., anim., USA, 2013 09:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 12:30 Detektywi - Klientem Anny Potaczek i Macieja Dębosza jest 52-latek, który został odurzony i okradziony przez kobietę poznaną na portalu randkowym. 14:30 Uwolnić orkę III: Na ratunek - przyg., USA, 1997 16:20 Władca pierścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2001	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Jesteśmy Dla Dzieci 11:30 Ewa gotuje - program kulinarny 12:00 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 16:05 13 posterunek 2 - serial kom. 17:35 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Właty mój wersja nocna 01:00 13 posterunek 2 - serial kom. 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Skoki Narciarskie - Letnie Grand Prix, Wisła - konkurs indywidualny mężczyzn 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki, felieton 20:25 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974 22:10 Hit na sobotę - Pompeje - fab., Kan., Niemcy, USA, 2014 00:05 Capone - dram., Kan., USA, 2020 02:00 21 mostów - krym., thriller, USA, Chiny, 2019 03:50 Przybyli ulani - kom., Polska, 2005	18:10 Va Banque! - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:40 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze 20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Białystok - widowisko 22:10 Panorama 22:50 Zupa Nic - komedia obycz., 2021. Czesy PRL-u. Portret trzykoleniowej rodziny, mieszkającej pod jednym dachem. 00:40 Marley i ja - kom., USA, 2008 02:45 Głowa rodziny - dram., USA, Kan., 2016. Choroba dziecka przewartościowuje życie rodziny. Czy ojciec, specjalista od ludzkiej natury, zdoła stawić czoło największemu wyzwaniu w swoim życiu?	18:45 Sport; Raport Speedway Grand Prix 18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Uwaga! - program interwencyjny 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 P.S. Kocham cię - obycz., USA, 2007 22:35 Wzgórza marzeń - musical, USA, 2021 01:25 Ostatni skaut - sens., USA, 1991 03:40 Uwaga! - program interwencyjny 04:00 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Festiwal Weselnych Przebojów - poprawiny w Mrągowie - koncert, Polska, 2024 23:00 Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara - sens., USA, 2017. Szczęście nie sprzyja kapitanowi Jackowi Sparrowowi, a złe wiatry pchają go coraz silniej ku kolejnej awanturze. 01:40 Znaki - serial kryminalny 04:50 Disco Gramy - program muzyczny 05:35 Telezakupy TV Okazje	21:15 Bilet do kina - Nazywał się Bagger Vance - obycz., USA, 2000. Adele organizuje turniej golfowy z udziałem dwóch mistrzów: Bobby'ego Jonesa i Waltera Hagena. W turnieju ma również wziąć udział Rannulph Junuh z Savannah, który miał zadatki na wspaniałego golfistę. Do turnieju przygotowuje go Bagger Vance... 23:30 John Williams - Koncert z Berlina - koncert, Niemcy, 2021 01:05 Kino nocne - Nie oglądaj się teraz - horror, Wlk. Bryt., Włochy, 1973 03:05 Seans kultowy - Piękność dnia - fabularny, Franc., 1967	22:05 Handel - akcja, USA, 2007. Przejmująca historia dwóch dziewczyn porwanych na terenie Meksyku, a następnie przemycanych do USA, gdzie rozwinięty jest handel żywym towarem. 02:25 Dyzur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dyzur - serial medyczny	20:00 Wyśłannik przyszłości - sens., USA, 1997. Ostatnia wojna zniszczyła dorobek wszystkich cywilizacji. Teraz na dawnym obszarze Stanów Zjednoczonych rządzi samozwańczy generał Bethlehem z bandą dzikusów. 23:45 Tylko dla orłów - film wojenny, Wlk. Bryt., USA, 1969. Amerykański generał, główny koordynator planowanej inwazji aliantów, zostaje uwięziony w niemieckim zamku. Na ratunek wyrusza grupa żołnierzy... 02:55 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny 03:55 Druga strona medalu - talk-show	09:00 Siostry Magdalenki od Pokuty 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg., „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Myśląc Historia 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA • 18 sierpnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:30 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Zakochaj się w Polsce - magazyn 09:05 Kanał - dram. woj., 1956 10:55 Komisarz Alex - serial krym. 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Patrz w górę - reportaż 13:00 Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021 13:55 Maruszarz - Tatrzański Orzeł - film biograficzny, Polska, 2021 14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne, 2024 - Etap 7.: Wieliczka - Kraków, 2024 17:00 Teleexpress	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz. 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie 11:45 Lato z Radiem i Telewizją Polską - widowisko 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Finał konkursu Miss Polonia - widowisko 16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 17:15 Footloose - dram., USA, 1984. Trudno sobie wyobrazić, by we współczesnym świecie istniało miasteczko, gdzie muzyka i taniec są nielegalne. Tymczasem w niewielkim Bomont pastor Shaw Moore potępią z ambony wszelkie potańcówki... 19:05 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze	05:50 Uwaga! - program interw. 06:10 Bugs Bunny Builders - animacja 06:55 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy 07:50 Zgłoś ogród - program lifestyleowy 08:45 Dzień Dobry Wakacje 11:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:40 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:15 Bitwa o gości - program rozrywkowy 13:40 Wiki i jej sekret - film rodzinny, Franc., 2021 15:25 Film o pszczołach - kom., USA, 2007 17:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:45 Sport; Kronika Speedway Grand Prix	06:00 Nowy dzień z Polsat News 09:05 Potwory kontra obcy: Wielka ucieczka B.O.B.-a - anim., USA, 2009 09:30 Sezon na misia 3 - anim., USA, 2011 11:15 Hotel Transylwania 2 - anim., USA, 2015. Książę Dracula łączy siły z przyjaciółmi, by obudzić w swoim wnuku prawdziwego wampira... 13:00 Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara - sens., USA, 2017. Szczęście nie sprzyja kapitanowi Jackowi Sparrowowi, a złe wiatry pchają go coraz silniej ku kolejnej awanturze. 15:55 Wygrać marzenia - obycz., Polska, Węgry, 2022 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia	06:05 Rewia Polskich Nagrań - program rozrywk., 1967 07:05 Rozmowy (nie)wygodne 08:00 Nabożeństwo metodystyczne w Elku 09:05 Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022 10:45 Od ucha do ucha - Świat w Operze - Jak działa jamniczki - filmy anim. 11:20 Thierry Śmiałek - serial przyg.-hist., Franc., 1963 12:30 Tamte lata, tamte dni - Barbara Krafftówna - magazyn 13:10 Nazywał się Bagger Vance - obycz., USA, 2000 15:30 Szlakiem Kolberga - Dorota Miśkiewicz - reportaż 16:05 Serialowa nostalgia - Ziemiennicy - serial, 1986 17:15 Niedziela z... Jolantą Fraszyńską 18:05 Sto minut wakacji - kom., Polska, 1998	06:00 Rodzinny interes - Do warsztatu „Majewski i Wrzosek” przyjeżdża 32-letnia Dorota. Kobieta chce odebrać samochód swojego męża Mariusza, który jest obecnie w delegacji. Wkrótce Dorota znajduje w schowku... 07:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 09:00 Zandarm i policjantki - kom., Franc., 1982 11:00 Skrzydło czy nóżka? - kom., Franc., 1976 13:10 Czarny rycerz - kom., USA, 2001 15:20 Legenda Zorro - przyg., USA, 2005. Rok 1851. Trwają przygotowania do wejścia Kalifornii w skład USA jako 31 stan. Chciwi biznesmeni i politycy chcą temu zapobiec. 17:50 Robin Hood: Początek - przyg., USA, 2018	05:00 Szkoła - Gimnazjaliści z drugiej klasy, Zuza i Janek są parą, jednak nie podoba się to przyjaciółce Zuzy, Mai, która... 06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 06:55 Tom i Jerry Show - film animowany 07:55 Ostatni smok - przyg., USA, 1996 10:05 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:05 Detektywi - 43-latką zostaje oskarżona przez córkę o pobicie. Kobieta prosi detektywów o pomoc w wyjaśnieniu tej sprawy... 14:00 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 15:10 Kochany urwis II - kom., USA, 1991 17:15 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2016	06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej 07:00 Ukryte miasta 08:00 Mroczne tajemnice templariuszy 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:00 Opiekun - komedia, USA, 2011 13:25 Mission: Impossible - Ghost Protocol - sens., USA, 2011 16:00 Gwiazdy Kabaretu 18:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 20:00 Właty mój 21:00 Wróg u bram - sensacyjny, wojenny, USA, Wlk. Bryt., Niemcy, Irlandia, 2001 23:50 Kamerdyner - obycz., USA, 2013 02:30 El Chapo: Początek i koniec - dok., USA, 2016 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:20 Pogoda 17:30 Skoki Narciarskie - Letnie Grand Prix, Wisła - konkurs indywidualny mężczyzn 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki 20:25 Kochaj albo rzuć - kom., Polska, 1977 22:35 Miłość w Nowym Jorku - dram., USA, 2000 00:30 Pompeje - fab., Kan., Niemcy, USA, 2014. Jest rok 79 naszej ery, zbliża się potężna erupcja Wezuwiusza. Nikt w Pompejach nie przeczuwa nadchodzącej zagłady... 02:25 Capone - dram., Kan., USA, 2020	19:20 Rodzinka.pl - serial komediowy, Polska 20:00 Polskie Evergreeny. Ladies' Jazz Festival Gdynia, 2024 - koncert 21:35 Panorama 22:10 Informacje kulturalne 22:35 Kino bez granic - Umysł w ogniu - fab., USA, 2016. Film oparty na historii amerykańskiej pisarki, reporterki Susannah Cahalan, przedstawia jej zmagania z rzadką chorobą autoimmunologiczną... 00:15 Wojenne dziewczyny - serial, 2021 02:15 Piranie - fab., Włochy, 2019. Bohaterowie filmu to gang młodocianych przestępców, są zbuntowani, chcą żyć po swojemu...	18:55 Pogoda 19:00 Fakty 19:30 Uwaga! - program interw. 19:55 Doradca smaku - program kulinarny 20:00 Władca pierścieni: Dwie wieże - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2002. Frodo i Sam kontynuują swą wyprawę do Mordoru, gdzie muszą porzucić obdarzony złą mocą Pierścieniem. Od tego zależy... 23:45 Polko! - obycz., Irlandia, Kan., Wlk. Bryt., USA, 2015 02:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 03:20 Kwatery Hitlera - program dokumentalny 04:20 Uwaga! - program interw. 04:40 Nauka jazdy - reality show	19:45 Sport; Pogoda 20:00 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - sens., Franc., Chiny, Belgia, Niemcy, ZEA, USA, Kan., 2017. Valerian i Laurelina to kosmiczni agenci, odpowiedzialni za utrzymanie porządku na terytoriach zamieszkałych przez ludzi... 23:10 Chiński zodiak - sens., Chiny, 2013. Hawn jest liderem grupy, z którą przemierza cały świat w poszukiwaniu zaginionych artefaktów 01:40 Państwo młodzi: Chuck i Larry - kom., USA, 2007 04:05 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:45 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Winni - fab., Dania, 2018 21:35 Genialny barbarzyńca - dok., Polska, 2020 22:35 Noc krótkich filmów - Cykl i Wenus z Willendorfu - filmy krótkometrażowe 23:20 Kino nocne - Śmiertelnie proste - dram., USA, 1984 01:10 Niedziela z... Jolantą Fraszyńską 02:05 Reżyserzy - Steven Spielberg - dok., Wlk. Bryt., 2018 03:05 Irena Jarocka. Koncert w Malborku - koncert, 1981 04:00 Teledyski 04:50 Podróż z historią - Radek wstępuje do zakonu - dok., Polska, 2016	20:00 Furioza - akcja, Polska, 2021. Wydarzenie z przeszłości rozdzieli losy trójki przyjaciół. Niespodziewanie w życiu Dawida, dzisiaj lekarza, znowu pojawia się ona. Dzika - kiedyś miłość jego życia... 22:45 Ja, Frankenstein - akcja, USA, Australia, 2013. Adam, potwór stworzony przez dra Frankenstein, od ponad 200 lat żyje samotnie, starając się ukryć swoją naturę przed ludźmi... 00:20 Trafik - akcja, USA, 2018 02:30 Dyzur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Dyzur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	22:20 Nico: Ponad prawem - sens., USA, 1988 00:30 Godzina zemsty - sens., USA, 1999. Kradzież gotówki, dokonana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziuli gotówki, jeden z nich zabija swego kolegę - Portera... 02:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 03:35 Druga strona medalu - talk-show	09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg., „Niedziela” 10:40 Gaz ziemny w Polsce - Początek historii 11:00 Pamięć Sybiru 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:00 János Esterházy. Niewymazana historia 14:00 Oddech Boga 15:00 Wies - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:50 Wypaczone sumienia 17:30 Sol ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:45 Jak wygrać małżeństwo?

PONIEDZIAŁEK • 19 sierpnia

TVP 1

05:15 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
06:05 **Złoty chłopak** - serial obycz.
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Studio Raban** - magazyn
08:00 **Wydział kryminalny**
Kitzbühel - serial krym.
08:55 **Ranczo** - serial obycz., Polska, 2007
10:00 **Liturgia prawosławna ze Św. Góry Grabarki**
11:40 **Korona królów.**
Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:35 **Magazyn Rolniczy**
12:55 **Raj na Ziemi. Dziewicza planeta** - dok., Wlk. Bryt.
14:00 **Złoty chłopak** - serial obycz.
14:55 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress; Pogoda**

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy
05:30 **M jak miłość** - serial obyczajowy, 2022
06:25 **Dobre historie** - Przysposobienie do pracy - magazyn
06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
07:30 **Pytanie na śniadanie**
11:15 **Dla niesłyszących** - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akajowa 38** - serial kostiumowy, 2016
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
15:05 **Na dobre i na złe** - serial
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej

17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:00 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018
19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:05 **Pogoda; Sport**
20:15 **Tour de Pologne** - kroniki
20:20 **Reporterzy** - magazyn
20:30 **Korona królów.**
Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024
21:10 **07 zgłoś się** - serial krym., Polska, 1984
22:35 **Świat bez fikcji** - Trucizny Putina - dok., Franc., 2023
23:45 **Za horyzontem** - fab., USA, 1992
02:15 **Miłość w Nowym Jorku** - dram., USA, 2000

16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022
18:10 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Akajowa 38** - serial kostiumowy, 2016
19:35 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
20:10 **Pozdrowienia z Paryża** - akcja, Franc., 2010
21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
22:30 **Panorama**
23:10 **Izabela, królowa Hiszpanii** - serial kostiumowy, Hiszp., 2014
01:00 **Piranie** - fab., Włochy, 2019
03:00 **O mnie się nie martw** - serial komediowy TVP, 2019
04:00 **Rodzinka.pl** - serial kom.

TVN

05:15 **Uwaga!** - program interw.
05:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:30 **Doradca smaku** - program kulinarny
06:40 **Ten moment** - program obyczajowy
07:15 **Kuchenne rewolucje** - program rozrywkowy
09:05 **Szpital** - program obycz.
11:05 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
11:15 **Kuchenne rewolucje** - program rozrywkowy
12:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:20 **Szpital** - program obycz.
15:20 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:30 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
17:35 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert

17:40 **Detektywi** - program kryminalny
18:40 **Sport; Pogoda**
18:55 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
19:00 **Fakty**
19:40 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
23:20 **Nie wszystko złoto, co się świeci** - przyg., USA, 2008
01:40 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
02:15 **Uwaga!** - program interwencyjny
02:40 **The Traitors. Zdrajcy** - reality show
03:40 **Nauka jazdy** - reality show
04:10 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny
04:40 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy
10:30 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentalny
11:30 **Gliniarze** - serial parodokumentalny
13:35 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
14:40 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:20 **Pogoda**
16:25 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:35 **Gliniarze** - parodokument.
17:35 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:45 **Sport; Pogoda**

20:00 **MEGA HIT - Venom** - sens., Chiny, USA, 2018. Venom, obcy symbiont, wchodzi w ciało Eddiego Brocka, który otrzymuje nagłe supermoce i zdolność robienia wszystkiego, czego tylko zapagnie.
22:25 **Predator** - sens., SF, USA, Kan., 2018. Polowanie przenosi się z odległych zakątków kosmosu na ulice niewielkiego miasteczka na amerykańskiej prowincji.
00:55 **Valerian i Miasto Tysiąca Planet** - sens., Franc., Chiny, Belgia, Niemcy, ZEA, USA, Kan., 2017
04:00 **Zjedź Kambodżę** - prog. podróżniczo-kulinarny
04:40 **Disco Gramy** - serial
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:25 **Muzyczne poranki**
06:55 **Tamte lata, tamte dni** - Barbara Krafftówna - magazyn
07:25 **Szlakiem Kolberga** - Radzimir Dębski - reportaż
07:55 **Podróże z historią** - Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016
08:30 **Od ucha do ucha - Świat w Operze** - Jak działa jamniczek - filmy anim.
09:00 **Francuskie śniadanie** - Thierry Śmiałek - serial przyg.-hist., Franc., 1963
10:15 **Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów** - dok., Polska, 1990
11:25 **Największe przeboje** - Piotr Szczepanik - koncert, 2021
12:05 **Reżyserzy - Bracia Coen** - dok., Wlk. Bryt., 2018

13:00 **Karino** - serial, 1974
14:15 **Retro kino** - Kot, Franc., 1971
15:50 **Wydarzenie aktualne**
16:25 **Polskie drogi** - serial, 1977
18:10 **Słobrobranie** - magazyn
18:50 **Elmyr de Hory - największy fałszerz XX-ego wieku** - dok., Franc., 2016
20:00 **Kino Mistrzów - Samuraj i kowboje** - western, Franc., Hiszp., Włochy, 1971
22:05 **Panorama kina polskiego - Sonata** - fab., Polska, 2021
00:15 **Scena taneczna - Teatr tańca** - magazyn
00:55 **Winni** - fab., Dania, 2018
02:35 **Nenufary Moneta** - magia wody i światła - dok., Włochy, 2018
04:20 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - serial kryminalny
10:55 **Zbuntowany anioł** - serial obyczajowy
12:00 **Nie igraj z aniołem** - telenowela, 2008
13:00 **Zaklinaczka duchów** - Po pomoc do Melindy zgłasza się duch chłopca o imieniu Jason, który zmarł po użądleniu przez pszczoły.
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - 29-letni Wojtek został wychowany na wsi przez niezwiązaną już mamę oraz wujka Olgierda - którego odkąd pamięta nazywa tatą. Biologiczny ojciec zostawił ich, gdy ten miał dwa latka. Był pijakiem i agresorem, znienawidzonym na wsi...
16:00 **Rodziny interes** - serial obyczajowy

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny
20:00 **Zabójczy arsenał** - akcja. Niezłomny zabójca rywalizuje z niebezpiecznym szefem mafii...
21:30 **Zabójczy cel** - akcja, Kan., USA, 2008.
23:45 **Z podniesionym czołem 2: Odwet** - akcja, USA, 2007
01:30 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
02:30 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument fabularny
03:25 **Menu na miarę** - program kulinarny
04:05 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:05 **Szkoła** - Paweł Wiltczak z 1f zastanawia się, jak zdobyć pieniądze na nową grę. Chłopak wpada na pomysł, że będzie prowadził w necie relację na żywo ze szkoły...
06:55 **Szpital** - program obycz.
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny
12:25 **Szpital** - Na oddział ratunkowy zgłasza się 17-letni Darek Szymański. Podczas treningu piłki nożnej tak bardzo rozboleła go łydka...
13:25 **Idealna niania** - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy
16:55 **Szpital** - program obycz.
18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Bokser** - obycz., Polska, 2011. Film inspirowany życiem polskiego sportowca - Przemysława Salety.
22:10 **Bitwa o Long Tan** - film wojenny, Australia, 2019. 18 sierpnia 1966 roku, Wietnam. Major Harry Smith i jego kompania w większości niedoświadczonych żołnierzy walczą o życie, powstrzymując przytaczającą siłę żołnierzy Vietcongu.
00:35 **Szczygieł** - obycz., USA, 2019. Theodore „Theo” Decker od śmierci matki nie rozstaje się z obrazem - jedyną pamiątką, która przypomina mu tamten straszny dzień...
03:35 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów.** Kto da więcej
08:00 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok.
09:00 **Dlaczego ja?** - serial parodok.
11:00 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
13:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
14:00 **Gliniarze** - serial parodok.
15:00 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy
16:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
18:00 **Łowcy skarbów.** Kto da więcej
19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
20:00 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:00 **Człowiek zasad** - film, USA, Rum., 2015
23:00 **Rings** - sens., USA, 2017
01:10 **Love Island.** Wyspa miłości - reality show
02:10 **Śmierć na 1000 sposobów**
02:35 **Interwencja** - magazyn reporterów
02:55 **SuperLudzie**
05:30 **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

09:15 **Słowo życia**
09:20 **Mateczniki Polskości**
09:30 **Moja katolicka rodzina**
09:55 **Św. na każdy dzień**
10:00 **Inf. dnia**
10:15 **Rozmowy niedok.**
11:20 **Stan Bezp.** Państwa
11:30 **Warto być ojcem**
12:00 **Anioł Pański**
12:03 **Inf. dnia**
12:20 **Zuzela** - tu wszystko się zaczęło
13:00 **Fatima** - orędzie na dziś
13:30 **Msza św.**
14:30 **Metr od Świętości**
15:00 **Sybiraczka**
15:50 **Ma się rozumieć**
16:00 **Inf. dnia**
16:10 **Sanktuarium polskie**
16:30 **Porady Medyczne Bonifratrów**
17:00 **Świądkowie**
17:30 **Spotkanie Rodziny Radia Maryja**
20:00 **Inf. dnia**
20:20 **Różaniec**
20:50 **Mysiąc Historia**
21:00 **Apel Jasnog.**
21:20 **Inf. dnia**
21:40 **Polski Punkt Widzenia**
22:00 **Z wedką nad wodę**
22:30 **Filmowe Życiorysy PL**
23:20 **Fide et amore: Liturgia gregoriańska**

WTOREK • 20 sierpnia

TVP 1

05:15 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
06:05 **Złoty chłopak** - serial obycz.
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Kościół z bliska**
08:00 **Wydział kryminalny**
Kitzbühel - serial krym.
08:50 **Ranczo** - serial obycz., Polska, 2007
09:50 **Komisarz Alex** - serial krym.
10:45 **Ojciec Mateusz** - serial
11:35 **Korona królów.**
Jagiellonowie - serial historyczny
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:35 **Magazyn Rolniczy**
13:00 **Sekretne życie kotów** - reality show
14:00 **Złoty chłopak** - serial obycz.
14:55 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej

16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:15 **Pogoda**
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
18:00 **Dziewczyny ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018
19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:05 **Pogoda; Sport**
20:20 **Reporterzy** - magazyn
20:30 **Korona królów.**
Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024
21:10 **07 zgłoś się** - serial krym., 1984
22:35 **Vabank** - kom. sens., Polska, 1981
00:40 **U Pana Boga za miedzą** - kom., Polska, 2009
02:45 **Za horyzontem** - fab., USA, 1992

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy
05:35 **M jak miłość** - serial obyczajowy, 2022
06:25 **Zwiastowanie łaski w tradycji metodystycznej**
06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
07:30 **Pytanie na śniadanie** - magazyn poranny
11:15 **Lena na Bałkanach** - reportaż
11:50 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akajowa 38** - serial kostiumowy, 2016
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
15:05 **M jak miłość** - serial obyczajowy, 2024

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022
18:10 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Akajowa 38** - serial kostiumowy, 2016
19:35 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
20:10 **Zupa Nic** - komedia obycz., Polska, 2021
21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
22:30 **Panorama**
23:10 **Izabela, królowa Hiszpanii** - serial kostium., Hiszp., 2014
01:00 **Pasażerka** - dram. psych., Polska, 1963
02:15 **Słowacja - zabici kochankowie** - dok., Kan., 2021
03:20 **Rodzinka.pl** - serial kom.

TVN

05:15 **Uwaga!** - program interw.
05:35 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:30 **Doradca smaku** - program kulinarny
06:40 **Ten moment** - program obyczajowy
07:15 **Kuchenne rewolucje** - program rozrywkowy
09:05 **Szpital** - program obycz.
11:05 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
11:15 **Kuchenne rewolucje** - program rozrywkowy
12:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:20 **Szpital** - program obycz.
15:20 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:30 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
17:35 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert

17:40 **Detektywi** - program krym.
18:40 **Sport; Pogoda**
18:55 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
19:00 **Fakty**
19:40 **Top Of The Top Sopot Festival** - koncert
23:20 **Pan i pani Kiler** - akcja, komedia romantyczna, USA, 2010
01:30 **Kuba Wojewódzki** - talk-show
02:35 **Uwaga!** - program interwencyjny
03:00 **Szpital** - program obyczajowy
04:00 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny
04:30 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy
10:30 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentalny
11:30 **Gliniarze** - Młoda modelka zostaje brutalnie pobita. Cudem uchodzi z życiem...
13:35 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
14:40 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:20 **Pogoda**
16:25 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:35 **Gliniarze** - serial parodokumentalny
17:35 **Sekrety rodziny** - Leon podejrzewa, że jego partnerka Agata skrywa przed nim tajemnicę...

18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:45 **Sport; Pogoda**
20:05 **Jack Ryan: Teoria chaosu** - sens., USA, 2014. Tajny agent CIA Jack Ryan przypadkiem odkrywa, że przygotowywany jest zamach terrorystyczny...
22:30 **W cywilu** - sens., USA, 2006
00:15 **Glass** - sens., USA, Chiny, 2019
03:05 **Zjedź Alaskę** - program podróżniczo-kulinarny
03:35 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:05 **Afisz kulturalny ekstra**
06:30 **Muzyczne poranki** - teledyski
06:45 **Tamte lata, tamte dni** - Cezary Harasimowicz - magazyn
07:20 **Szlakiem Kolberga** - Reni Jusis - reportaż
08:00 **Podróże z historią - Jak smakują Kresy?** - dok., Polska, 2016
08:40 **Informacje kulturalne**
09:00 **Polskie drogi** - serial, 1977
10:45 **Słodkie oczy** - kom., Polska, 1979
12:00 **Portrety - Elmyr de Hory - największy fałszerz XX-ego wieku** - dok., Franc., 2016
13:10 **Karino** - serial, 1974
14:35 **Pepe Le Moko** - fab., Franc., 1937
16:20 **Polskie drogi** - serial, 1977
17:45 **Rozmowy (nie)wygodne**
18:45 **Antyle Chopina** - dok., Polska, 2020

20:00 **Mąż fryzjerki** - dram., Franc., 1990
21:30 **Tintoretto - wenecki buntownik** - dok., Włochy, 2019
23:15 **Tamte lata, tamte dni** - Cezary Harasimowicz - magazyn
23:55 **Kino Mistrzów - Samuraj i kowboje** - western, Franc., Hiszp., Włochy, 1971. Rok 1870. Pociągami zmierzającym do stolicy USA podróżuje ambasador Cesarstwa Japonii. Niespodziewanie na pociąg napadają gangsterzy, których łupem pada niezwykle cenny miecz, prezent dla amerykańskiego prezydenta.
02:05 **Sonata** - fab., Polska, 2021
04:10 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - serial kryminalny
11:00 **Nie igraj z aniołem** - telenowela, 2008
13:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fabularny
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - 62-letni Wojciech Jarosz jest załamany z powodu faktu, że jego wychowanek Kamil, wrócił do dilerki i nieumyślnie zabił narkomana
16:00 **Rodziny interes** - 38-letnia Mariola to Klientka salonu „Bella Ella”. Kobieta zajęta jest wychowywaniem swoich dzieci i opieką nad starszym, samotnym ojcem, Walerianem. Fryzjerki namawiają ją do zatrudnienia opiekunki...
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - parodokument

20:00 **Dorwać gringo** - akcja, USA, 2012. A miało być tak pięknie. Udany skok i góra kasy do podziału, a na koniec niekończące się wakacje w rajskim kurorcie. Wakacje może i będą, tylko...
22:00 **Gorące krzesło** - akcja, 2022
00:00 **Miasto śmierci** - thriller, USA, 2007. Juarez to małe meksykańskie miasteczko położone na granicy USA. Od wielu lat mają w nim miejsce morderstwa młodych kobiet...
02:15 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
03:20 **Menu na miarę** - program kulinarny
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:05 **Szkoła** - Natalia Boguta ma bardzo bolesne miesiaki. Uczennica zażywa dużo środków przeciwbólowych, ale te jej nie pomagają. Żeby móc zagrać w meczu siatkówki...
06:55 **Szpital** - program obycz.
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny
12:25 **Szpital** - Karetka przywozi do szpitala 36-letniego Artura Smągę, który spadł z drabiny remontującej mieszkanie narzeczonej.
13:25 **Idealna niania** - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy
14:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy
16:55 **Szpital** - program obycz.
18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Godzina zemsty** - sens., USA, 1999. Kradzież gotówki, dokonana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziału gotówki, jeden z nich zabija swego kolegę - Portera...
22:15 **Wysłannik przyszłości** - sens., USA, 1997. Ostatnia wojna zniszczyła dorobek wszystkich cywilizacji. Teraz na dawnym obszarze USA rządzi samowładny generał Bethlehem z bandą dzikusów.
01:50 **Zbrodnie z pierwszych stron gazet** - program krym.
02:50 **Prawdziwy horror** - serial parodokumentalny
03:50 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów.** Kto da więcej
08:00 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok.
09:00 **Dlaczego ja?** - serial parodokumentalny
11:00 **Trudne sprawy** - program obyczajowy
13:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
14:00 **Gliniarze** - serial parodok.
15:00 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy
16:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
18:00 **Łowcy skarbów.** Kto da więcej
19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial parodok.
20:00 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny
21:00 **Siódemka wspaniałych** - sens., Niemcy, 2019
23:00 **Ultraviolet** - sens., USA, 2006
00:55 **Love Island.** Wyspa miłości - reality show
01:55 **Śmierć na 1000 sposobów**
02:25 **Interwencja** - magazyn reporterów
02:55 **SuperLudzie**
05:30 **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam

09:50 **Św. na każdy dzień**
10:00 **Inf. dnia**
10:15 **Jak my to widzimy**
10:45 **Zew natury**
11:05 **Mocni w Wierze**
11:35 **Słowo życia**
11:40 **Ma się rozumieć**
11:50 **Św. na każdy dzień**
12:00 **Anioł Pański**
12:03 **Inf. dnia**
12:20 **Ku pokrzepieniu powstańców serc**
13:00 **Misja Szczecin, Poznań - Argentyna**
13:30 **Msza św.**
14:30 **Szkaplerz** - znak

ŚRODA • 21 sierpnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:15 Uwaga! - program interwencyjny 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:05 Szpital - program obyczajowy 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obyczajowy 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Utytułowany zawodnik MMA „Wariat” Wariacki zostaje znaleziony martwy w swojej willi pod Warszawą. Pikanterii całej sprawie dodaje fakt, że... 13:35 Trudne sprawy - 17-letnią Magdę samotnie wychowuje ojciec - Bogdan. Nagle w życiu obojga pojawia się kobieta, która twierdzi, że... 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:30 Muzyczne poranki 07:00 Tamte lata, tamte dni - Krystyna Tkacz - magazyn 07:40 Szlakiem Kolberga - Dorota Miśkiewicz - reportaż 08:15 Podróż z historią - Jedyne takie miasto - dok., Polska, 2016 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:35 Pepe Le Moko - fab., Franc., 1937 12:20 Antyle Chopina - dok., Polska, 2020 13:35 Detektywi na wakacjach - serial przygodowy, Polska, 1979 15:00 Ponette - dram., Franc., 1996 16:50 Polskie drogi - serial, 1977 18:15 Którędy po sztukę - Joseph Vernet - magazyn	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Zespół bada sprawę absolwentki liceum Jette, która utonęła w jeziorze. Semir i Vicky odkrywają tajemnice, które skrywała dziewczyna. 11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, 2008 13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Poruszająca się na wózku inwalidzkim nastoletnia Didi i jej owdowieli ojciec koncertują na ulicy, by zebrać pieniądze na kosztowną operację... 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	05:05 Szkoła - Licealistka Joasia Kobut marzy o popularności. Dziewczyna chce się wybić dzięki Konradowi Wojcieszko, który niespodziewanie... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 18-letniego Mikołaja Kurzawę. Nastolatek chciał zaimponować dziewczynie, w której jest zakochany. Na jej oczach skoczył z dachu jednego budynku na drugi. Niestety... 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradok. 15:00 Na ratunek 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Wyścig Śmierci: Frankenstein żyje - sens., Niemcy, RPA, 2011 23:05 Operacja Overlord - sens., USA, Kan., 2018 01:25 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:25 STOP Drogówka 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
05:15 Dziedzictwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022 06:25 Całe życie z nami - opowieść o Janie Szurmieju - reportaż 06:50 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej	16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 17:40 Detektywi - program krym. 18:40 Sport; Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:35 Strzelec - sens., USA, 2007 02:15 Uwaga! - program interwencyjny 02:40 Szpital - program obycz. 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	16:35 Gliniarze - paradokument 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Faceci w czerni 3 - sens., USA, 2012 22:20 Nie zadzieraj z fryzjerem - kom., USA, 2008. Zohan to znakomicie wyszkolony komandos, który pozoruje swoją śmierć, by móc zostać fryzjerem... 00:55 Gra dla dwojga - kom., USA, Niemcy, 2009 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:30 Informacje kulturalne 18:50 Reżyserzy - Bracia Coen - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 W trzy miesiące dookoła świata - Ostatnie proceco hrabiego Ancillotto - kom., Włochy, 2017 21:50 Agatha Christie 4 - serial, Wlk. Bryt., 2022 22:50 Lekkie obyczaje - Mąż fryzjerki - dram., Franc., 1990 00:25 Kantaty miłosne Georga Friedricha Haendla - koncert, Franc., 2021 02:10 Tylko raz żyjemy - fab., USA, 1937 03:45 Dokument.pl - Genialny barbarzyńca - dok., Polska, 2020 04:40 Teledyski	20:00 Terminator: Genisys - akcja, USA, 2015. 2029 rok, John Connor stoi na czele podziemia, walcząc z zagrażającymi ludzkości cyborgami. W tej nierównej walce musi zmierzyć się z siłami przeszłości i... przyszłości. 22:25 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część 1 - akcja, USA, Kan., 2014 00:55 Kill Bill część 1 - akcja, USA, 2003. Beatrix Kiddo znana pod pseudonimem „Czarna mamba” to doskonała płatna zabójczyni... 03:10 Dzielnica strachu - serial 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Szczyciel - obycz., USA, 2019. Theodore „Theo” Decker od śmierci matki nie rozstaje się z obrazem - jedyną pamiątką, która przypomina mu tamten straszny dzień... 23:10 Po zachodzie słońca - sens., USA, 2004 01:15 Maria Magdalena - obycz., USA, Wlk. Bryt., Australia, 2018. Opowieść o Marii Magdalenie, która jako młoda kobieta porzuca dawne życie, by dołączyć do uczniów Jezusa z Nazaretu. 03:45 Druga strona medalu - talk-show	09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audiencja Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Od rycerza do żołnierza 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Burza w Okręgu Krakowskim 12:50 Św. na każdy dzień 13:00 20 czerwca 1941 13:30 Msza św. 14:30 Stefan Kardynał Wyszyński - Troskliwy Duszpasterz Jasnogórski 15:00 Świat chrząszczy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Historia we fraszkach 16:55 Św. na każdy dzień 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści Staro Testamentu 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 22 sierpnia		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2	05:15 Uwaga! - program interw. 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 09:05 Szpital - program obycz. 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obycz. 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Mężczyzna zostaje zastrzelony tuż przed swoim domem. Jego trafiona rykoszetem partnerka trafia do szpitala. 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:30 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - magazyn 07:30 Podróż z historią - Wiosenne obrządki - dok., Polska, 2017 08:15 Rzec Polska - Cukiernica Julii Keilowej - dok., 2018 08:40 Którędy po sztukę - Joseph Vernet - magazyn 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:35 Ponette - dram., Franc., 1996 12:25 Reżyserzy - Bracia Coen - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:20 Detektywi na wakacjach - serial przygodowy, Polska, 1979 14:45 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979 16:50 Polskie drogi - serial, 1977 18:30 Droga między nutami. Zygmunt Krauze - dok., Polska, 2018	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Do kontroli na autostradzie zostaje zatrzymana kobieta, która jak się okazuje ma na koncie morderstwa policjantów. Niespodziewanie zaczyna strzelać 11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, 2008 13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 25-letnia Magda Bielczuk jest zakochana ze wzajemnością w 25-letnim Eryku Cichockim - jednak na drodze ich miłości stają różnice klasowe... 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	05:05 Szkoła - Licealistka Matylda Czyżewska ma przygotować na biologię projekt razem z Remikiem, który jest bardzo zdolny. Dziewczyna jest zaurczona chłopakiem... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program kryminalny 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Pogotowie przywozi do szpitala 9-latkę, który wpadł do zamarzniętych sadzawki. 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - Doktor Anna Nowicka zajmuje się mężczyzną, którego na SOR przywiezła jego narzeczona. Dziewczyna nie wie, że... 18:55 Ukryta prawda	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradok. 15:00 Na ratunek 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Pajsa - obycz., USA, 2003 23:45 Od zmierzchu do świtu - sens., USA, Meksyk, 1996 01:55 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
05:15 Dziedzictwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2008 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 To się opłaca - magazyn 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2022 06:20 Operacja zdrowie - Kardiochirurgia małoinwazyjna - magazyn medyczny 06:50 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 16:00 Koło fortuny - teleturniej	17:40 Detektywi - program kryminalny 18:40 Sport 18:50 Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty - program informacyjny 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:30 P.S. Kocham cię - melodramat, USA, 2007 02:10 Szpital - program obycz. 03:10 Nauka jazdy - reality show 03:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Sztuka zrywania - kom., USA, 2006. Brooke i Gary zamierzają się rozstać. Żadne z nich nie chce jednak opuszczać mieszkania, w którym żyją od kilku lat. 22:15 Ponad wszystko - obycz., USA, 2017 00:25 Jack Ryan: Teoria chaosu - sens., USA, 2014 02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 03:45 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Azyl dla bandyty - Teatr Sensacji Kobra, 1978 21:10 Informacje kulturalne 21:35 Serialowa nostalgia - Trzeci oficer - serial sensacyjny TVP, 2008 22:35 W trzy miesiące dookoła świata - Ostatnie proceco hrabiego Ancillotto - komedia, Włochy, 2017 00:25 Kino nocne - Piękna i bestie - fab., Franc., Tunezja, Szwecja, 2017 02:20 Galeria sztuki na ekranie - Matisse - dok., Wlk. Bryt., 2021 03:25 Droga między nutami. Zygmunt Krauze - dokument, Polska, 2018 04:45 Teledyski 05:25 Zakończenie dnia	20:00 Pan i pani Smith - akcja, USA, 2005. John i Jane Smith są płatnymi zabójcami, których skuteczność i profesjonalizm są szeroko doceniane i wysoko opłacane. Po prostu nie mają sobie równych. 22:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - 29-letni Wojtek został wychowany na wsi przez niezwiązaną już mamę oraz wujka Olgierda - którego odgadł pamięta nazywa tatą. 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Menu na miarę - program kulinarny	20:00 Dusza towarzystwa - kom., USA, 2018. Kiedy gospodyni domowa Deanna zostaje nagle porzucona przez męża, postanawia wrócić do college'u. Trafi do tej samej szkoły i klasy co jej córka... 22:20 Raj dla par - kom., USA, 2009. Cztery pary przyjaciół wyruszają na tropikalną wyspę na kursy dla małżeństw. Jedną z par chce poddać się terapii i uzdrowić swój związek... 00:40 Kobieta-Kot - przyg., USA, Australia, 2004 02:50 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 03:50 Druga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści Staro Testamentu 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości - co dalej?” 12:45 Dęby w Polsce 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:35 Europejska perła baroku 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna 23:20 Zgubić z oczu brzeg

horoskop

przygotowała Wiedźma Agata

Baran

Zbliżasz się do realizacji swojego marzenia. Zdobyłeś je swoją ciężką pracą i bohaterską postawą. Wszystko zawdzięczasz sobie. Tym większą będziesz miał satysfakcję. To bardzo wzmocni Twoją wiarę w siebie i chęć pomocy bliskiej osobie. Obcy Ci będzie egoizm i kierowanie się chęcią zdobycia wyłącznie własnych korzyści. Twoja przemiana wzbudzi podziw.

Byk

Przed Tobą wiele zdarzeń, które ożywią Twoją sferę emocjonalną. Przeżyciom będzie towarzyszyć obawa o stan finansów. Tu potrzebne będzie przewartościowanie. Co jest dla Ciebie ważniejsze? Nie wahaj się, nie odrzucaj uczuć! Pieniądże pojawią się tak czy siak, a uczucia, które przestaniesz pielęgnować, umrą jak rośliny bez wody. Nie dopuść do tego!

Bliźnięta

Świat będzie się kręcił wokół Ciebie. Otoczenie będzie respektowało Twoje decyzje i wyroki. Wywalczysz sobie mocną pozycję i będziesz mądrze zarządzać w pracy i w domu. Twoje zdecydowanie i otwarte dążenie do celu będą silnie oddziaływać na ludzi z otoczenia. Spowoduje to niemałe zamieszanie. Wszyscy będą pod wrażeniem Twojej postawy!

Rak

Zapagniesz podzielić się z otoczeniem pewną niespodzianką. Będziesz w myślach opracowywać najlepszy sposób na jej ujawnienie. Nie będzie to takie proste. Włożysz w to sporo sprytu i pracy, ale opłaci się. Dla Ciebie miernikiem będzie zadowolenie partnera i rodziny i to właśnie osiągniesz. Ten krótki czas zapamiętasz jako najmiłszy tego lata.

Lew

Drobne i większe sprawy ułożą się w wyraźny wzór powodzenia. Wszystko odbędzie się po Twojej myśli, co złoży się na dobry prognostyk na resztę lata. Otrząśniesz się ze smutnych myśli, przybędzie Ci witalnych sił i nareszcie coraz więcej spraw zaczniesz Ci cieszyć. Twoja siła i radość życia staną się coraz bardziej widoczne i będziesz zarażać optymizmem. Brawo!

Panna

Twardo trzymaj się realiów i konkretów. Nie odrywaj się od nich i nie szybuj w stronę wyłącznie fantazji. Wiele okoliczności będzie Ci sprzyjać, ale nic nie będzie się działo bez przyczyny. Nad wieloma sprawami trzeba będzie popracować, aby zaczęły zmierzać we właściwą stronę. Umiesz to i zrobisz, jeśli tylko nie pogubisz się w małoświatowych problemach.

Waga

Dobre i niekiedy dobre wiadomości będą mieszały się jak w tygłu. Na szczęście przeważać będą te pierwsze i to one rozświetlą najbliższą przyszłość. Twoją siłą stanie się umiejętność widzenia świata w optymistycznej perspektywie. Zarazisz tym partnera, co przywróci Wam radość życia. Sprzyjać też temu będą bardzo korzystne wydarzenia.

Skorpion

Zdecydujesz się na większy zakup dla swojej rodziny. Będziesz działał zgodnie z planem, wydając na ten cel zgromadzone oszczędności. A jednak ogarnie Cię niepokój i chęć wycofania się. Nie rób tego, idziesz w dobrym kierunku. Twoje działania przyniosą radość Twoim bliskim. Sam też doświadczysz satysfakcji. Potrzebne będzie Twoje zdecydowanie.

Strzelec

Twoje plany mogą całkowicie się zmienić w zderzeniu z rzeczywistością. Nie działaj pochopnie. Szukaj najlepszych rozwiązań i kompromisów. Jesteś w stanie mądrze wybrać nawet w trudnych sytuacjach. Ponadto nie będziesz sam, możesz liczyć na partnera i rodzinę. Nie odcinaj się od nich. Razem możecie naprawdę wiele.

Koziorożec

Uważaj na osobę, która wysyła Ci fałszywe sygnały. Mieszanka komplementów, pozornych uprzejmości i garść obietnic – to wszystko może Cię łatwo zmylić. Nie daj się, ktoś naprawdę chce Cię oszukać, chwytając się pięknych słówek. Jeśli do tego dojdzie ładna powierzchowność, możesz być zgubiony. Dlatego zwróć uwagę na to, czy flirt nie opiera się na świadomym oszustwie.

Wodnik

Najlepiej poczujesz się, przejmując kontrolę nad wszelkimi interesami w rodzinie. Planowanie, dokumenty księgowe, zasadność wydatków i możliwość oszczędności – to zajmie teraz Twój umysł. Oberwie się nieco partnerowi, zarzucisz mu niegospodarność i zbyt miękkie serce w postępowaniu z członkami rodziny. Nie będziesz zadowolony z zakupów i z wakacyjnych wydatków.

Ryby

Staraj się elastycznie reagować na bieg wydarzeń. Czekają Cię mniejsze i większe niespodzianki, ale wszystkie uda Ci się umieścić w sensownym planie, tylko patrz realnie i opieraj się na konkretach. Zadawaj pytania, nawet, jeśli wiesz, że odpowiedzi trudno będzie uzyskać. Doprowadź do tego, że ludzie przynajmniej w ogólnych zarysach określą swoje zamiary. Będziesz w tym mistrzem.

kółko fortuny nr 33

W naszym kółku fortuny wystarczy odgadnąć podane hasło (ujawnione litery nie powtarzają się w hasle) i zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz. 12.30 pod numer

52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora.

Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią. Rozwiązań pasujących do łamigłówki może być kilka. W takim przypadku trzeba liczyć na szczęście i trafić w hasło, które wymyślił w redakcji.

kółko fortuny

Kategoria:
małe AGD

S B O

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Kółko fortuny”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Rozwiązanie kółka nr 32 „Kot z Cheshire” (postać z bajki Alicja z Krainy Czarów).

nagrodę wygrywa:

Alicja Nowak z Żalna

– zestaw książek ufundowany przez „Tygodnik Tucholski”

Nagroda do odebrania w redakcji.

krzyżówka nr 33

przygotowała Bożena Olszewska

POZIOMO:

- 2) grupa gwiazd, konstelacja
- 4) na głosy lub prochy
- 5) sprzeciw
- 6) zachowanie wyrażające niezadowolenie, grymasy
- 7) małpa szerokonosa z Afryki Północnej
- 12) przybieranie na wadze
- 14) luna
- 15) wysokie mniemanie o sobie
- 16) dział w sklepie lub punkt na wystawach lub targach
- 17) małe zagłębienie w ziemi
- 20) przetak
- 23) samowolne opuszczenie szkoły
- 26) na jej czele stoi wójt
- 27) stolica Albanii
- 28) wybitne uzdolnienie
- 29) jezioro w Afryce, Malawi

PIONOWO:

- 1) zabobony
- 2) pracownik leśny
- 3) przedmiot wykonany ręcznie
- 7) wyciąg z dokumentu
- 8) wyprawiona skóra bydłęca
- 9) tlenek węgla
- 10) sieć do połowu ryb, włók
- 11) chroni głowę
- 12) dodatkowa praca pańszczyzniana, powaba
- 13) spokój, głusza
- 18) narząd
- 19) zespół ludzi, drużyna
- 21) delfin słodkowodny z dorzecza Amazonki
- 22) wzór, ideał
- 23) materiał opatrunkowy
- 24) uroczysty strój
- 25) miejscowe uszkodzenie ciała

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie – polskie przysłowie ludowe.

Z rozwiązaniem krzyżówki trzeba zadzwonić do redakcji w poniedziałek o godz. 12.00 pod numer 52 334 88 88. Numer konkursowy NIE JEST numerem premium. Opłata za połączenie zgodna z cennikiem operatora.

Wygrywa pierwsza osoba, która dodzwoni się z prawidłową odpowiedzią.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu przez Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3 w celu uczestnictwa w konkursie o nazwie „Krzyżówka”. Zgodę wyrażam dobrowolnie. Wiem, że w każdej chwili będę mógł/mogła odwołać zgodę przez pisemne oświadczenie dostarczone do redakcji „Tygodnika Tucholskiego”.

Rozwiązanie krzyżówki nr 32 „Pieniądze dokładność lubią”.

nagrodę wygrywa:

Danuta Łangowska z Cekcyna

– 50 zł ufundowane przez sklep motoryzacyjny Zbigniewa Tomaszewicza z Tucholi

Nagroda do odebrania w redakcji.

Uwaga! NOWA ZASADA W KONKURSACH. 20 października 2022 r. wprowadziliśmy zapis regulaminowy do konkursów: krzyżówki i kółka fortuny. Nowa koncepcja ma na celu urozmaicić obie zabawy i dać szansę na wygraną większej liczbie chętnych uczestników. Zasada brzmi: Zwycięzcy/zwycięzca jednego z konkursów (krzyżówki lub kółka fortuny) przez okres dwóch tygodni nie może wziąć udziału w konkursach (i w krzyżówce, i w kółku). Ponowny udział w konkursach jest możliwy w trzecim tygodniu/numerze „TT” przypadającym od momentu zwycięstwa. Przestrzeganie tej reguły będzie weryfikowane przez redakcję zarówno w momencie trwania telefonicznego przyjmowania odpowiedzi konkursowych, jak i podczas odbioru nagrody przez zwycięzcę/zwyciężkę.

Zasada karencji dotyczy personaliów zwycięzców, jak również danego NUMERU TELEFONU, z którego padła zwycięska odpowiedź.

Cennik ogłoszeń drobnych ważny od 1.12.2022 r.

Ceny ogłoszeń drobnych: zwykle: do 20 słów – 10 zł, do 30 słów – 20 zł, do 40 słów – 30 zł;
pogrubione: do 20 słów – 20 zł, do 30 słów – 40 zł, do 40 słów – 60 zł.

Użycie na początku ogłoszenia znaku, litery, przedrostka lub słowa niezwiązanego merytorycznie z ogłoszeniem i mającego na celu zmianę alfabetycznej pozycji ogłoszenia w danej rubryce skutkuje **potrojeniem** ceny ogłoszenia. Ostateczną decyzję, czy takie użycie ma miejsce, podejmuje redakcja.

Osoba, która składa zlecenie na reklamę lub ogłoszenie drobne w „Tygodniku Tucholskim” zobowiązuje się do przestrzegania Regulaminu przyjmowania reklam i ogłoszeń w „Tygodniku Tucholskim”. Treść regulaminu dostępna w redakcji.

praca

Dam pracę

- Praca sezonowa w Holandii, zbiór jablek i gruszek, tel. 665-801-447 lub 603-208-851
- Pracownika do pracy przy dachach i przy murarce przyjmę, praca na miejscu – Tuchola i okolice, tel. 603-674-175
- **Przyjmę pracownika fizycznego do prac budowlanych, 608-363-379**
- Szukam mechanika – emeryt lub rencista, wózki widłowe i małe maszyny rolnicze, 660-134-591
- Zatrudnię kierowcę kat. C+E z doświadczeniem w transporcie międzynarodowym, wyjazdy głównie do Niemiec. Wyjazdy tygodniowe. Zestawy ciągnik + naczepla-plandeka. Zjazdy w każdy weekend do domu, 604-272-400

nieruchomości

Sprzedam

- Dom całoroczny 220 m², Huta, 6 km od Tucholi, 200 m od jeziora, przy samym lesie, 888-047-905
- Domki nowe, 2 szt., na terenie dzierżawionym w lesie nad jeziorem Gwiazda koło Bysławia, 502-722-371
- Działka nad stawem, ROD Kalina, Tuchola, 515-094-023
- Działka rekreacyjna z pozwoleniem na budowę, w Cisinach, o powierzchni 4200 m², 70.000 zł, tel. 698-616-553
- Działka z przeznaczeniem wielofunkcyjnym, położona w Kiepinie, pow. 8300 m², 504-928-006
- Działki budowlane w miejscu turystycznym, blisko Jeziora Okońskiego, w ładnym miejscu przy lesie, dobry dojazd, gmina Śliwice, 509-602-213
- Gospodarstwo rolne, Gostycyn, sprzedam lub wydzierżawię, 780-631-532

Ogłoszenie płatne

- Mieszkanie 40 m², ul. Kościuszki, Tuchola, 4. piętro, świeżo ocieplony blok, gotowe do zamieszkania, 199.000 zł, 888-047-905
- Mieszkanie 51 m², 2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój, duży balkon, II piętro, ul. Piastowska 25, Tuchola, nie wymaga remontu, 796-564-885
- Mieszkanie w bloku 47 m², Białowieża, parter + garaż + mała działka, 140.000 zł do negocjacji, 577-562-073, 668-667-685
- Piękny dom w Raciążu blisko jeziora, pow. 220 m², działka 958 m², 4 pokoje, parterowy, 799.000 zł, 720-332-233

Kupię

- Kupię grunty ome w Suchej lub Klonowie, a najchętniej całe gospodarstwo, tel. 692-488-195
- Ziemię rolną kupię, może być z budynkami, 888-047-905

Oddam w najem

- Kawalerkę od 1 września wynajmę, osobne wyjście, parter, centralne ogrzewanie. Bez zwierząt, stały dochód, 502-378-285
- Mieszkania 2-pokojowe i 3-pokojowe w centrum Tucholi wynajmę, 537-614-661
- Mieszkanie w Tucholi, osiedle Heban, kawalerka, 660 zł plus media, 720-093-093
- Mieszkanie, osiedle Heban Rent w Tucholi, 2 pokoje, 30 m², 800 zł plus media, 720-093-093
- Pokój, ul. Mickiewicza, Tuchola, tel. 606-373-826

kupno

- Banknoty, monety, żetony, pocztówki itp. Kupię lub wymienię, wycena gratis, tel. 660-665-965
- Przyczepę kempingową w każdym stanie kupię, 798-132-548
- Przyczepę rolniczą do remontu kupię, 889-621-334

- Skup bydła rzeźnego Agros. Preferencyjne ceny krów. Skup odsadek MM i MBO. Gotówka. Sprawdź ceny. Dział skupu 889-186-749, biuro 794-463-596
- Skupujemy bydło: byk do 12,50 zł/kg, jałówka do 12,00 zł/kg, krowa do 10 zł/kg, (52) 332-30-88, 606-167-635

różne

- Biuro Partnersko-Matrymonialne Serduska Dwa, fotooferty osób od 24 do 80 lat, zapraszamy. Biuro czynne 10.00-18.00, tel. 883-783-782
- Biuro Tłumaczeń – wszystkie języki europejskie + inne (44), Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8 (8-16.30), (52) 388-37-38, 602-739-670, grametwm@wp.pl
- Zwrot podatku + zasiłki: Austria, Anglia, Belgia, Irlandia, Holandia, Niemcy, Sępólno Kraj., Nowy Rynek 8, 602-739-670, grametwm@wp.pl

usługi

- Adaptacja poddaszy, kompleksowe wykończenie wnętrz (płyty karton/gips, gładzie, malowanie, układanie paneli/płytek, sufitu podwieszane, stawianie ścianek działowych, elewacja zewnętrzna (malowanie), 725-530-485
- Budowa domów i innych budynków, prace ciesielskie i dekarские, usuwanie przecieków, murowanie kominów, naprawy dachów, modernizacja poddaszy, tel. 603-674-175
- Budowa domów od podstaw i innych budynków, remonty, modernizacja obiektów, prace wykończeniowe, 508-186-179
- Dachy, ciesielstwo-dekarstwo, remonty dachów, krycie papą termozgrzewalną, budowa domów, sprzedaż pokryć dachowych z usługą 8% VAT, utylizacja azbestu, www.dachmaster.az.pl, 661-969-866
- Docieplanie budynków, elewacje, pomoc w dofinansowaniu w programie „Czyste Powietrze”, montaż pieców zgazowujących drewno, fotowoltaika, budowa domów, 603-674-175
- Elektryk, 602-338-356
- Grzanie papy termozgrzewalnej, 793-481-106
- Grzanie papy termozgrzewalnej, dachy płaskie, balkony, tarasy, usuwanie przecieków, orynnowania, obróbki blacharskie, naprawy dachów i inne prace dekarские, 725-530-485
- Lasy prywatne, cięcie i zrywka drewna, orki, koszenie i inne prace, 509-959-707
- Świadczę usługi podnoszenia oraz klejenia nagrobków, odnawianie liter nagrobkowych oraz układanie kostki przy nagrobku, tel. 780-749-404

motoryzacja

Sprzedam

- Auto-kasacja C-53. Demonstacja pojazdów uszkodzonych, powypadkowych. Odbiór własnym transportem. Auto-szrot, sprzedaż części używanych, Wielki Konopat k. Świecia, kasacjaswiecie@wp.pl, (52)332-46-98, 605-112-448

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru przyjmujemy **do wtorku do godziny 16:00**. Można też je dostarczyć do jednego z naszych punktów przyjmowania ogłoszeń drobnych. Termin przyjmowania ogłoszeń do bieżącego numeru w poszczególnych punktach (poza redakcją gazety) może się różnić (zwykle ogłoszenie trzeba dostarczyć do wtorku do godziny 12:00).

Redakcja zastrzega sobie możliwość odmowy przyjęcia ogłoszenia bez podania przyczyny.

Punkty przyjmowania ogłoszeń drobnych:

Tuchola: Redakcja „Tygodnika Tucholskiego”, ul. Karasiewicza 3; **Gostycyn:** GS „SCH” sklep nr 7, Carrefour Express, ul. Bydgoska 17; **Śliwice:** sklep wielobranżowy „Sabina”, ul. Dworcowa 4; **Bysław:** sklep p. Krzyżewskiego, ul. Główna 61; **Kęsowo:** sklep „Farmer”, ul. Główna 17; **Żalno:** sklep „Farmer”, ul. Starowiejska 8; **Legbąd:** sklep p. Wolińskiego, ul. ks. Chudzińskiego 5a.

- Koła letnie aluminiowe do opla vectry, 4 szt., 698-021-772
- Motor honda deauville 650 cm³, turystyczny, 3 kufry, 2 kaski, mały przebieg, zadbane, od starszej osoby, 608-244-361
- Nissan almera 2.2 D (2001), na łańcuchu rozrządu, pierwszy właściciel w kraju, stan dobry, hatchback tel. 608-244-361
- Opel astra H 1.7 CDTi (2005), 221.000 km, granatowy metalik, 8000 zł do negocjacji, 698-615-010
- Peugeot 307 SW 1.6 (2006), po wymianie filtrów i oleju, stan bdb., 608-064-590
- VW polo 1.4 B (2006), 5-drzwiowy, sprowadzony, cena 7500 zł, 606-280-837

Kupię

- Absolutnie auta dostawcze, osobowe, całe lub uszkodzone, skorodowane, stan i rok bez znaczenia, 516-955-473
- Absolutnie auta kupię osobowe oraz dostawcze, całe lub rozbite, na złom, z wyrejestrowaniem, 507-233-461
- Astrę, audi, BMW, citroena, corse, polo, ibizę, leona, passata, golfę, sharana i inne auta w każdym stanie kupię, 798-132-548
- Auta osobowe, dostawcze, w każdym stanie. Chcesz sprawnie i szybko sprzedać auto – dzwoń lub pisz, 662-157-014
- Części do starych motocykli i motorowerów – WSK, SHL, WFM, simson, komar, romet, junak, również całe motocykle i motorowery, 662-157-014
- Motocykle, motorowery, skutery, quady, całe i do remontu oraz przyczepę kempingową kupię, 662-157-014

- Pojazdy z czasów PRL-u – fiat 126p, fiat 125p, żuk, nysa, WSK, WFM, SHL, komar, romet, motorynka, również części, 662-157-014

sprzedaż

- Akordeony weltmeister 80, delicia 96 oraz pianino seidel w dobrym stanie, 607-446-847
- Antysłoneczna roleta zewnętrzna fakro na okno dachowe, wymiar 78x140, napęd solarny, sterowanie pilotem, 665-642-869
- Betoniarka, ursus C-360, wywrotki D-47, D-35, siewnik poznaniak, rozrzutnik 2-osiowy, kosiarki 1,65, 1,85, prasa kostka, wały posiewne, siano (baloty), 886-128-423
- Byczek, jałoweczka, mieszańce, odsadki, 600-743-094
- Byczki i jałoweczki u Irenki, kolorowe, czarno-białe, polskie, 691-117-925, 886-793-508
- Drewno kominkowe i opałowe, suche – sosna, brzoza, buk, dąb, poszczepane z grubych wałków. Możliwość dowozu, 604-539-645
- Drewno opałowe, grube, z możliwością pocięcia na krótkie i dowozem do klienta, drewno sosnowe od 100 zł, 695-684-175
- Drewno opałowe, kominkowe, suche, sosna, brzoza, dąb, buk, możliwość dowozu, 600-982-859
- Drewno opałowe, kominkowe, brzoza, dąb, sosna, świerk, suche, możliwy transport, 509-959-707
- Drewno opałowe, workowane, rozpałkowe, kominkowe, suche – sosnowe, świerkowe, liściaste, obrzyny tartaczne, trociny, z dowozem + transport towaru, cięcie, 509-161-734

informator medyczny

UROLOG

dr n. med. Bartosz Brzozczyk
specjalista urolog, androlog
Miejskie Centrum Lekarskie
ul. Świecka 27, Tuchola
przyjmuje **poniedziałek** 17.00-20.00
tel. 52 33 433 44

GABINET PRYWATNY

dr n. med. Łukasz Pokrywka
SPECJALISTA UROLOG
poniedziałek, czwartek 15.00-18.00
Tuchola, ul. Piastowska 5/11
rejestracja tel. 660 217 848
pon.-pt. w godz. 12.00-15.00

Lek. dermatolog
Jadwiga Barczyk

tel. kom. 606 28 66 33
przyjmuje w Gostycynie, ul. Piłska 22.
Wskazana rejestracja telefoniczna

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Maciej Krauze

Bagienica 62, 89-520 Gostycyn
Wizyty prywatne w godz. 13:00-22:00
(w niedziele i święta po indywidualnym uzgodnieniu)
Możliwość wykonania USG na miejscu
info: facebook.com/krauze.gabinet
Tel. 791 029 403

auris med
BADANIA SŁUCHU
APARATY SŁUCHOWE
refundacja z NFZ
poniedziałek, wtorek, czwartek 9.00-17.00
Tuchola, ul. Świecka 40
tel. 506-130-566

SONUS-MED Mariola Gwizdata
Aparaty słuchowe, badanie słuchu
• dobór i sprzedaż aparatów słuchowych
• badanie słuchu • wizyty domowe
• ABR, otoemisja, terapia szumów usznych
• baterie • refundacja NFZ, PCPR, PFRON
piątek 9.00-17.00 tel. 504 298 407
TUCHOLA, ul. Świecka 53/2

Osoby związane ze służbą zdrowia,
które chcą zareklamować swoje usługi
i zaistnieć w naszym powiatowym
„Informatorze medycznym”,
prosimy o kontakt z redakcją
– tel. 52 33 630 50.

FizjoFiks – Fizjoterapia |
Masaż leczniczy | Terapia manualna
mgr Nikolai Kielbratowski
ul. Saganowskiego 4, 89-500 Tuchola
Tel. 732-611-816
Ciesz się życiem bez bólu.

**Gminna Spółdzielnia
Samopomoc Chłopska w Tucholi**
ul. dra Karasiewicza 3

SPRZEDAMY:

**działkę 1414 m²
wraz z pawilonem handlowym
oraz drogą dojazdową w Żalnie,
ul. Pamięci Narodowej 22**

WYDZIERŻAWIMY:

**miejsca parkingowe za kwiaciarnią
w Tucholi,
pl. Wolności (centrum miasta)
oraz na placu GS, Tuchola, ul. Karasiewicza 3
wiatę blaszaną 80 m² w Tucholi,
ul. Karasiewicza 3**

52 334 22 23, 691 488 081

- Gorczyca, nasiona, czyszczona, sucha, Pruszcz-Bagienica, 886-333-833
- Kompresor śrubowy mobilny compair holman, chwytak hydrauliczny do układania polbruków optimas, tyżka dzielona budowlana JCB szer. 170 cm, 606-171-473
- Konie, bryczka i siodło, 698-249-584
- Kosiarka rotacyjna do trawy vikon CM268 4-bębnowa, hydrauliczna, stacja paszowa dla bydła, czochradło elektryczne dla bydła, wahadłowe, 606-171-473
- Kurczęta brojlery, żywe, 4-tygodniowe, waga ok. 1 kg, cena 13 zł/szt. Sprzedaż 3-5 września. Dowóz darmowy, Bagienica, tel. (52) 334-67-15
- Kurczęta brojlery, żywe, 6-tygodniowe, waga powyżej 2,2 kg. Cena 10 zł/kg. Sprzedaż 18-20 września. Dowóz darmowy, Bagienica, tel. (52) 334-67-15
- Kurki młode, nioski; kaczk: mular, pekin; gęś: kubańska, kołudzka, landes, dowóz gratis od 20 szt., tel.: 500-300-806
- Kurki odchowane 24-tygodniowe i 18-tygodniowe, zamówienia sierpień, wrzesień, październik, Lubiewo, 660-269-886
- Kurki odchowane rossa, 20-tygodniowe zamawiać na 17 sierpnia, 19- i 23-tygodniowe na 7 września, Lubiewo, ul. Hallera, 601-304-239
- Kurki: rosa, tetra, zielononóże; kaczk: gęsi, indyki w ciągłej sprzedaży, dowóz gratis od 20 szt., tel.: 784-909-308
- Kury nioski 22-tygodniowe na 20 września, Raciąż, 695-561-239
- Kury roczne gospodarskie nioski, 606-926-449
- Łódzka hisense na gwarancji, wys. 143 cm, srebrna, pilnie sprzedam, 735-390-844
- Łubin groszek karo, groch jadalny na poplon lub do karmienia oraz zmięka 140 cm długości, 10 m, do silosów, 664-863-495
- Łubin słodki regent, pszenżyto rondo, 882-033-623
- Łubin, gorczyca, 694-143-036
- Meble kuchenne, dł. 2,20 m, jasne, cena do uzgodnienia, 531-572-492
- Okna dwuszybowe z ościeżnicami firmy aluplast 56x110, 1 szt., 146x180, 2 szt., 130x143, 2 szt., 609-039-049
- Okna, drzwi, umywalka z szafką, zawiasy do bram, kute, stolik okrągły mały, dwa pufy, zabytkowy stolik do piwa, tel. 697-489-286
- Opryskiwacz 12 m, przegląd, sprawny, stan dobry, łubin na poplon, niepalony, gorzki karo, 697-168-742
- Piasek (pospółka) oraz czarnoziem do ogrodu, rozbiórka domów, tel. 534-665-535
- Pług 3-skibowy kuhn, obracany hydraulicznie, brzozy wirowe 2,5 m lęły i 3 m eberhard, zgrabiarka 2-karuzelowa do siana deutz-fahr, 606-171-473
- Pług 4-skibowy lemken opal 140, obracany hydraulicznie, wysoki, do kukurydzy, siewnik zbożowy lemken 3-metrowy, ścieżki, drobny wysiew, z Niemiec, 606-171-473
- Podwozie barakowozu, dł. 7 m, stan dobry, 502-722-371
- Siano – baloty 120x120, przyczepa samozbierająca z nożami tnącymi pottinger, 512-828-568
- Siatka ogrodzeniowa, powlekana, ocynkowana, dowolna wysokość, produkcja siatki, panele ogrodzeniowe, akcesoria do montażu, możliwość montażu, kosze do zbierania ziemniaków, 505-186-137
- Silnik 3 kW, 2900 obrotów + części do luparki, osie z kołami i materiały na przyczepę słomową, 604-774-101
- Skubarka do drobiu kur, kaczek, gęsi, 884-813-123

Śliwice:

Festiwal Kultur ze znanym kabareciarzem!

Podczas długiego weekendu w sobotę warto wybrać się do Śliwic! To właśnie tam odbędzie się kolejna edycja dużej imprezy. Będzie taneczno-wokalne show, pokaz akrobaty rowerowej i wieczór ze znanym komikiem, który współtworzył Paralienormalnych. Do tego atrakcje dla całych rodzin i zabawa z DJ-em do nocy.

Przed nami kolejna odsłona Śliwickiego Festiwalu Kultur. Wydarzenie odbędzie się już w najbliższą sobotę – 17 sierpnia. Rozpocznie się wczesnym popołudniem i będzie trwało do późnej nocy. Jakie atrakcje w tym roku przygotował Gminny Ośrodek Kultury w Śliwicach?

Jak zawsze centrum wydarzeń będzie amfiteatr, a wszystko rozpocznie się o godzinie 17:00. Na scenie, podczas taneczno-wokalnego show, zaprezentują się utalentowani i młodzi ludzie z grup oraz zespołów z terenu

trzech powiatów: chojnickiego, świeckiego i tucholskiego.

Podczas Festiwalu Kultur zawsze dzieje się sporo, więc kolejny punkt to już zupełnie inny klimat. W drugim show, ale tym razem rowerowym, wystąpi **Aleksander Żółtowski**. To 37-letni akrobata rowerowy z 20-letnim doświadczeniem. Jedną z pierwszych osób uprawiającą trial rowerowy w Polsce. Żółtowski od 6 lat prezentuje swoje rowerowe umiejętności podczas pokazów organizowanych na terenie całego kraju.

Igor Kwiatkowski na finał, potem zabawa z DJ-em

W trakcie imprezy nie zabraknie atrakcji dla dzieci. Będą konkursy z nagrodami dla najmłodszych, ale też i dla dorosłych. Z kolei na godz. 20:00 zaplanowano występ gwiazdy wieczoru.

– Zapraszamy na ogromną, bo półtoragodzinną dawkę świetnego humoru! – zachęcają organizatorzy z GOK-u.

Będzie to spotkanie z **Igorem Kwiatkowskim** w jego solowym programie „Tylko śmiech nas oca-

li”. Komik, aktor dubbingowy, autor tekstów największą popularność zdobył dzięki występom z **Robertem Motyką** i **Michałem Paszczykiem** w kabarecie Paralienormalni. Tworzył takie kultowe dzisiaj postaci, jak: Mariolka, Balcerzak, Kryspin czy Poeta. Od kilku już lat na scenie występuje solo.

Na zakończenie Festiwalu Kultur zaplanowano zabawę taneczną z DJ do 2:00 w nocy. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest wolny.

(kt), fot. Mateusz Otręba/
www.igorkwiatkowski.pl

Już we wtorek:

Akcja sprzątania i pomocy dla Kajtka!

Prowadzisz firmę i chcesz pomóc? A może masz wolny czas i możesz wybrać się do lasu albo nad Kanał Brdy? Przyłącz się do akcji, którą organizuje lokalna społeczność!

Już na najbliższy wtorek (20 sierpnia) w Klocku w gminie Tuchola grupa społecznie zaangażowanych mieszkańców zaplanowała akcję sprzątania okolicy. Nie będzie to jednak zwykłe zbieranie śmieci. Wydarzenie zostanie połączone z charytatywną pomocą! Nosi ono nazwę „Zielono nam”. O co chodzi?

Zasady są proste. Sprzątanie odbędzie się zarówno w lasach wokół Klocka, jak i na Kanał Brdy, który przepływa w okolicy. Miejscowe firmy zajmujące się wynajmem kajaków udostępnią swój sprzęt do spływu w celu sprzątania wody. Zebrane śmieci zostaną nieodpłatnie odebrane przez Przedsiębiorstwo Komunalne z Tucholi, a następnie zważone. I tutaj pojawi się ważny wątek charytatywny, bowiem lokalne firmy, które już zapowiedziały udział w akcji (ale zgłaszać można się cały czas!) za każdy zebrany kilogram śmieci wpłacą określoną kwotę na konto naszego małego wojownika **Kajetana Walczaka**.

Samego Kajtka czytelnicy „Tygodnika Tucholskiego” doskonale

już znają. To niezwykle wesoły i zawsze uśmiechnięty chłopiec, który walczy o pełną sprawność. Niestety cierpi z powodu rozszczepu kręgosłupa, a także podwichnięcia prawego biodra. Pierwszą operację przeszedł, gdy miał zaledwie 1,5 roku. Drugą jako 3-latek. Aktualnie porusza się wyłącznie dzięki wysokim ortezom.

Teraz Kajtka czeka kolejna skomplikowana operacja, a potem długa i ciężka rehabilitacja. Walka o zdrowie chłopca generuje ogromne koszty. Dlatego liczy się dosłownie każda złotówka!

Co? Gdzie? Kiedy?

Głównymi organizatorami wydarzenia są **Małgorzata** i **Janusz Narlochowie** oraz **Joanna** i **Andrzej Kaźmierczakowie**. Akcja odbędzie się we wtorek – 20 sierpnia. Zbiórkę przy świetlicy wiejskiej w Klocku (Kłoczek 1H) i omówienie kwestii organizacyjnych zaplanowano na godz. 11:00. Pół godziny

później uczestnicy wyruszą sprzątać teren – będą to robić do godziny ok. 14:30-15:00. Finał z poczęstunkiem i atrakcjami dla dzieci ponownie będzie miał miejsce przy świetlicy. Ze względów organizacyjnych obowiązują zapisy! Zgłaszać mogą się lokalni przedsiębiorcy, którzy chcą wspomóc zbiórkę, a także osoby chętne do sprzątania. Organizatorzy czekają na zgłoszenia pod numerem telefonu: 506867451. Można to zrobić również osobiście u Małgorzaty lub Janusza Narlochów albo w siedzibie firmy „Kajaki u Gosi” w Klocku.

(kt), grafika organizatorzy

Kontakt z organizatorami:
tel.: 506867451

**Zbiórka
na rzecz
Kajtka:**

Ekspozycja, która jest strażackim dziedzictwem

Nowa atrakcja w gminie Gostycyn jest czymś więcej niżeli wystawą. Ogólnodostępna wiata, w której prezentowane są trzy strażackie, zabytkowe pojazdy, to przede wszystkim miejsce przechowywania dziedzictwa straży pożarnej w gminie. A historia OSP sięga tu wielu pokoleń.

Ekspozycja zabytkowych pojazdów pożarniczych usytuowana jest przy ul. Bydgoskiej w Gostycynie, przed budynkiem byłego ośrodka zdrowia.

Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Gostycynie sięga 1875 roku. W okresie międzywojennym pożary gaszono sikawkami. Strażacy ochotnicy sprzęt przechowywali w starej remizie, którą nazywali „Szpryca”. Trzymali tam m.in. pierwszy samochód, którym dysponowali w Gostycynie, czyli panomen. Dalej był to star 20 i motopompa M-40. Mimo że losy gostycyńskiej jednostki są długie i różne, to w 1963 roku rozpoczęto budowę nowej remizy, a w następnej dekadzie XX wieku rozbudowano ją o piętro, wspinalnię i trzy garaże.

Od lipca 2024 r. do atrakcji gminy Gostycyn możemy dopisać ekspozycję zabytkowych pojazdów pożarniczych. Wójt gminy Gostycyn **Ireneusz Kucharski** twierdzi, że wybudowanie małej infrastruktury wraz z ekspozycją to inwestycja w zachowanie lokalnego dziedzictwa strażackiego. Przy ulicy Bydgoskiej w Gostycynie, a dokładniej przed budynkiem dawnego ośrodka zdrowia, można obejrzeć wyjątkowe samochody. Tam też, dzięki

tablicom informacyjnym, można poznać szczegółową historię pojazdów i OSP na terenie samorządu.

– Auta mają być naszą atrakcją dla wszystkich. Zrobiliśmy to, żeby na 150-lecie, które w przyszłym roku OSP Gostycyn będzie świętowało, pokazać zabytki kolejnym pokoleniom. Głównie dla młodzieży, by w jakiś sposób przedstawić jej tę historię strażacką i zachęcić do zapisywania się do młodzieżowych drużyn pożarniczych, a potem do straży ochotniczej – tłumaczy wójt.

Wygrany jecz i ponad 40-letni star

Pierwszym z wyeksponowanych pojazdów pożarniczych jest jecz 003 na podwoziu star 25, typ GBM-2/8+8 z 1972 r. Warto zauważyć, że auto to nagroda za zajęcie III miejsca w krajowych zawodach sportowo-pożarniczych w Krakowie w 1972 roku. Takie osiągnięcie świadczy o wyszkoleniu bojowym

i sprawności gostycyńskich ochotników, którymi najczęściej byli młodzi rolnicy i pracownicy z lokalnych zakładów pracy. W skład drużyny wchodził: **Alfons Podgórski**, jako dowódca i wieloletni zasłużony komendant gminny OSP, **Henryk Podgórski**, **Edward Podgórski**, **Hilary Kwiatkowski**, **Henryk Iwicki**, **Paweł Krause**, **Ryszard Kubiński**, **Jan Pozorski** – ten ostatni pełnił rolę kierowcy i mechanika. Samochód zwany „Babcią” w jednostce używany był do 2001 roku.

Z kolei samochód pożarniczy star 244 z 1980 r. OSP Gostycyn przekazano z Państwowej Straży Pożarnej w Tucholi. Dzięki temu ochotnicy z gostycyńskiej jednostki wzięli udział w zawodach pożarniczych, organizowanych w Poznaniu. W 1992 roku pojazd uczestniczył w gaszeniu największego w Polsce pożaru lasu w Kuźni Raciborskiej. Żywiół, który strawił 9 tysięcy hektarów lasu, gasiło przez 26 dni aż 10 tysięcy osób. Pojazd w 2008 roku przekazany został OSP

w Małej Kloni. Do Gostycyna powrócił 10 lat później.

Żuk zawsze był w jednostkach gminy Gostycyn

Ostatnim eksponowanym samochodem pożarniczym w nowej atrakcji w gminie Gostycyn, jest żuk A-15 z 1989 r. Służył w jednostkach ochotniczej straży pożar-

nej w Gostycynie i w Wielkiej Kloni. Ekspozycyjny pojazd znajduje się w dobrym stanie i nie poddawano go większym przeróbkom. W ten sposób zachowano 95% oryginalnych zespołów i elementów nadwozia. Poruszał się z maksymalną prędkością 95 kilometrów na godzinę, spalając 14 litrów paliwa na 100 kilometrów. Takie modele cieszyły się dobrą opinią wśród strażaków, a to za sprawą małych gabarytów, zwrotności i wyposażenia. Modele marki Żuk wykorzystywano w latach 80. i 90. we wszystkich jednostkach OSP gminy Gostycyn.

– Żuk jest wyeksponowany jako typ samochodu, które zawsze były w naszych jednostkach wcześniej. Jeden z naszych ostatnich i najnowszych żuków został wyeksponowany – opowiada wójt.

W kolekcji znajduje się również zabytkowa, ale działająca motopompa. Za budowę oszklonych wiat i małej architektury odpowiadała firma PUH Kamionka. Obiektem zajmować się będzie gmina, ale zdaniem wójtów gminy Gostycyn pojazdami opiekować będą się najpewniej strażacy.

– To jest ich dziedzictwo. Oni czują się jakby zobowiązani, żeby o nie dbać – tłumaczy.

Kucharski podkreśla, że w postawionych wiatach jest na tyle dużo miejsca, że ekspozycje będą wzbogacane o kolejne zabytkowe elementy strażackie.

Anna Lipska,
fot. UG Gostycyn, Anna Lipska

Jelcz 003 na podwoziu star 25, typ GBM-2/8+8 z 1972 r. jest nagrodą za zajęcie III miejsca w krajowych zawodach sportowo-pożarniczych w Krakowie w 1972 roku.

Gostycyn:

Kochasz śpiewać? Chór Corobelcanto prowadzi nabór!

Działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie chór Corobelcanto ogłosił nabór dla głosów męskich i żeńskich.

Nabór do chóru Corobelcanto działającego przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gostycynie potrwa do września.

Chór swoją działalność rozpoczął raptem rok temu. Dlatego naturalne są rozszady w jego składzie i z tego powodu, jak tłumaczy instruktorka i dyrygentka **Ewa Talaśka**, ogłoszona została rekrutacja.

– Póki co zrobił się nam chór kameralny, ale liczymy, że po naborze będzie nas więcej – tłumaczy.

Nasza rozmówczyni podkreśla, że do zespołu liczącego obecnie 10 osób, poszukiwane są w szczególności głosy męskie.

– Mamy tylko dwóch panów: jeden tenor, jeden bas. Troszkę mało w porównaniu do pań, których jest 8. Nie ma proporcji – mówi pracowniczka gostycyńskiego GOK-u.

Budują repertuar, uczą się śpiewu a capella

Nabór, który trwać będzie do września, otwarty jest również na osoby spoza gminy Gostycyn. Do chóru już teraz należą mieszkańcy okolic Sępólna Krajeńskiego.

Próby odbywają się raz w tygodniu. Corobelcanto najczęściej można usłyszeć w GOK-u i na przedsięwzięciach organizowanych przez gminę oraz parafię. Dlatego do końca roku uświetniać swoim śpiewem będzie np. jesienią święto parafii, poświęcenie organów w Pruszczu, wydarzenia z okazji 11 listopada i Bożego Narodzenia.

W przyszłym roku planowany jest też występ z okazji Wielkanocy.

– Nie ma co ukrywać, że gdy chór raczkuje, to nauka śpiewu a capella nie jest łatwa. Skupiamy się na budowaniu repertuaru i rozwijaniu poprawnej emisji głosu – mówi Talaśka.

Podkreśla, że funkcjonowanie Corobelcanto ma na celu integrację mieszkańców gminy i innych chętnych osób. W trakcie naboru nie ma przesłuchań, a klasyfikowany jest jedynie głos, co jest działaniem koniecznym.

Zapisy prowadzone są przez pod numerem telefonu: 572 796 843.

Anna Lipska,
fot. Ewa Talaśka

Coraz więcej osób starszych na naszym terenie. Oni mają być tęcznikiem

Gminna Rada Seniorów w Lubiewie zaczęła działać

Wójt Joanna Jastak kilkakrotnie podkreślała podczas inauguracyjnego posiedzenia seniorskiej rady, że dla niej i Rady Gminy Lubiewo obowiązkiem jest umożliwianie aktywnego życia seniorom na emeryturze. Należy pamiętać, że osoby w wieku 60+ stanowią blisko 20% wszystkich mieszkańców lubiewskiego samorządu.

Pamiątkowa fotografia obecnych na posiedzeniu radnych seniorów, przewodniczącego Rady Gminy Lubiewo Krzysztofa Zielaznego, zastępczyni wójt Łucji Koniarskiej i wójt gminy Lubiewo Joanny Jastak.

Przypomnijmy, że gminne rady seniorów w powiecie tucholskim, funkcjonowały do tej pory w dwóch gminach: Cekcyn i Śliwice. Teraz kolejnym samorządem, który zdecydował się na taki krok, jest gmina Lubiewo. Pierwsze posiedzenie nowo powołanej lubiewskiej rady seniorów zwołano 7 sierpnia (środa).

Pierwszą część posiedzenia zgodnie ze statutem, do wyboru przewodniczącego gremium, poprowadziła wójt gminy Lubiewo **Joanna Jastak**. W tym czasie przybliżyła nowym radnym i zaproszonym gościom podstawy funkcjonowania powołanej dopiero co rady

i zwoływania spotkań. Ważną informacją jest ta, że zebrania będą odbywały się w zależności od potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na kwartał. Następnie wójt wraz ze swoją zastępczynią **Łucją Koniarską** oraz przewodniczącym Rady Gminy Lubiewo **Krzysztofem Zielaznym** wręczyła nominacje i drobne upominki.

Statystyki, które przemawiają za aktywizacją seniorów

Według statystyk przygotowanych na 1 lipca, w gminie Lubiewo mieszka 1131 seniorów, co stanowi blisko 20% wszystkich mieszkań-

ców. Wójt podkreślała, że mając tak zaangażowaną i liczną grupę mieszkańców będących na emeryturze, gmina oraz ona jako organ wykonawczy, są zobowiązani do dawania ciągłych możliwości aktywnego życia w lokalnym społeczeństwie. Wiele osób w wieku 60+ już teraz

W skład pierwszej kadencji Gminnej Rady Seniorów weszli:

Edmund Górka, Danuta Iwicka, Alicja Koziół, Teresa Krzywożyńska (nieobecna na pierwszym posiedzeniu), Zofia Kulczyk, Hanna Sobacka, Władysława Socha, Genowefa Zywert.

czynnie udziela się w związkach czy stowarzyszeniach.

– Jesteście zrzeszeni w dwóch największych związkach, czyli Emerytów Rencistów i Inwalidów w kole lubiewskim i kole bysławskim – zauważyła wójt.

Seniorzy chętnie biorą też udział w wykładach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Systematycznie uczęszcza na zajęcia między 30 a 40 osób. Ponadto seniorów z gminy Lubiewo łączy m.in. klub powstały przy Bibliotece – Centrum Promocji i Kultury Gminy Lubiewo oraz zespół Stokrotki.

Dzięki nowej formie zaangażowania mieszkańców powyżej 60. roku życia, którym jest rada, Jastak liczy na doradztwo z ich strony w podejmowaniu różnych decyzji związanych z całą gminą.

– Kiedy będziemy realizowali różnego rodzaju inwestycje, to powinniśmy zwracać uwagę na to, aby były one tworzone zgodnie z potrzebami osób starszych, nie-

pełnosprawnych. Powinny też niwelować niepotrzebne bariery architektoniczne (...) – dodawała wójt.

Przewodniczącym został wieloletni pracownik urzędu gminy

Członkowie nowo powołanej Gminnej Rady Seniorów w Lubiewie na inauguracyjnym posiedzeniu musieli wybrać: przewodniczącego rady, jego zastępcę i sekretarza. Gremium podczas pierwszej sesji nie obradowało w pełnym 8-osobowym składzie. Zabrakło radnej **Teresy Krzywożyńskiej**, ze względów zdrowotnych. Po wyborze komisji skrutacyjnej, przystąpiono do wyboru przewodniczącego. Do tej roli 6 głosami „za”, przy jednym głosie wstrzymującym, wyłoniono **Edmunda Górke**. Warto zwrócić uwagę, że jest on wieloletnim pracownikiem Urzędu Gminy Lubiewo. Pracę urzędnika w samorządzie sprawował w latach 1977-2018.

– Dziękuję za zaufanie. Postaram się go nie zawieść. Jak to się mówi – fajnie. Jest dobrze, ale nie tragicznie. Opanujemy ten temat – żartobliwie dziękował Górka.

Przewodniczącym rady seniorów został wieloletni pracownik Urzędu Gminy Lubiewo – Edmund Górka.

Przy identycznym rozkładzie głosów na wiceprzewodniczącą rady wybrano **Hannę Sobacką**, a na sekretarza **Alicję Koziół**.

Do zadań Koziół będzie należało m.in. prowadzenie dokumentacji rady seniorów, czyli protokołów z posiedzeń i uchwał, a także zapewnienie odpowiedniego przepływu informacji do członków rady.

Współpraca z sąsiednią Radą Seniorów w Cekcynie oraz Radą Gminy Lubiewo

Krzysztof Zielazny oprócz składania gratulacji, w swoim przemówieniu zachęcał seniorów do współpracy z Radą Gminy Lubiewo, której przewodniczy. Podkreślał swoją chęć uczestniczenia w posiedzeniach seniorskiej rady, jednocześnie zapraszał do brania udziału w sesjach oraz komisjach rady gminy.

– Myślę, że jakiś zakres współpracy zostanie nawiązany, bo mogłoby to owocować obopólnie – podsumowywał Zielazny.

O chęci współdziałania z pozostałymi organami gminy Lubiewo zapewniał przewodniczący seniorskiego gremium. Górka deklarował też chęć kooperacji z działającą już drugą kadencją Gminną Radą Seniorów w Cekcynie.

– Chcemy podjechać do Cekcyna i zobaczyć, co oni mogą nam podpowiedzieć w tym temacie. Zobaczymy, co można pobrać od nich, co możemy zrobić samemu – tłumaczył „Tygodnikowi”.

W tożsamy sposób o radzie seniorów mówiła Jastak. W jej opinii jest bardzo duże pole do kontynuacji współpracy już w formalny sposób. Wcześniej seniorzy wspomagali organ wykonawczy w luźnych rozmowach, wskazując pomysły lub problemy.

– Gminna rada seniorów ma taką rangę, że sama będzie mogła podejmować uchwały i będą one przekazywane do rady gminy. A tak jak mówiłam, społeczeństwo się starzeje, seniorów jest co raz więcej i te potrzeby muszą być artykułowane – dodała.

Wójt podsumowała, że jej zdaniem część osób reprezentujących społeczeństwo, może być niedostatecznie wyczulona na potrzeby osób starszych, poświęcając uwagę inwestycjom.

Tekst i fot. Anna Lipska

W tym ważnym wydarzeniu seniorom towarzyszyli członkowie rodziny i kierowniczka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie Weronika Łepek (pierwsza z lewej).

Prezydium rady wybierano w głosowaniach tajnych.

Gmina Gostycyn:

Rządowa kasa na kościelne zabytki. Z jednym wyjątkiem

Z rządowego programu poświęconego zabytkom dofinansowano remonty na terenie parafii w: Pruszczu Bagienicy, Wielkiej Kloni, Gostycynie i Wielkim Mędromierzu. Ale prace zaplanowano też przy zespole dworsko-parkowym w Motylu. Zewnętrzne środki to łącznie prawie 1,3 mln złotych.

Na skutek degradacji muru w Gostycynie może dojść do osunięcia się skarpy, na której znajduje się kościół i cmentarz. Taka sytuacja mogłaby spowodować katastrofę budowlaną.

Gmina Gostycyn skorzystała z możliwości dofinansowania remontów historycznych obiektów znajdujących się na terenie samorządu w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Wsparcie inwestycji związanych z renowacją i odbudową zabytków jest bezpłatne, a sam program został wprowadzony jeszcze przez poprzednią ekipę rządzącą w kraju.

W lipcu 2023 roku przyznano dofinansowanie dla gminy Gostycyn w wysokości 1.296.450 zł. Natomiast podpisanie umów z wykonawcami nastąpiło po zakończeniu procesu przetargowego i wyborze najkorzystniejszych ofert na początku bieżącego roku.

Środków starczy wyłącznie na wieżę i organy

Mimo że parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny Pruszcz Bagienica otrzymała środki na remont elewacji kościoła, plebanii, naprawę muru kamiennego i organów, to kwota z otrzymanych środków pokryje jedynie remont elewacji na wieży kościelnej oraz prace dotyczące organów.

Inwestycję dofinansowano w kwocie 595.650 złotych, lecz najniższe oferty wyłonione w postępowaniu przetargowym opiewają na łączną kwotę 642.931,70 zł. Do realizacji inwestycji parafia dołożyła zatem 47.281,70 zł. Za remont kościelnej wieży odpowiada firma MarVinci z Chojniczek, natomiast gruntownej naprawy organów podjęła się firma Organmistrzostwo Zdzisław Mollin z miejscowości Odry.

Proboszcz parafii w Pruszczu ks. **Stefan Czarnecki** wytłumaczył, że zakres wykonywanej inwestycji musiał zostać zawężony na skutek decyzji konserwatora zabytków. Ten unieważnił wcześniejszy projekt renowacji. Nowy kosztorys wykonany według ostatnich zaleceń konserwatorskich przewiduje, że stary tynk na wieży będzie skutny, a w jego miejsce położone zostaną wysokiej klasy trzy rodzaje tynków, które sprowadza się z Niemiec. Wobec tego dostępne środki są w stanie pokryć jedynie naprawę elewacji na kościelnej wieży i organów.

Warto zauważyć, że kościół parafialny w Pruszczu wybudowano w II połowie XVIII wieku. Budynek został poważnie uszkodzony podczas pożaru wsi, który wybuchł 6 kwietnia 1921 r. Większe zniszczenia ominęły jedynie kruchtę i wieżę, której pierwotny kształt przywrócono w 1986 r.

Zagrożenie katastrofą budowlaną

Parafia pw. św. Marcina w Gostycynie w ramach środków z rządowego programu na remont ogrodzenia kościoła otrzymała 225.150 zł. Najniższą ofertę złożyła firma OKZ z Torunia. Prace oszacowano na kwotę 237.007,42 złotych. Parafia była zobowiązana do wyłożenia środków własnych na inwestycję, dołącznie 11.857,42 zł.

Ksiądz proboszcz **Ireneusz Machut** przyznaje, że samo ogrodzenie nie jest wpisane do rejestru zabytków, ale niezbędne środki udało się uzyskać dzięki sąsiedztwu cmentar-

nego muru z zabytkowym kościołem parafialnym z 1819 roku.

Powodem, dla którego postarano się o dofinansowanie remontu ogrodzenia, jest jego degradacja. Może nawet dojść do osunięcia się skarpy, na której znajduje się kościół i cmentarz. Proboszcz w rozmowie z „Tygodnikiem” zaznaczył, że procesu niszczenia muru, bez odpowiedniej interwencji, nie można powstrzymać, a rozprężenie skarpy doprowadziłoby do katastrofy budowlanej.

Ks. Machut podkreśla rangę problemu, tłumacząc, że gdyby doszło do sytuacji, w której cmentarz wraz ze spoczywającymi tam zwłokami osunął się na drogę wojewódzką, to skutki byłyby ogromne. Prace niwelujące taki stan rzeczy trwałyby kilka tygodni i byłyby nadzorowane przez sanepid. Kapłan tłumaczy dalej, że terenu spoczynku zmarłych nie można odwodnić, a to właśnie woda jest głównym czynnikiem degradacji ogrodzenia i całej skarpy.

Sprawa jest poważna. Najprawdopodobniej konieczne będzie wykonanie dodatkowych badań gruntu, ponieważ wykonawca ma wątpliwości przed rozpoczęciem prac.

Wielka Klonia: ksiądz odmówił komentarza

Prace konserwatorsko-budowlane kaplicy cmentarnej planowane są w parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Wielkiej Kloni. Na ten cel z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków przeznaczono 197.600 zł. Natomiast z postępowania przetargowego

wynika, że koszt przedsięwzięcia wyniesie 207.966,40 zł. W ten sposób środki własne parafii wynoszą 10.366,40 złotych. Wyłonionym wykonawcą inwestycji została wyłoniona firma Konserwacja Dziel Sztuki Katarzyna Polak z Poznania.

Proboszcz z Wielkiej Kloni ks. **Piotra Stoltman** odmówił odpowiedzi na pytania dotyczące historii kaplicy cmentarnej oraz terminu realizacji inwestycji.

Cegły, które spadały na wejście do kościoła

Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Wielkim Mędromierzu na remont, rewitalizację i przebudowę części elementów zewnętrznych budynku kościoła, czyli wieży kościelnej, dachu nad prezbiterium oraz wszystkich drzwi wejściowych do świątyni, uzyskała dofinansowanie w kwocie 124.450 zł. Koszt inwestycji zgodnie z wynikiem przetargu to 131.000,01 zł. Wkład własny parafii wyniesie

zatem 6550,01 zł. Wykonawcą robót są firmy: Usługi Ogólnobudowlane SEWABUD Adam Serkowski z Sianowa oraz MarVinci z Chojniczek.

Ksiądz **Wojciech Trapkowski** w rozmowie z „Tygodnikiem” przyznał, że wieża, która po wielu próbach została zbudowana w 1981 roku, obecnie potrzebuje natychmiastowej interwencji, ponieważ cegielki znad wejścia ulegają rozpadowi i spadają na wejście do świątyni, a co za tym idzie na wiernych. Ponadto na apsydzie nad prezbiterium wymieniane będą dachówki oraz wszystkie drzwi wejściowe w kościele. Remontowane elementy uległy zniszczeniu podczas nawałnicy w 2017 roku. Od tego czasu w kościele parafialnym sukcesywnie prowadzone są inwestycje, mające na celu niwelowanie tych szkód. Ze słów proboszcza wynika, że ostatnim elementem wymagającym naprawy, będzie zakrystia.

Zapomniany zabytek w Motylu

Dotację w wysokości 153.600 złotych z programu ochrony zabytków otrzymało też prywatne przedsiębiorstwo: Eligiusz Janowski Mirachowo-Stryś Buda – na prace w zespole dworsko-parkowym w Motylu. W zakres inwestycji wchodzi: prace dekarско-błacharskie, montaż instalacji odgromowej, skucie starych tynków i naprawa ścian oraz wykonanie nowej elewacji budynku. Zadanie zostanie zrealizowane za kwotę 168.806,85 zł, wkład własny do projektu wynosi wobec tego 15.206,85 zł. Remont zespołu dworsko-parkowego przeprowadzi firma Lupus z Gdyni.

Z internetowych źródeł poświęconych zabytkom oraz strony Urzędu Gminy Gostycyn wynika, że zabytkowy dziś obiekt powstał w drugiej połowie XIX wieku. Pałac wybudowano w stylu eklektycznym na planie regularnego prostokąta z dwuspadowym dachem i mieszkalnym poddaszem. W części środkowej posiada zrewitalizowaną, piętrową, pseudokolumnową fasadę z wyższą częścią środkową, której styl nawiązuje do neobaroku. Zwieńczona jest ozdobnym wzorem przypominającym tralkową balustradę.

Budynek położony jest na terenie, który otacza park z XIX wieku. Rosną tam cenne stare drzewa, zróżnicowane zarówno wiekowo, jak i gatunkowo.

Tekst i fot. Anna Lipska

W trakcie silnego wiatru bąd opadów deszczu, naruszone cegły z wieży kościelnej spadały na wejściowe schody do kościoła. Takie sytuacje sprawiały zagrożenie dla wiernych.

Misteria 2024: Uwierzyć w jasność. Ujrzeć dobro

Siła przyjaźni, próba osiągnięcia międzypokoleniowego zrozumienia, wreszcie symboliczna walka dobra ze złem. O tym opowiadały XXIV Nocne Misteria Nadjeziorne w Cekcynie, w których realizację po raz kolejny zaangażowało się kilkadziesiąt osób.

Uniwersalna opowieść, z której każdy może wynieść coś dla siebie. Którą każdy może interpretować na swój sposób, odnaleźć pewien punkt zaczepienia, zobaczyć jak w lustrze własne problemy, zachowania, momenty nadziei, ale i zwątpienia, wreszcie próby rozwiązywania trudnych sytuacji. Wydaje się, że właśnie takie są Nocne Misteria Nadjeziorne, których twórcy, już od 24. edycji (!), stawiają wspomniane metaforyczne lustro przed publicznością i mówią: „sprawdzam”.

Kolejną odsłonę tego wyjątkowego spektaklu, który w stu procentach tworzą zaangażowani mieszkańcy gminy Cekcyn w przeróżnym wieku, mieliśmy okazję obejrzeć późnym wieczorem w piątek – 9 sierpnia.

Niekończące się... misteria

Pogoda nie pomagała. Niby deszcz nie był intensywny, ale z nieba cały czas siąpiło.

– Niesamowite, ludzie i tak przyszli, trzeba grać! – mówiła za kulisami **Izabela Złotowska**, dyrektorka Gminnego Ośrodka Kultury w Cekcynie. I faktycznie, mimo z początku nieciekawych warunków atmosferycznych, widownia (nie tylko z gminy Cekcyn) znowu nie zawiodła i amfiteatr szczelnie wypełnił się gośćmi. A tych tradycyjnie przywitała koordynatorka całego projektu **Felicyta Król-Pawelska**. Zatem z małym opóźnieniem, ale misteria wystartowały. Co ciekawe, deszcz całkowicie ustąpił na czas spektaklu. Padać zaczął ponownie tuż po końcowej prezentacji aktorów. Wymowne, nawet natura

sprzyjała organizatorom tego dużego przedsięwzięcia.

W tym roku spektakl nosił tytuł „Niekończąca się opowieść” i został przedstawiony w pięciu rozdziałach. Symboliki i metafor można się tu dopatrywać na każdym kroku. Bo czy misteria nie mają być właśnie ową „niekończącą” się historią? Opowieścią, która będzie trwać, a nie przemijać.

Gdzieś w mroku...

„Niekończąca się opowieść” to historia ludzi młodych. Opowiedziana z perspektywy nastolatków, których widzenie świata i jego ocena są tak dalece różne od wizji budowanej przez rodziców, nauczycieli. Główny bohater – Szymon – to chłopak nieco pogubiony w nowym środowisku, do którego trafił. Jednocześnie jest młodym, wrażliwym mężczyzną, który dąży do odnalezienia wartości w otaczającej go rzeczywistości. Przechodzi fazę buntu, wręcz przemiany, podczas której trafia do metaforycznego, mrocznego świata hejtu i gniewu (nazywanego Ponderosa). Co pewien czas przewijał się jeden z głównych motywów w warstwie tekstowej: „Był raz pewien chłopiec. Pewien chłopiec raz był. Gdzieś w mroku ciągle...”

– Czy ty kiedykolwiek na mnie spojrzysz, kiedy do ciebie mówię!? Nie! Bo nigdy mnie nie słuchasz! Oboje mnie nie słuchacie. Nie rozmawiacie ze mną, tylko do mnie mówicie. Nie interesuje was, co robię, co myślę, kim chciałbym być. Interesuje was tylko wasze wyobrażenie o mnie!

– wykrzykuje w pewnym momencie do ojca i matki główny bohater.

Dzięki uporowi najbliższych znajomych Szymona udaje się ostatecznie wyrwać z ośligłych objęć zjaw w maskach, a on sam zyskuje

Świetnie zagrała również Patrycja Górka jako Kasia.

Mariusz Sumionka, reżyser i scenarzysta misteriów. Zagrał również cień Szymona, jego alter ego.

Filip Łepek zagrał głównego bohatera – Szymona.

coś nieocenionego w dzisiejszym świecie – prawdziwą przyjaźń.

– Scenariusz, tak uważam, jest koniec końców jedynie zbiorem

znaków nadrukowanych na białym papierze – dopóki aktorzy nie tchną w niego życia na scenie. Za to, że tchnęliście owo życie, za ogrom pracy włożony w przygotowanie, za cierpliwość i pa-sję, bardzo serdecznie wam dziękuję – mówił do osób zebranych na scenie reżyser i scenarzysta **Mariusz Sumionka**, który wcielił się także w postać cienia, swoistego alter ego głównego bohatera. – Życie tego scenariusza byłoby bez was niepełne, drodzy widzowie. Czy słońce, czy deszcz, zawsze jesteście z nami, gracie z nami i współtworzycie tę misteryjną, niekończącą się opowieść – kończył Sumionka.

Tekst i fot. Kamil Tajl

Sir Baleron, czyli Natalia Łepek w świetnie odegranej roli.

Tanec, bez którego nie ma misteriów. W tym roku sceną zawładnęły postaci w maskach.

Scenariusz i reżyseria oraz wybór muzyki i montaż podkładów: Mariusz Sumionka.

Współpraca: Izabela Złotowska, Mirosława Łepek, Gertruda Gromowska.

Aktorzy: Natalia Andraszewska, Marta Block, Ewa Bednarska-Chmara, Jagoda Chmara, Marlena Czajkowska, Wiktoria Górka, Patrycja Górka, Paulina Górka, Maja Jaroch, Magdalena Lutowska, Filip Łepek, Ada Łepek, Nikodem Łepek, Nadia Łepek, Anna Meler, Mariusz Sumionka, Bogusław Sumionka, Kinga Słomińska-Piesik, Zofia Smoleń, Iwona Smigel, Tomasz Smigel, Zdzisław Tunowski, Wioleta Urbańska, Wiktoria Urbańska, Szymon Wiśniewski, Władysław Wysokiński, Zuzanna Łepek, Rita Rydzkowska, Marcin Krupa, Małgorzata Jerchewicz, Antoni Block.

Tanec: Wioleta Urbańska, Wiktoria Urbańska, Zuzanna Łepek, Paulina Górka, Małgorzata Jerchewicz, Wiktoria Górka – choreografia własna grupy tanecznej.

Koordynacja projektu: Felicyta Król-Pawelska.

Współpraca: Monika Wesołowska.

W tegorocznym spektaklu wystąpiło ponad 30 osób, z czego 15 to debiutanci. Wszystkie nazwiska podajemy przy artykule. Na stronie tygodnik.pl zamieściliśmy obszerną fotorelację z wydarzenia.

Witamy na świecie

W ciągu kilku ostatnich dni przyszli na świat:

Fot. G.

Bastian Ochała, 5.08, 3320 g, 57 cm, Tuchola

Ewa Mróz, 6.08, 2540 g, 55 cm, Brzeźno Człuchowskie

Igor Fabian Dębicki, 6.08, 4350 g, 59 cm, Bysław

Aleksander Waśkowski, 6.08, 3700 g, 55 cm, Legbąd

Jan Chmara, 6.08, 3100 g, 51 cm, Czersk

Nataniel Lubiński, 7.08, 3800 g, 57 cm, Brusy

Jan Grzegorz Grodecki, 7.08, 2590 g, 54 cm, Wysoka

Rita Wiśniewska, 7.08, 3200 g, 55 cm, Żalno

Teodor Stolz, 8.08, 3750 g, 55 cm, Chojnice

Sonia Kuciapska, 8.08, 2900 g, 53 cm, Lipka

Rozalia Gołuńska, 10.08, 3660 g, 56 cm, Iwiczno

Antoni Siutkowski, 12.08, 3420 g, 53 cm, Lipka

Gratulujemy rodzicom

Tygodnik
Tucholski

Olimpiada Podwórkowa w Głównie powraca!

15 sierpnia to dzień wolny od pracy. Warto spędzić ten czas aktywnie, najlepiej na świeżym powietrzu. Może w Głównie?

Podczas Olimpiady Podwórkowej jak zwykle będzie trzeba zmierzyć się z różnymi konkurencjami.

Głównie to mała miejscowość w gminie Śliwice, ale lokalna społeczność już niejednokrotnie udowodniła, że organizuje imprezy, które potrafią przyciągnąć niemałe tłumy. I tak powrócono tam do tradycji sprzed lat, czyli Olimpiady Podwórkowej – imprezy, która integruje dział-

kowiczów, turystów i mieszkańców sołectwa.

Wydarzenie odbędzie się w święto – 15 sierpnia (najbliższy czwartek). W programie jak zwykle znalazły się konkursy dla dzieci i młodzieży, animacje integracyjne, konkursy dla dorosłych, pokazy strażackie, a także dmuchaniec

i poczęstunek. Biuro zawodów będzie czynne od godziny 13:30, natomiast zabawa na Polanie Leśnej 16 wystartuje o godzinie 16:00. Olimpiadę Podwórkową organizuje DJ Wodzirej **Artur Pruszek** oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Śliwickiej „Knieja”.

(kt), fot. archiwum

ogłoszenie płatne

**Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Lutówko, Lutówko 18, 89-407 Lutówko**

**ogłasza II przetarg pisemny na sprzedaż
środków trwałych – sprzęt komputerowy**

Ofertę na zakup należy złożyć do dnia 23 sierpnia 2024 do godz. 9:00.

Szczegóły dostępne na stronie internetowej

Nadleśnictwa Lutówko pod adresem:

<https://www.lutowko.torun.lasy.gov.pl/aktualności>

30 sierpnia, godz. 18:00

Bokerskie święto w Śliwicach!

10 walk boksu olimpijskiego pomiędzy zawodnikami z Polski i Niemiec. 2 walki boksu zawodowego z udziałem m.in. mistrza Europy, a do tego pojedynki typu freak fight, czyli coś, co zawsze wywołuje masę emocji. Nie zabraknie też dodatkowych atrakcji i pokazów artystycznych. W śliwickim amfiteatrze będzie się działo!

Jak zapowiadają organizatorzy, czyli ekipa Gruchała Team z Chojnic, to ma być wyjątkowy wieczór pełen pasji, emocji i widowiskowych pojedynków bokerskich! Już 30 sierpnia amfiteatr Gminnego Ośrodka Kultury w Śliwicach stanie się areną nie tylko dla fanów sportu, ale także miłośników emocjonujących walk i rozrywk.

Pierwszy Śliwicki Boxing Show odbył się dokładnie 10 lat temu. Teraz przyszedł czas na drugą odsłonę imprezy. Gruchała Team przygotował 10 walk boksu olimpijskiego w każdej grupie wiekowej pomiędzy pięściarzami Polski

i Niemiec. Ponadto zaplanowano 2 walki boksu zawodowego, w tym z udziałem mistrza Europy **Rafała Jackiewicza**. Nie możemy również zapomnieć o 3 pojedynkach freak fight, które zapewnią nieoczekiwane zwroty akcji i niesamowitą dawkę emocji. W trakcie gali zaprezentowane zostaną ponadto występy artystyczne, m.in. ostatni pokaz znanego w Śliwicach i nie tylko zespołu tanecznego **Insomnia**.

Kto jeszcze pojawi się w Śliwicach?

Bokerskich atrakcji będzie więcej. Zaplanowano na przykład

pokazowy trening z najmłodszym debiutantem polskiego boksu zawodowego, pięściarzem **Kewinem Gruchałą**. Bokser ten pozostaje niepokonanym w 10 stoczonych dotychczas pojedynkach.

Nie można zapomnieć o gościach specjalnych, którzy uczynią tę noc jeszcze bardziej wyjątkową. Swoją przyjazd potwierdzili już m.in.: aktualny posiadacz pasa mistrza Polski w wadze superciężkiej **Kacper Meyna** (według magazynu Boxrec jest numerem 1. w Polsce w wadze ciężkiej), wspomniany mistrz Europy organizacji EBU, a także zdobywca pasów WBF Interna-

Pierwszy Śliwicki Boxing Show odbył się dokładnie 10 lat temu. Czas na powtórkę! Fot. archiwum www.gruchalateam.pl

tional oraz mistrza świata federacji TWBA w wadze superśredniej **Piotr Wilczewski**.

Galę poprowadzi znany telewizyjny konferansjer lub jak kto woli ring announcer **Krzysztof**

Skrzypek. Bilety na wydarzenie dostępne są na stronie kupbilecik.pl. Miejsca wyznaczono na trybunach oraz w strefie VIP – przy stolikach, tuż przy ringu.

(kt)

Upamiętnili aktywnie historyczny epizod

Śladami prezydenta – na rowerach

Każda okazja jest dobra, by poczuć klimat lokalnej historii i odwiedzić miejsca, które być może są nieco zapomniane, ale stanowią ważny punkt na mapie historycznej regionu.

Czasami podczas podjazdów trzeba było zejść z rowerów.

Wielka – mała historia, czyli taka na wyciągnięcie ręki, była główną atrakcją wycieczki rowerowej zorganizowanej w gminie Gostycyn na początku sierpnia. Wójt **Ireneusz Kucharski** objął patronatem rajd w siodłkach, który wiódł śladami pobytu na tym terenie przed stu laty prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego. W rajd rowerowy zaangażowało się też sołectwo Piła.

– Staramy się podczas takich lokalnych wydarzeń łą-

czyć elementy krajoznawcze z historycznymi i przyrodniczymi – opowiada koordynator sportu gminnego i organizator wyprawy rowerowej **Marek Szweda**. – Wizyta głowy państwa w naszej małej ojczyźnie jest warta tego, by po upływie wieku przypomnieć tamte doświadczenia.

Reklama

Uczestnicy przejechali trasę Kamienica – Bagienica – Pruszcz – Pieńkowo – Leontynowo – Piła. Dr **Marek Sass** przedstawił ciekawostki historyczne mijanych miejscowości. Aktywni mieszkańcy gminy Gostycyn mieli okazję zobaczyć miejsce, gdzie stał kościół ewangelicki w Bagienicy. Nie mogło na trasie zabraknąć przystanku na zabytkowej stacji kolejowej w Pruszcze. Centralnym punktem rajdu było dotarcie do tablicy upamiętniającej obecność prezydenta Wojciechowskiego. To nie wszystko. Uczestnicy rajdu poznali przebieg kampanii wrześniowej na tym terenie, a w Leontynowie odkryli urok i historię tamtejszej leśniczówki.

Na polu namiotowym w Pile wycieczkowiczów przywitał sołtys wsi **Mariusz Pik**, po czym wszyscy, po przejechaniu 22 kilometrów, skupili się wokół ogniska. Tam przy pieczonych kiełbaskach i kawie rozlosowano nagrody rzeczowe, w tym główną – rower. Trafił on w ręce **Haliny Redy** z Kamienicy.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Droga wyprawy prowadziła też przez bardziej otwarte przestrzenie niż las.

Czekają na pociąg? Nie, przyjechali rowerami, a stacja ma swój klimat.

zmarli

- † Genowefa Dobbek, 1. 82 – Tuchola
- † Andrzej Mieczkowski, 1. 93 – Tuchola
- † Stanisław Tryc, 1. 88 – Śliwice
- † Wacław Koronowski, 1. 90 – Śliwice

G.

Zakład pogrzebowy od 1962 r., ponad 60 lat tradycji i doświadczenia
Przedsiębiorstwa Komunalnego w Tucholi, ul. Świecka 68
tel. kom. 603 265 868, www.pogrzebytuchola.pl

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCYJNI 24 GODZINY NA DOBĘ

- całodobowy przewóz zwłok na terenie kraju i z zagranicy
- własna chłodnia i kaplica
- obsługa ceremonii świeckich i wyznaniowych
- profesjonalne przygotowanie zwłok do pogrzebu
- ekshumacja i kremacja zwłok
- kopanie grobów, zdejmowanie nagrobków
- sprzedaż odzieży żałobnej i kwiatów
- oprawa muzyczna - trębacz i skrzypaczka
- załatwianie formalności urzędowych w ZUS, USC, MSW

Posiadamy jako jedyni nowoczesne karawany klasy „E” i windę amerykańską!

Dom Pogrzebowy Bolińscy

Pomożemy godnie pożegnać bliską Ci osobę...

- Kompleksowa obsługa uroczystości pogrzebowych
- Sala pożegnań, własna chłodnia, przewóz zmarłych
- Załatwiamy zasiłek pogrzebowy ZUS, KRUS i MSWiA
- Kwiaty na trumnę, oprawa muzyczna

Tuchola, ul. Starodworcowa 1

500 206 206 (całodobowo)

zpbolnscy

Piłka nożna – historia znanego zawodnika z Tucholi

Sławomir Suchomski: W domu nie było lekko,

Piłkarz ma swoje miejsce w Galerii Tucholskiego Sportu – wśród innych sportowych legend z Borów. Dzisiaj sam jest legendą futbolu, nie tylko w odniesieniu lokalnym. Człowiekiem, który o piłce nożnej i drodze przez często niełatwe chwile opowiada ze swadą, a do tego niezwykle szczerze. Niedawno wydał swoją sportową biografię, bywa często w rodzinnym mieście. Sławomir Suchomski chętnie opowiedział o swoim piłkarskim życiu. Dzisiaj przedstawiamy historię piłkarza, w drugiej części (już niebawem) – trenera.

Tucholska młodzież – początki ery Sławomira Suchomskiego. On, to ten drugi z prawej w dolnym rzędzie młody chłopak. Z lewej stoi trener Jerzy Sojka, którego tak często wspomina bohater artykułu.

Sławomir „Suchy” Suchomski z niejednego pieca chleb jadł. Dziś może być wzorem konsekwencji i ciężkiej pracy nad sobą w drodze do sukcesu. Pochodzą-

cy z Tucholi piłkarz dotarł bardzo wysoko w swoim sportowym życiu, zagrał kilkadziesiąt meczów w ekstraklasie, w roli trenera prowadził z powodzeniem wiele klubów.

– Od zawsze coś kopałem, dosłownie kopałem jak piłkę – rozpoczyna swoją piłkarską gawędę Sławomir Suchomski. – W szkole, po szkole, przydrożny kamień czy piłeczkę do tenisa ziemnego. Na podwórku przy Chopina w Tucholi bramkami były skrzynki po jabłkach, a piłką cokolwiek, czym można było strzelić gola. W domu z różnych powodów nie było lekko, więc uciekałem w piłkę, by zagłuszyć pewne rzeczy, spożytkować energię.

Dziś piłkarz mówi, że ma dwie komory serca w dwóch miastach – Tucholi i Poznaniu. Z Wielkopolską związał się jako dojrzały człowiek, ale w Borach są jego korzenie, ludzie stanowiący źródło najlepszych skojarzeń.

Wspomnienia piłkarza sięgają czasów, gdy jako 10-latek udał się na pierwszy trening, w zasadzie nabór do młodej Tucholanki prowadzonej wówczas przez **Jerzego Sojkę**. Wtedy warunkiem przyjęcia do drużyny był pokaz żonglerki. Był 1977 rok. Pierwszym meczem w barwach Tucholanki, który zapadł w pamięć sportowców, było gigantyczne zwycięstwo nad Borowiakiem Czersk (24:0). Wynik wysoki, ale fakt, że sam bohater materiału strzelił wówczas aż 14 goli, jest tym bardziej wyjątkowy. Było to jeszcze na piaszczystym boisku, a ze Sławomirem Suchomskim grał wówczas m.in. **Adam Szmelter** czy **Zbigniew Petruszyński**.

Radość z gola na tucholskim stadionie. Celnych strzałów była niezliczona ilość.

„Trener Sojka odkrył we mnie talent”

Drugim szkoleniowcem piłkarza, już wśród juniorów starszych, był **Andrzej Siry**. Wówczas sukcesem – pierwszym większym – było wicemistrzostwo województwa bydgoskiego.

– Trener Sojka odkrył we mnie talent, za co jestem mu wdzięczny, bo jego szkoła trenerska do dziś wzbudza szacunek – mówi Sławomir Suchomski. – Na Spartakiadzie Juniorów Młodszych w Elblągu mogłem już w szeregach drużyny zmierzyć się z takimi potęgami, jak Lechia Gdańsk czy Stomil Olsztyn. Dla nas, chłopaków klubu z okolic, gra z zespołami z drugiego poziomu rozgrywek była czystą sensacją.

Piłkarz opowiada, że wówczas życie młodzieży było zupełnie inne. Znajdowano okazję do zabawy nie przy komputerze, konsoli czy telefonie. Stadion, boisko – szkolne czy klubowe – to byłby centrum życia. Choć w czasie najtrudniejszego wieku pokus pojawiała się wiele, Sławomir Suchomski przyznaje, że nigdy nie zaliczył czegoś, co zaprzeczyłoby jego sportowemu stylowi życia. Jak mówi, przełożyło się to na późniejszą żelazną kondycję, gibkość i odporność na urazy. W 1985 roku sportowiec zadebiutował w drużynie seniorskiej. Wówczas coś drgnęło. Coś, co pozwoliło wierzyć chłopakowi z Tucholi w rozwój kariery poza nazym miasteczkiem.

– Ta cezura w 1985 r. była początkiem startu w nieznane – wyznaje sportowiec. – Człowiek wówczas, jako młodzieniec, nie zastanawiał się wielce nad szansami i zagrożeniami, nie miał tylu doradców, co młodzi piłkarze dzisiaj. To nie był biznes, nie było nikogo poza osobami, które miały bezpośredni wpływ na niektóre najważniejsze obroty spraw. Dostałem propozycję gry w Chojnicach, gdzie spędziłem rok przy boku trenera Sojki.

Służba nie drużba, trzeba być lekkoatletą. Zawiszak, ale na bieżni, nie na boisku

Kolejne dwa lata odysei sportowej – piłkarskiej (tak zatytułowana jest biografia bohatera) sportowiec

Tucholanin (czerwony strój) był znany z wytrzymałości i szybkości. Tu w barwach Widzewa Łódź.

spędził we Wdzie Świecie, ale był to tylko pewien etap, bo marzenie pozostawało jedno: Zawisza Bydgoszcz. By dostać się do zasłużonego klubu nad Brdą, Sławomir Suchomski został na pewien czas... lekkoatletą. Był to okres jego służby wojskowej. Zaczął skakać w dal i uprawiać sprint na 100 metrów. Wygrał nawet kilka zawodów i wyładował w końcu w upragnionym klubie jako reprezentant wieloboju do wojskowej spartakiady.

– Okazało się, że jestem też dobrym skoczkiem i biegaczem, co na pewno miało swoje źródła w uprawianiu piłki nożnej – wyznaje Suchomski. – Start do piłki, zrywność i optymalna waga sprawiły, że byłem po prostu szybki na setkę. Tu nastąpił kolejny przełom, bo cel został osiągnięty, ale trochę nie taki, jakiego oczekiwałem. Byłem zawiszką, ale lekkoatletą. W dodatku troszkę skonstruowanym, choć w świetnej formie. Nie wiem, co byłoby dalej, czy nie występowałbym na bieżniach, gdyby nie Jerzy Sojka, który przyglądał mi się w tym całym czasie i patronował mi.

W 1988 roku wspomniany trener zaproponował mi testy w Olimpii Poznań, rosnącej wówczas w siłę drużynie. Pierwszoligowy zespół kusił, a fama o Suchomskim w poznańskim klubie rozeszła się po sezonie piłkarza w Świeciu, gdzie strzelił ponad 20 goli. Ostatecznie po rocznym rozbracie z piłką i próbach z lekkoatletyką, został zawodnikiem pierwszoligowca z Wielkopolski.

Tucholanin miał też epizod lekkoatletyczny w barwach Zawiszy Bydgoszcz.

Borowiak (piąty z prawej w środkowym szeregu) ma w pamięci tysiące twarzy i nazwisk.

piłka stała się życiowym spełnieniem

– I znów muszę wrócić myślami do Tucholi, gdzie mówiono o mnie i śledzono rozwój kariery. Wspominam takich ludzi do dziś, z którymi jestem wciąż w przyjacielskich układach i z którymi grałem czasami później turnieje halowe. Są to choćby Krzysztof Dudzik czy Andrzej Grzempa.

Ma nieco żalu – do losu, nie do ludzi

W 1988 r. Sławomir Suchomski podpisał bodajże pierwszy ważny i rzutujący na przyszłość kontrakt. Dlaczego tak było, okazało się dłuższy czas później. Wystarczy wskazać liczby, które mówią same za siebie. W poznańskiej drużynie tucholanin spędził 6,5 roku. Grał jako skrzydłowy, a jego trenerem był znany **Hubert Kostka**.

– Jeśli jesteśmy przy małych podsumowaniach, to statystyki powiedzą, że strzeliłem w I lidze 64 gole – wspomina Borowiak. – Były blaski, ale także cienie pobytu w Olimpii. Jak się okazało, zostałem dostrzeżony przez inne kluby z najwyższego poziomu w Polsce. Miałem oferty z Widzewa Łódź i Lecha Poznań, ale klub, aby mnie zatrzymać, ustanowił zaporowe ceny. Szczerze powiem: chciałem odejść, zmienić klimat, wciąż byłem na etapie poszukiwań, a okazałem się, mówiąc brutalnie, niewolnikiem klubu. Nie odpowiadał mi klimat szczególnie wówczas, gdy nastąpiła fuzja Lechii Gdańsk z Olimpią. Wówczas odszedłem, bo klub miał inne priorytety.

Zanim Suchomski w końcu zarzucił kotwicę w ukochanym Lechu, los kazał mu się jeszcze znaleźć w dwóch klubach: GKS-ie Bełchatów i Groclinie Grodzisk Wielkopolski.

– To, co pozwoliło mi kroczyć do celu, choć czasami nieco okrężną drogą, to konsekwencja i wiara – wyznaje tucholanin. – Może to zabrzmieć ogólnikowo, może chłopięco czy romantycznie, ale tak właśnie było. Nie było szumu medialnego, nie było bicia piany czy spekulacji, maili, konferencji, videorozmów, tylko konkretny dialog twarzą w twarz

z niewygodą dojazdów, połączeń, układów. To były – powtarzam – inne czasy.

Sławomir Suchomski nie ukrywa, że ma nieco żalu do losu – podkreśla – nie do ludzi, iż w Lechu znalazł się dopiero na przełomie 1999 i 2000 roku, jako 33-latek. Zawsze był kibicem Kolejorza i teraz grał w pierwszej jedenastce. I tu znów, jak mityczny Odyseusz, musiał Sławomir Suchomski zrzędzeniem nieba ruszyć dalej, tym razem po raz pierwszy za granicę. Z tym epizodem związana jest słynna postać **Andrzeja Grajewskiego** – działacza piłkarskiego. Zaproponował on tucholaninowi pobyt w III-ligowym niemieckim TSV Havelse Hannover.

– Była to kuźnia talentów w opinii wielu, a że ja nie byłem już najmłodszy, pewnie mnie to nie dotyczyło – uśmiecha się Sławomir Suchomski. – Niemniej jednak pojechałem na Zachód i tam miałem perfekcyjne warunki do gry i życia. Raz w miesiącu jechałem do Poznania, a także do Tucholi. Grało tam ze mną jeszcze dwóch rodaków.

Tucholanin nie zagrał miejsca w Niemczech. Szedł dalej. Już jako 35-latek za sprawą wspomnianego działacza został piłkarzem Widzewa Łódź, z którym Grajewski był nierozdzielnie związany. Drużynę trenował wówczas znany **Dariusz Wdowczyk**, który jeszcze jakiś czas temu jako piłkarz Legii Warszawa grał przeciwko Suchomskiemu na boisku. Obaj walczyli na skrzydle – bark w bark. Borowiak pamięta najlepszy prezent, jaki sobie sprawił w dniu urodzin, 22 października. Strzelił wtedy bramkę na swoje 35. urodziny – z Górnikiem Zabrze, z wolnego, na wyjeździe.

„Byłem coś winien Tucholance”

Zamknęło się wielkie koło – tak chyba można by rzec o wieloletniej wędrówce tucholanina. Wywędrował z Tucholi i wrócił do niej. Wyjechał jako młody, zdolny chłopak, wrócił, by zagrać... w A klasie jako doświadczony, uznany piłkarz. Po grze w Łodzi Sławomir Suchomski chciał nieco odpocząć od biegu,

Tej radości nikt nie zabierze. Trofeów i medali w dorobku Sławomira Suchomskiego jest dużo.

intensywnego życia. Zrobił sobie pół roku przerwy, po czym dał się namówić śp. **Danieli Liegmann**, działaczce Tucholanki, na grę w rodzinnym klubie. Był rok 2003 i tucholanin grał w A klasie.

– Nie mogę nie pamiętać, co dał mi tutejszy klub, koledzy, przyjaciele z boiska i spoza niego – wspomina Suchomski. – Tu narodziła się moja życiowa pasja, tu wszystko się zaczęło, tu w końcu wróciłem – do spokojnego portu po dużych wyprawach i ciągłych prawie wędrówkach. Może ktoś się zdziwi, że były pierwszoligowiec, grający w najlepszych wtedy klubach, zagrał w klasie A. Dla mnie to nie miało znaczenia, potrzebowałem tego. Lokalnego klimatu, boiska z dzieciństwa obok, które już nie było tym samym boiskiem.

Z tego okresu Sławomir Suchomski wspomina trenera **Janusza Nowackiego**, ponadto takich piłkarzy, jak: **Bartosz Babiński**, **Daniel Chyrkowski**, **Jan Pestka** czy **Jacek Napiontek**. Obecność zawodnika z takim dorobkiem na tucholskiej murawie ściągnęła na trybuny tłumy kibiców. Suchomski strzelił w jednej rundzie około 40 bramek. Dla 37-latką była to przygoda, relaks, sentyment, przede wszystkim spokój.

Długa kariera zawodnika

Co ważne, w ciągu całej kariery piłkarskiej tucholanin nie nabawił się żadnej poważnej kontuzji. W niedługim czasie, po jednej rundzie w Tucholance, piłkarz wszedł w szeregi Warty Poznań (III liga), grał też z powodzeniem w I lidze futsalu z chojnickim Holiday'em. Brał udział w silnie obsadzonych turniejach halowych, gdzie grały zespoły z Bundesligi. Grał w Chojnicach trzy sezony i tyleż razy stawał z kolegami na podium. Sławomir Suchomski pod koniec kariery piłkarskiej zagrał jeszcze m.in. w: Mieszk Gniezno, Unii Janikowo, Remesie Promieniu Opalenica,

Gromie Plewiska. Były to kluby uczestniczące wtedy w rozgrywkach III i IV ligi.

– Moja kariera zawodnicza to istny kalejdoskop i ciągle podróż – podsumowuje rozmowę tucholanin. – Nie żałuję niczego poza tym, że niektóre fakty miały dla mnie miejsce zbyt późno, gdy można było cieszyć się najlepszym krócej, niżby się chciało. Mam potężne wsparcie w żonie Brygidzie, która pochodzi z Białowieży pod Tucholą i w dwóch córkach: Nicole i Vanessie. Uważam, że moje życie to piłkarska eskapada, nie zawsze prosta i ła-

twa, ale piękna. Jako dojrzały mężczyzna mogę powiedzieć: spełniłem marzenia. Ominęły mnie kontuzje, jestem szczęśliwym mężem i ojcem. Czegoś chcieć więcej? Chyba tylko tego, by pograć jeszcze w piłkę z tą formą, jak za starych, dobrych lat.

To nie koniec niezwykle ciekawej historii Sławomira Suchomskiego. W najbliższym czasie ukaże się jej druga część dotycząca kariery trenerskiej byłego piłkarza.

Jarosław Kania, fot. nadesłane

Piłki „biedronki” były w powszechnym użyciu. Na dole czwarty z prawej tucholanin.

Tuchałska liga halowa. Suchomski drugi z prawej w dolnym rzędzie.

W barwach Lecha Poznań. Tucholanin w dolnym rzędzie, drugi z lewej.

Wielki zjazd biegowej rodziny w Śliwicach

Biegacze znają się z przeróżnych wydarzeń sportowych, nie tylko tych stanowiących Grand Prix Borów Tucholskich. Nigdy się nie żegnają, ale mówią sobie „do zobaczenia”. Nie inaczej było tym razem w Śliwicach, gdzie odbyła się największa impreza sportowa wakacji w tej części powiatu – pod względem poziomu sportowego, liczby uczestników i wyników na mecie.

Start do biegu głównego. Sklasyfikowano ostatecznie 456 zawodników.

W sobotnie (10 sierpnia), wczesne popołudnie, na ścieżce prowadzącej do Lińska, jeszcze poza terenem zabudowanym, było widać rozgrzewających się biegaczy – uczestników 8. Śliwickiej Dyszki wchodzącej w skład pięciu wydarzeń tworzących biegowe Grand Prix Borów Tucholskich. Od kwietnia do sierpnia imprezy miały miejsce w: Grudziądzu, Okoninach Nadjeziornych, Osiecznej, Ostrowitem i właśnie w Śliwicach. W sobotę sportowcy wyprosilili idealną pogodę, bo poza lekkim wiatrem nie było ani upału, ani deszczu, ani wszelkich innych niedogodności ze strony natury. Nie od razu lekkoatleci ustawili się na starcie. Najpierw ścieżki przetrarli im najmłodsi w swoich biegach. To m.in. dlatego do Śliwic przyjeżdżają całe rodziny. Milusińscy najpierw sami biegają, potem dopingują dorosłych z rodziny. Biuro zawodów było czynne od samego południa, więc czasu dla tych ostatnich chętnych do biegu nie zabrakło.

Nadrzędny cel Dyszki to na pewno sport, ale to tak, że impreza integracyjna. Zanim ustawiono się przy mecie/startcie, w amfiteatrze organizatorzy zaproponowali wszystkim udział w zabawach i skorzystanie z innych atrakcji. Dla dzieci były gry i zabawy, jak prze-

ciąganie liny czy bitwa ma kulki. Dookoła stały namioty animacyjne, gdzie instruktorki nie pozwalały się nudzić najmłodszym. Koło Gospodyń Wiejskich ze Śliwic serwowało lokalne smakołyki, które przed biegiem cieszyły się średnim powodzeniem z racji czekającego na sportowców 10-kilometrowego wysiłku, za to po zakończeniu trasy nie było biegacza, który nie ustawiłby się w kolejce po coś na ząb.

Należy również zwrócić uwagę na aspekt organizacyjny, a w tym duże doświadczenie ma Stowarzyszenie Biegające Śliwice. Wszystko było dopięte na ostatni guzik, również pod względem logistycznym. Jak przy każdej masowej imprezie, potencjalnie jednym z większych problemów mogą być parkingi. Organizatorzy stworzyli jednak wokół Gminnego Ośrodka Kultury wiele miejsc dla samochodów, a wszystkim doskonale zarządzali druhowie – strażacy ze Śliwic. Każdy znalazł kąt na swoje cztery kółka.

Euforia na mecie

Lista startowa ostatniego biegu GP liczyła ponad pięćset nazwisk. Gości spoza powiatu nie brakowało. Wśród nich byli tacy, którzy na borowiackich biegach zjedli zęby, ale jak co roku pojawili się też nowi sportowcy – tak że ci, którzy

Z lewej tucholanin Sebastian Szyszka. Szybko dołączyły do niego dziewczęta.

spędzają urlop czy wakacje w Borach. Michał Rytlewski i Andrzej Urbański prowadzący wydarzenie z mikrofonami w rękach rozpoznawali stałych bywalców GP, jeszcze zanim ci wpadali na metę.

Kijkarze ruszyli ze startu pięć minut po biegaczach. Tradycja jest już wspólne odliczanie ostatnich dziesięciu sekund. Gdy tuł biegacze i grupka miłośników nordic walking opuściła start i zniknęła na trasie, wokół GOK-u zapadła cisza przerywana tylko doniesieniami z trasy. Kibice dowiedzieli się, że na piątym kilometrze trasy w Rosochatce późniejszy zwycięzca wypracował już sobie potężną przewagę i biegł samotnie. Co ciekawe, nie był to faworyt Andrzej Rogiewicz, który wpadł na metę trzeci. Nie przeszkodziło to właśnie wymienionemu biegaczowi triumfować w całym cyklu. Z kolei wśród maszerujących z kijkami faworyt był jeden i żelazny – Zbigniew Gwizdała, zawsze triumfujący wśród kijkowej braci na Grand Prix. Przed startem żartowano głośno, że mógłby się choć przeziębienie wcześniej, by nie było jak zwykle w optymalnej formie, a co za tym idzie dać szansę innym. Gwizdała nie zawiódł i wszedł z potężną przewagą na metę.

Kończący bieg zaliczali finisz z euforią, uśmiechem, wśród przybijanych piątek i uścisków. Od razu odbierali medal od wójta gminy Śliwice Daniela Kożucha. Koń-

czono bieg z wózkiem, z psem, z dzieckiem niesionym na plecach. Czasami sama końcówka to zestaw rodzinny na mecie z łączony przy przekraczaniu linii mety wspólnym uściskiem dłoni. Był nawet jeden zawodnik z niepełnosprawnością – niedowidzący. Ze zrozumiałych względów zebrał huragan braw.

Trasa w Śliwicach jak zawsze była przyjazna, lekko wiał boczny wiatr, ale lubiła tu startować z Bartkiem w parze [syn Zbigniewa Gwizdały – przyp. red.], choć pracujemy na trasie wyłącznie na własne konto – opowiada zwycięzca nordic walking. – Wszędzie dobrze,

ale w domu najlepiej, startowałem w wielu miejscach, ale tu, w Borach, czuć najlepszy klimat – sportowy i przyrodniczy.

Po zakończeniu biegu i marszu w amfiteatrze odbyła się uroczystość dekoracji i losowanie nagród wśród startujących i kibiców. Później wszyscy mogli się udać na polanę w Śliwicach przy ulicy Podgórnej, gdzie było ustawione kino plenerowe. Szczegółowe wyniki z podziałem na kategorie wiekowe i płciowe można sprawdzić na www.domtel-sport.pl w zakładce z wynikami.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Zwycięzcy biegu (10 km)

1. Adam Głogowski (UKS Ekonomik Maratończyk Łębork) – 00:30:35
2. Mateusz Niemczyk (KS Prefbet – Sonarol) – 00:31:28
3. Andrzej Rogiewicz (Rogiewicz Running Team) – 00:32:03

Zwycięzcy nordic walking (5 km)

1. Zbigniew Gwizdała (Gołębek) – 0:30:24
2. Edward Stańczak (Nordic Walking Malbork) – 0:33:07
3. Justyna Grabowska-Ufnowska (Aktywni Borowiacy Czersk) – 0:34:07

Klasyfikacja końcowa Grand Prix Borów Tucholskich 2024 – mężczyźni (biegi)

1. Andrzej Rogiewicz (Rogiewicz Running Team)
2. Grzegorz Kujawski (Forma Jak wino)
3. Zbigniew Kledzik (Start Team Wąbrzeźno)

Klasyfikacja końcowa Grand Prix Borów Tucholskich 2024 – kobiety (biegi)

1. Svetlana Sanko (Parkrun Grudziądz)
2. Anna Mrotek (Start Team Wąbrzeźno)
3. Anna Stypułkowska

Klasyfikacja końcowa Grand Prix Borów Tucholskich 2024 – mężczyźni (nordic walking)

1. Zbigniew Gwizdała (Gołębek)
2. Edward Stańczak (Nordic Walking Malbork)
3. Bartosz Gwizdała (Gołębek)

Klasyfikacja końcowa Grand Prix Borów Tucholskich 2024 – kobiety (nordic walking)

1. Justyna Grabowska – Ufnowska (Aktywni Borowiacy Czersk)
2. Magdalena Piechowska (Chojnice)
3. Joanna Jankowska

Można było być tak wyluzowanym, żeby na mecie zameldować się bardzo oryginalnie.

Z takim wdziękiem na metę wpadła Maria Rydelska z Tucholi.

Od lewej Zbigniew i Bartosz Gwizdałowie (kolejno ojciec i syn).

Piłka nożna – Puchar Polski

Pucharowy sprawdzian sąsiadów

Myśliwiec Gostycyn – Cis Cękcyń 3:0 (2:0). Bramki: K. Chałat (31,84), Boniewicz (40).

Do piłki najwyżej wyskoczył Krystian Nowacki (Myśliwiec).

Damian Boniewicz (z lewej) i Tomasz Słomiński.

Krzysztof Chałat (z lewej) był skutecznym strzelcem w tym spotkaniu.

Radość z pierwszego gola. Z przodu Mariusz Wilkoński.

Myśliwiec:

Buczkowski, Wilkoński, Cymerys, Wiśniewski, Sobczyk (80 Pułkownik), Nowacki (80 Jakusz-Gostomski), Kowalewski, Kubiński (66 Weyna), Wamka (66 Osowicki), K. Chałat (87 Mazalon), Boniewicz

Cis:

Patyna, Słomiński, Włoch, Brunka, Rafiński, Cybulski (46 B. Krajna), D. Leszczyński (80 Grzywacz), Szulc, Pieczka (76 Mróz), P. Krajna (66 Mikołaj Jakubowski), Topoliński (46 Suwalski)

W słonecznym dniu obie drużyny potraktowały mecz pucharowy bardzo poważnie. 11 sierpnia (niedziela) długo utrzymywał się wynik bezbramkowy, ale na boisku było bardzo żywo. Mimo dynamicznego tempa na pięknej murawie w Gostycynie niewiele było samych akcji podbramkowych. Trwała zażarta walka o piłkę w środkowej strefie.

Swoją robotę wykonywał wiatr, który zatrzymywał piłkę w powietrzu, gdy ta wysoko szybowała. Cis grał w pierwszej odsłonie z wiatrem, ale zamiast to wykorzystać, zbyt mało strzelał z dystansu.

Dopiero po półgodzinie nastąpiły ważne zwroty akcji. Co ciekawe, bramki dla Myśliwca strzelali napastnicy, którzy jeszcze w zeszłym sezonie grali w cękczyńskim klubie. Najpierw **Krzysztof Chałat** oddał niespodziewany strzał zza pola karnego. Płaskie uderzenie było skuteczne – zasłonięty lekko bramkarz Cisa wyjmował piłkę z siatki. Cis rzucił się do walki, w końcu oddał dwa groźne strzały z odległości, ale jeden i drugi nie zmieniły wyniku.

Damian Boniewicz podwyższył rezultat, gdy otrzymał idealne podanie między obrońców. Było ciasno, ale szybki strzał dał radość gospodarzom.

Dużo przerw, żółtych kartek

Zdecydowanie mniej widowiskowy przebieg miała druga połowa, gdy grę przerywały faule, dyskusje, czego skutkiem były liczne żółte kartki. Na samym początku przez kilka minut przycisnął rywal Cis. Pachniało bramką, ale obrona była na tyle dobrze ustawiona, że nie dopuściła do straty gola. Wkrótce gra się wyrównała i najpierw gostycynianie oddali dwa strzały po rykoszecie z rzutu wolnego, później Cis wyszedł sam na sam, ale **Dawid Patyna** wybronił sytuację. Nastąpił szereg zmian, trenerzy pozwolili zagrać chyba wszystkim zawodnikom. W grze Cisa wyróżnili się na pewno **Michał Brunka** dzięki świetnym, długim i celnym podaniom, a także **Adam Szulc**, który na murawie pracował za trzech.

Mecz ustalił kilka minut przed końcem znów Krzysztof Chałat,

który wykorzystał błąd obrony (ta pozostawiła go bez opieki). Strzelec drugiej bramki zamknął akcję i przyłożył nogę do półgórnego podania.

Za tydzień rusza liga, a to już walka o punkty. Oby na meczach było tylu kibiców, ilu zawitało na stadion w niedzielne popołudnie podczas derbowego Pucharu Polski.

Tekst i fot. Jarosław Kania

Brydż – Turnieje Piątkowe

Mała zmiana na podium

W pierwszej trójce nie zmieniło się wiele – lider wciąż ten sam, goniący prowadzącego, także przewaga między nimi niewielka. Zmiana nastąpiła na trzeciej pozycji.

Liczne grono stawilo się w ostatni piątek przy ul. Warszawskiej. Taka sytuacja pozwoliła rozegrać turniej par. Rywalizacja w duetach ma swój charakter, ale każdy z zawodników pracuje generalnie na swoje konto. Po podsumowaniu tego dnia okazało się, że wciąż górujący nad innymi swoim dorobkiem punktowym **Kazimierz Trawczyński** nie składa broni. Tym razem zachował swoją supremację nad całą grupą brydżystów, choć jego przewaga to wciąż tylko dwa punkty nad drugim **Adamem Chelchowskim**. Ten ostatni niewiele zwojował w piątek, ale ciągle jest blisko lidera.

Na najniższy stopień podium wskoczył za to **Zbigniew Kozłowski**, który w parze z **Kazimierzem Zarębą** zajął w piątek trzecią lokatę. Zawodnik z trzeciego miejsca ma sporą stratę do dwóch graczy na wyższych pozycjach, więc należy się spodziewać walki o trzecie miejsce i tej najważniejszej – o prymat.

Jarosław Kania

Piątek (9 sierpnia)

1. Marian Górnowicz/Eugeniusz Czapiński.
2. Zbigniew Gapiński/Stefan Gierszewski.
3. Zbigniew Kozłowski/Kazimierz Zaręba.

Klasyfikacja generalna

1. Kazimierz Trawczyński – 174 pkt.
2. Adam Chelchowski – 172 pkt.
3. Zbigniew Kozłowski – 153 pkt.

Sport w tygodniu

Piłka nożna – klasa okręgowa

15 sierpnia (czwartek)
15:00 Cyklon Kończewice – Rawys CEO Raciąż

18 sierpnia (niedziela)
12:00 Chelminianka Chelmino – Rawys CEO Raciąż (Stadion Miejski im. Grzegorza Mielcarskiego, Park Słowackiego w Chelminie)

• A-klasa

17 sierpnia (sobota)
18:15 Tucholanka Kaemde Tuchola – Grom Więcbork

• B-klasa

17 sierpnia (sobota)
17:00 Olimpia Wtelno – Cis Cękcyń
17:00 TKP Tuchola – Fuks Wielowicz
18 sierpnia (niedziela)
17:30 Myśliwiec Gostycyn – Gryf Piasечно/Skarp (jk)

Tygodnik Tucholski

Piotr Paterski (redaktor naczelny),
tel. kom. 505 166 687
(e-mail: piotr@tygodnik.pl)
Kamil Tajl,
tel. kom. 781 770 703
(e-mail: kamil@tygodnik.pl)
Agata Wiśniewska,
tel. kom. 781 770 702
(e-mail: agata@tygodnik.pl)

Redakcja: 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3, tel. 52 336 30 50.

Biuro czynne od 8:00 do 16:00 (w soboty nieczynne), e-mail: biuro@tygodnik.pl, tygodnik.pl

Sport: Jarosław Kania (e-mail: sport@tygodnik.pl);

współpracują: Halina Gut, Anna Lipska, Hanna Szulwic; rubryki stałe: Aniela Czyżyk, Bożena Olszewska;

sekretariat, skład komputerowy i łamanie: Krzysztof Janikowski (e-mail: biuro@tygodnik.pl); korekta: Halina Gut;

wydawca: Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 89-500 Tuchola, ul. dra Karasiewicza 3;

druk: Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Bydgoszczy, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 584 86 60.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji oraz zmiany tytułów dostarczanych tekstów.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń, życzeń oraz listów od czytelników.

Anonimów nie publikujemy. Tekstów niezamówionych nie zwracamy. Teksty artykułów,

zdjęcia i wzory reklam są chronione prawem autorskim. Nakład: 3605 egz.

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

DZIAŁ REKLAMY:

przedstawiciel na powiat tucholski:

Kamil Tajl,
tel. kom. 503 140 734,
(e-mail: reklama@tygodnik.pl)
redakcja: Krzysztof Janikowski,
tel. kom. 515 149 391,
(e-mail: biuro@tygodnik.pl)

Ogłoszenia drobne do bieżącego numeru
przyjmujemy do wtorku do godz. 16.00,
a reklamy i ogłoszenia ramkowe
do wtorku do godz. 12.00.

KLAUZULA INFORMACYJNA

Biorąc udział w dowolnym konkursie/plebiscytcie i dostarczając do redakcji zdjęcie albo rozwiązanie konkursu/plebiscytu na kuponie, mailem, telefonicznie, za pomocą SMS-a czy w dowolny inny sposób, wyrażacie Państwo zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych wyłącznie w celu realizacji tego konkursu/plebiscytu oraz zgodę na publikację swego imienia i nazwiska oraz dostarczonego zdjęcia na łamach Tygodnika Tucholskiego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informuję, iż:

- administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Jo! Media spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tucholi 89-500, ul. dra Karasiewicza 3.
- Pana/Pani dane osobowe będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu realizacji konkursu/plebiscytu, w którym Pan/Pani uczestniczy, na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a wyżej wymienionego rozporządzenia
- Pana/Pani dane osobowe mogą zostać przekazane firmom Home.pl, ul. Zbożowa 4, Szczecin, Fibero Sp z o.o., ul. Wojska Polskiego 65, Bydgoszcz oraz Bild Presse Polska Sp. z o.o., ul. Żwirki 17, 90-539 Łódź w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu konkursu.

- Pana/Pani dane osobowe będą przechowywane do czasu zakończenia konkursu, a dane zwycięzców przez okres wymagany prawem oraz przez okres przedawnienia roszczeń przysługujących administratorowi danych i w stosunku do niego.

- posiada Pan/Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody uzyskanej przed jej cofnięciem;

- ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do Prezesa UODO gdy uzna Pan/Pani, że przetwarzanie Pana/Pani danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.;

- podanie przez Pana/Panią danych osobowych jest dobrowolne. Jednak konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w konkursie/plebiscytcie.

- Pana/Pani dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą podlegały profilowaniu.

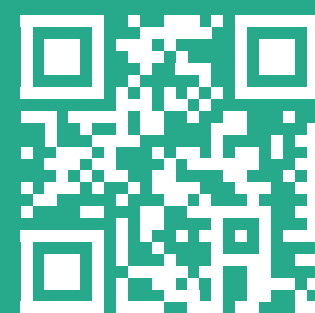
AGATA NITKA

KADRY I PŁACE

- ▣ Obsługa kadr i płac
- ▣ Audyt kadrowo-płacowy
- ▣ Konsultacje z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych
- ▣ Usługi księgowe
- ▣ BHP i PPOŻ

DOŁĄCZ DO GRONA
NASZYCH KLIENTÓW

☎ 667 242 418
✉ biuro@denarkadry.pl
📍 Biura:
Bydgoszcz, Tuchola

denarkadry.pl